

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. - Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inzeratni oddelci: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3 - Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 - Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2 - Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana št. 11.842, Praha št. 105.241,
78 180 Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znanja mesečno 25 - Din.
za prenosno 40 - Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po
tarifu

Naš novi obrtni zakon

**Močna zaščita domačih izdelkov pri javnih dobavah
- Uvedba arbitražnih sodišč za spore z delojemalci
- Razširjenje sistema prisilnih stanovskih organi-
zacij na vso državo - Uveljavljanje načela usposob-
ljenosti**

Beograd, 6. novembra. N. Nj. Vel. kralj je na predlog trgovinskega ministra podpisal in objavil 5. l. m. zakon o obrtnih, ki je enoten za vso državo.

S tem zakonom se likvidira dosedanja se-
paratistična obrtna zakonodaja, ki je težko
ovirala pravilni razvoj gospodarstva v državi
in z njim je kraljevska vlada končno re-
šila vprašanje reforme bodočega razvoja na-
šega domačega gospodarstva. Osnovna načela
zakona so:

Stroga koncentracija vseh vprašanj, ki se
nanašajo na trgovino, obrtništvo in industri-
jo v enem samem resoru. Postavitve osnov-
nih pogojev za izvrševanje obrti v državi na
ta način, da se zahteva za izvrševanje obrti
in trgovine dokaz usposobljenosti. Določitev
meje posameznih gospodarskih strok, zlasti
razlike med industrijo in obrtom. Pospešev-
vanje strokovne izobrazbe, dajanje ugodnosti
v interesu državne obrambe, postavljanje
pomoznega osebja na sodoben nivo, določitev
smernice za kolektivno osnovo vseh področij
gospodarstva, široko sodelovanje med vsemi
gospodarskimi sloji in državnimi izvršni-
mi oblastmi, popolna zaščita gospodarskega
dela in efektivne sankcije za normalno
delo.

V pogledu izvrševanja trgovine določa za-
kon poseben dokaz vzposobljenosti. Za po-
polno usposobljenost se po zakonu zahtevajo
tudi dokazila o izpitih na srednjih ali stro-
kovnih ter višjih šolah. Nižje, srednje šole
nadomestijo vajeniško dobo za leto dni. Za-
kon daje banom posameznih pokrajin pravi-
ko, da določajo izjeme glede teh dokazil.

Pomočniški in mojstrski izpiti

V mejah bivše Srbije se likvidirajo raz-
like med mestnimi in vaškimi trgovinami.
Zakon dovoljuje, da se v vseh vaseh in v
vseh krajih odpravijo trgovine vseh strok. V
obrtištvo je zakon potrdil načelo o osebni
pripravi za izvajanje obrtniškega dela. Za
obrtištvo usposobljenost se polagajo vajen-
ski, pomočniški in mojstrski izpiti za vsa-
ko vrsto obrti. V bodoče bo moglo oprav-
ljati obrtniške dela le osebno in le na po-
kladi dokazil o strokovni izobrazbi. Izjema
so le vdove in žene po kazenskem zakonu
obsojenih obrtnikov. Na osnovi tega prin-
cipa o osebnem obrtniškem poslovanju se pri
obrtih ne bodo več smeli uveljavljati poslo-
vodje. To določilo je posevno različno od do-
ločil prejšnjih zakonodajalcev, ki so dopu-
ščali, da so se pri obrtih nastavlili poslo-
vodje. V zakonu so obrti takratno našti
tako, da se tehnično strogo ločijo. Prehod iz
ene obrti v drugo, ki je v zakonu naveden
pod drugo točko, ni mogoč, razen, če se po-
kladi mojstrski izpiti za dotični novi obrt. Za-
kon ima posebna določila za stavbno in
elektrotehnično obrt, ker je za te obrti po-
trebna višja strokovna izobrazba.

Ni dvoma, da se bo sprito takih okoli-
ščin razvil nov kader samostojnih obrtni-
kov v višjo strokovno izobrazbo, kakor do-
sedaj. Vsi omenjeni pogoji za izvrševanje
obrti pomenijo za obrtništvo novo zaščito,
ki bo omogočila, da si naše gospodar-
stvo zagotovi razvoj in napredek v korist
našega nacionalnega dela.

Posebna določila se nanašajo na izde-
lovanje orožja, streliva, stropov, lekov in
trgovino s tem blagom. Nadalje na bančno
zavarovalno stroko, na prodajalne vred-
nostnih papirjev, javna skladišča, zastav-
lalnice, informacijske biroje, novinarske
agencije, posredovalnice in dražbena pod-
jetja. Posebej so tudi določila o gostilni-
škem obrtu. Namen zakona je, da se go-
stilniška obrt povzdigne na sodoben nivo v
naprednih državah. Določila o notranji ure-
ditvi gostiln bodo omogočila v vsakem
primeru razvoj gostilniške obrti, ki je mo-
gocen faktor narodnega gospodarstva.

Izvrševanje obrti

Z ozirom na izvajanje obrtniških pravic
in na način, kako se te pravice izvajajo,
je v zakonu postavljen osnovno načelo
da so pravice o izvrševanju obrti osebne
ga značaja. S pridobitvijo obrtnih pravic
se smejo izvrševati le oni posli, ki spadajo
v delokrog pridobljene obrti. Dosedaj je
bilo mnogo protestov, ker so posamezni
obrtniki pri izvrševanju svoje obrti segali
v delokrog druge obrti. Zato je zakon
strojno delil delokroge posameznih obrti.
Za krošnjarije ni potrebna posebna stro-
kovna izobrazba. To obrt pa smejo izvr-
ševati samo državljani kraljevine Jugosla-
vije.

Glede obrti in obrtnikov, ki niso vezani
na stalen kraj (krošnjarstvo in slično) po-
daljšuje zakon dosedanja prakso s tem, da
smejo take obrti izvrševati samo državljani
kraljevine Jugoslavije, predvsem inva-
lidi in osebe, nesposobne za drugo delo in
naposled prebivalci siromašnih krajev. No-
vi zakon pozna samo dve vrsti sejmov in
to letne sejme ter tako zvrste sejme in
tržne dneve, dočim se vse druge vrste
sejmov, kakor so na primer sejmi ob pri-
loki raznih verskih praznovanj itd. ukinejo. Po-
sebne določbe urejajo vprašanje velesej-
mov in razstav, združenih s sejmi.

Posebne ugodnosti domači obrti in industriji

Kot najvažnejša novost v našem gospo-
darskem življenju je v tem zakonu uvedena
zaščita domačih obrti in industrije. Domači
obrti in industriji se dajejo s tem zakonom
posebne ugodnosti ter se zlasti daje mož-
nost za uspešno pobijanje inozemske kon-
kurence, ki je doslej našim domačim pod-
jetjem mnogo škodovala. Ta zakon defini-

tivno ureja to vprašanje, ki je bilo doslej
vedno predmet zborovanj naših gospodar-
skih krogov in zlasti tudi obrtnikov. Zakon
strogo določa, da morajo vse državne in
samoupravne oblasti ter njih zavodi in
ustanove vse nabave izvršiti pri domačih
obrtištiskih in industrijskih podjetjih. Vsa
dela se morajo oddajati domačim obrtni-
kom. Razen tega določa zakon, da se mora
uporabljati izključno blago domačega
zvora in da se sme nabaviti v inozem-
stvu samo to, kar se doma nikjer ne pro-
izvaja. S temi odredbami se bo zaščitila
domača obrt in industrija pred vsako ino-
zemsko konkurenco, v primerih pa, kjer bi
bila ta konkurenca neizogibna, imajo do-
mala podjetja vselej prednost, tudi če bi
bile njihove ponudbe za 15 odstotkov višje
od ponudb inozemskih podjetnikov.

V svojih nadaljnjih določbah ureja za-
kon tudi vprašanje pomoznega osebja ter
obravnavo službene odnošaje kot celoto.
Ureja vprašanje vajencev kakor tudi vpra-
šanje pomočnikov do najvišje kategorije
po najmodernejših načelih, upoštevajoč pri
tem vse socialno-zaščitne principe. Zakon-
odajalec je pri tem upošteval dejstvo, da
je harmonično sodelovanje med delodajalci
in delojemalci največje jamstvo za uspešen
razvoj in procvit domače obrti in industri-
je. Za reševanje sporov, izvirajočih iz služ-
benih pogodb in mezdnih sporov do višine
12.000 Din, predvideva zakon pod nazivom
»odbor dobrih ljudi«
posebno arbitražno so-
dišče, ki posluje pri prvostopnih upravnih
oblasteh ali pri stanovskih združenjih ter
je sestavljeno iz zastopnikov delojemal-
cev in delodajalcev. Ta odbor posluje po-
polnoma neodvisno od rednih sodišč in re-
šuje vse take spore v prenešenem delo-
krogu.

Gospodarskim zbornicam je z zakonom
zajamčeno najtesnejše sodelovanje v vseh
gospodarskih vprašanjih. Zakon je v po-
polnem skladu s ostalimi obstoječimi zakoni,
zlasti z zakonom o notranji upravi, o
upravnih razdelitvi države itd. Z zakonom
je izvedena koncentracija vseh poslov, ki
po svoji naravi spadajo v okvir tega zakona.
Zakon predvideva prisilne organizacije
za vse panoge gospodarstva, to je trgovino,
industrijo in obrt. Trgovci in industriji la-
hko osnujejo skupne organizacije ali pa po
strokah, za obrtnike pa so predvidena
skupna kolektivna združenja. Trgovska in
obrtna združenja se osnujejo na področju
splošnih upravnih oblasti I. stopnje, indu-
strijska pa za področje vsake banovine.
Najvažnejše so v zvezi s tem določbe, ki
predvidevajo obvezno zavarovanje za pri-
mer bolezni, nesreče, starosti, onemoglosti
in smrti. Za obrtnike je to zavarovanje ob-
vezno, za trgovce pa v primeru, če to skle-
nejo njihova združenja.

Skupne in ločene zbornice

Zakon vsebuje končno posebne določbe
o gospodarskih zbornicah. Zbornice osta-
nejo načeloma v sedanjem sestavu; kjer
so skupne zbornice, ostanejo skupne, kjer
pa so ločene, ostanejo ločene. Če pa ka-
terikoli odesk skupnih zbornic sklene raz-
družitev, odnosno ločenih zbornic združi-
tev, se mora to izvršiti v roku treh mese-
cev po sprejetju takega sklepa. Za veljav-
nost takega sklepa je potreben pristanek
večine obveznih strokovnih organizacij.

Prehodne odredbe vsebujejo podrobne
določbe za prehod iz sedanjega v novo s
tem zakonom ustvarjeno stanje. Pri tem
se upoštevajo vse pravice, pridobljene po
dosedaj veljavnih zakonih. Ta zakon stopi
v veljavo štiri mesece po objavi v »Služ-
benih novinah«.

Samomor dunajskega finančnika

Dunaj, 6. novembra. N. Davi so našli
mrtvega v svojem uradu znanega dunaj-
skega finančnika Filipa Reicha. ki so ga
v času inflacije imenovali za »Dollar-
chac«. V svoji uradni sobi je najprej odprl
cevi plinove napeljavne, nato pa se je obe-
sil na okno. V njegovem žepu so našli li-
stek, na katerega je napisal, da je bolan
na neozdravljivem raku v čreveh in gre
zato prostovoljno v smrt.

Grozna rodbinska tragedija

Pariz, 6. nov. n. Policija je našla v bli-
žini Nanteresa na nekem vrtu truplo devet-
letnega dečka. Včeraj so ugotovili naslov
njegovih staršev. Ko je policija došla v
stanovanje, je našla v njem umorjeno nje-
govo mater. Morilec je žrtev najprej po-
sijal, nato pa zadušil. Preiskava je ugo-
točila, da je bil morilec njen mož sam, ki
je izginil že v tork s starejšim 11letnim
sinom. Za obema ni nobenega sledu. Ka-
kor sosedje priporočajo, je družina ži-
vela v zelo preprosti razmerah, zaradi če-
sar sklonjajo, da je mož bržkone zblaznel.
Nato ubil svojo ženo in malčega sina, a
starejšim pa pobežnil ter ga tudi kje umoril,
nato pa izvršil samomor.

Nov polet v stratosfero

Bruselj, 6. novembra. n. Pod nadzor-
stvom prof. Piccarda se bo dvignil v Augs-
burgu nov balon v stratosfero. In sicer 20
km visoko. Prof. Piccard se sam poleta ne
bo udeležil ter bo samo nadziral priprave
zanj.

TRIUMF NARODNE SLOGE

Med kandidati in namestniki so pristaši prav vseh strank in vseh sta-
nov - V Sloveniji kličejo na volitve vsi, ki predstavljajo naše javno in

gospodarsko življenje

Beograd, 6. novembra. M. Po poročil-
nih, ki prihajajo iz vse države, je ves
jugoslovanski narod povsem pravilno
razumel pomen volitev narodnih poslan-
cev dne 8. novembra. Nobenega dvoma
ni, da se bo teh volitev udeležilo izred-
no veliko število volilcev po vseh delih
države. O tem pričajo vse okoliščine, ki
so se pojavile od pričetka volilne kam-
panje pa do danes. Volilci so se zelo
živahno zanimali za volilno gibanje, po-
vsod so ljudje sami izbirali svoje kan-
didate. Izbirali so jih brez ozira na nji-
hovo prejšnjo strankarsko pripadnost,
tako da so se zbrali na listi predsedni-
ka ministrskega sveta g. Petra Živko-
vića kot kandidati, oziroma njihovi na-
mestniki državljani, ki so bili prej raz-
deljeni na vse bivše politične stranke.

Sreski kandidati in njihovi namestni-
ki so po svoji pripadnosti bivšim stran-
kam razdeljeni tako-le: Iz bivše radi-
kalske stranke jih je 506, iz demokratske
(davidovičeve) 272, iz radičevske
164, iz SDS 148, iz zemljoradniške 37,
iz muslimanske 33, iz SKS 33, iz social-
no demokratske stranke 20, iz Slovenske
ljudske stranke 18, iz bivših federali-
stičnih vrst 15, iz bivše hrvatske ljudske
6, iz vrst Nemcev 18, Rumunov 4, Ma-
džarov 2. Nadalje kandidirata dva čla-
na bivšega džemijeta in en član bivše
srbske stranke ter končno 51 ljudi, ki
prej niso pripadali nobeni stranki.

Posebno je treba naglasiti, da kandi-
dira pri teh volitvah mnogo bivših na-

rodnih poslancev, odnosno poslanskih
kandidatov, ki so iz vseh bivših politi-
čnih strank. Na listi ministrskega pred-
sednika kandidira 265 bivših poslancev
in 374 bivših kandidatov za poslance.
Treba je naglasiti tudi to, da nastopajo
v mnogih srezih skupaj kandidati in nji-
hovi namestniki, ki so prej zavzemali
najuglednejša mesta pri raznih bivših
političnih strankah in ki so delovali pri
organizacijah teh strank.

Ta beograjska vest s suhimi števil-
kami najbolj prepričevalno dokazuje,
kako je geslo nove državne politike:
»Narodna sloga za gospodarsko delo!«
podrlo vse zidove in zavojevalo vse
tabore. Dokazuje pa tudi nazorno, da
pri nedeljskih volitvah ne gre za nobe-
no stranko, temveč res le za splošno
dobro države in njenega prebivalstva.

Pa tudi v drugem pogledu je pregled
kandidatov dokaz splošne solidarnosti.
Ne le pristaši vseh nekdanjih strank,
temveč tudi pripadniki vseh slojev pre-
bivalstva, vseh stanov in poklicev, vseh
predelov države so med kandidati in
njihovimi namestniki. Na ta način bo
bodoča narodna skupščina lahko uspeš-
no rešila veliko nalogo, ki ji je nalože-
na: pravično razdeliti davke, izvesti
odločno, toda pametno varčevanje in

urvesti tako gospodarsko politiko, da
nobena gospodarska panoga ne bo ovi-
rana v svojem razvoju.

Sestava kandidatov iz pristašev vseh
nekdanjih strank in pripadnikov, vseh
slojev in stanov še bolj podčrtava ple-
biscitni značaj nedeljskih volitev. Za
volitve so vsi, ki nečajo več uničujoče-
ga strankarstva, temveč hočejo močno
urejeno in srečno Jugoslavijo.

Zato ni čuda, da se tudi v Sloveniji
izreka za volitve vse, prav vse, kar
narodno čuti in trezno misli. Naše naj-
močnejše in najodličnejše organizacije,
narodne, kulturne in prosvetne, so po-
zvale svoje člane k volilni udeležbi.
Vse te organizacije so daleč od vsake
politike. Strogo so se nekdanj varovale
vmešavanja v strankarske boje, strogo
se bodo varovale, ako bi se kdaj ti boji
zopet obnovili. Toda danes so spoznale,
da gre za narod in državo, da gre za
vso našo bodočnost, zato so stopile na
plan in pozivajo svoje člane in vse do-
bre državljane, da store v nedeljo svojo
državljanstvo dolžnost in gredo volit.

Slovensko ljudstvo se bo odzvalo kli-
ču svojih najboljših javnih, kulturnih in
gospodarskih delavcev.
Slovenci bomo v nedeljo šli vsi volit!

Nova ameriška intervencija v Tokiu

Vznemirjenje v krogih Društva narodov - Možnost pro- glasitve gospodarskega bojkota nad Japonsko

London, 6. novembra. Po uradno še ne-
potrjenih vesteh je ameriška vlada po svo-
jem poslaniku izročila japonski vlada novo
noto, v kateri zahteva, naj Japonska takoj
izprazni zasedeno ozemlje v Mandžuriji. No-
ta ni terminirana, smatra se pa, da mora Ja-
ponska to izvršiti najkasneje do 15. novem-
bra v smislu svoječasne intervencije Dru-
štva narodov. Če se to ne bi zgodilo, zatrju-
jejo v poučenih krogih, da bo moralo Dru-
štvo narodov v izjavljanju Kelloggovega pak-
ta proglasiti nad Japonsko gospodarski boj-
kot.

Washington, 6. novembra. n. Minister Stim-
son ni hotel novinarjem potrditi niti deman-
tirati vesti, da je ameriška vlada včeraj iz-
ročila v Tokiu novo noto zaradi mandžur-
skega spora. Gospodarski krogi izražajo na-
do, da bo Amerika posredovala samo diplo-
matično za likvidacijo spora, ker boče pre-
prečiti škodovanje velikih interesov ame-
riške trgovine na Daljnem vzhodu. Amerika
bo kakor doslej zahtevala, da se ne sme ovi-
rati gospodarska svoboda in zaradi tega ni
verjetno, da bi se Amerika priključila go-
spodarskemu bojkotu.

London, 6. novembra. g. Po najnovejših
poročilih z mandžurskega bojišča boj za
mostišče ob reki Noni še ni dosegel viška.
Japonske čete so baje v zelo kritični si-
tuaciji. Dve japonski četi sta se izgubili
od glavne sile, ki si sedaj prizadeva, da
bi dobila zopet zvezo s svojimi popolno-
ma izoliranimi oddelki. Japonski oddelki
se obupno bore proti vedno naraščajočemu
obkoljevanju Kitajcev. Glavna japonska
sila je oddaljena samo še šest dni od
vzhodno-kitajske železniške proge, ki jo
upravlja Kitajski in sovjetska Rusija
ekupno. Napetost, ki jo je razširjenje ki-
tajske-japonskega spora v zadnjih dnevih

med Moskvo in Tokijem samo še poveča-
lo, bi utegnila v okoliščinah privedi do
novih zapletov na Daljnem vzhodu. Iz
Rusije pa prihajajo zaenkrat samo pomir-
ljive vesti. Sovjetska vlada je uradno iz-
javila, da se nikakor ne bo vmešala v ki-
tajske-japonski spor in da tudi ne misli
na podporo kitajskih čet. Iz New Yorka
poročajo istočasno, da ima ameriška vla-
da v rokah zanesljive informacije, po ka-
terih je sovjetska vlada na mandžurski
meji zbrala zelo številne oddelke. Sovjet-
ske čete so pripravljene za odhod. V eko-
rati tridnevni boj za mostišče ob reki
Noni je padlo baje že nekaj sto Kitajcev
in Japoncev.

V Ženevi izgublja nado na mirno poravnavo spora

Ženeva, 6. novembra. g. Vesti, ki so pri-
spele tekom današnjega dneva iz mandžur-
skega bojišča so vse skozi resne in so
vzbudile v krogih Društva narodov velike
skrb. Kljub mirovnemu zagotavljanju ja-
panskih diplomatov nadaljujejo japonske
čete sistematično svoj pohod proti Kitaj-
ski. Z bojišča prihajajo vesti, iz katerih se
da sklepati, da skušajo Japonci za vsako
ceno prekorčiti reko Noni pri Cincanu.
Boj za mostišče ob reki Noni traja z manj-
šimi presledki že 60 ur neprestano in divja
z največjo zagrenitostjo. Na obeh straneh
je že mnogo mrtvih in ranjenih. Japonci
si prizadevajo z zadnjimi silami, da bi dr-
žali oporišče, dokler ne dobe ojačenja. V
Ženevi so opustili skoraj že vsako nado, da
bo Japonska sledila priporočilom Društva
narodov ter ustavila svojo akcijo v Man-
džuriji, ki bi lahko privedla tudi do oboro-
ženega spopada s sovjetsko Rusijo.

Reforma italijanske občinske in pokrajinske zakonodaje

Reforma italijanske občinske in pokrajinske zakonodaje — Fašistična vlada zahteva posebna pooblastila

Rim, 6. novembra. r. Ministrski svet je
na eni izmed svojih poslednjih sej sklenil
predložiti poslanski zbornici načrt zakona,
s katerim naj bi se vladi dala posebna ob-
last, da izda in proglasi nov enotni zakon
o občinah in pokrajinah. Fašistični režim
bo po nasvetih državnega sveta izvršil re-
formo pokrajinske in občinske zakonoda-
je, ter spremenil zakon z dne 4. februarja
1915 ter dekret z dne 30. decembra 1923.

Italijanska industrijska finančna družba

Rim, 6. novembra. r. Agencija »Econo-
mica e Finanziaria«
poroča da bo druž-
ba »Societa finanziaria industriale«, ki je
prevzela industrijske akcije od zavoda
»Banca commerciale Italiana«, v kratkem
izdala svoje obligacije, ki bodo čim bolj
zajamčene.

Militarizacija poljskih železnic

Varšava, 6. novembra. AA. Poljski se-
jem je sprejel zakon, da državni predse-
dnik v primeru nevarnosti lahko vse želez-
ničarje mobilizira in postavi pred vojaško
sodišče. Opozicija je nastopila proti temu
zakonu, ker misli, da hoče vlada udušiti
morebitne železničarske stavke.

Izpremembe v nemški vladi

Berlin, 6. novembra. AA. Poslanec agrar-
ne stranke Slange-Senigen je imenovan za
ministra brez portfelja, minister Trevis-
na pa je dobil resor prometnega minist-
stva.

Dviganje ladij pri Scapa-Flowu opuščeno

London, 6. novembra. AA. »Times«
poroča, da je tvrdka, ki se bavi že 7 let z
dviganjem pri Scapa-Flowu potopljenih
nemških ladij, sklenila, da ustavi nadaljnje
delo, ker se ne rentira. Doslej so dvignili
32 ladij, med njimi šest po 20.000 ton.

Velika manifestacija ljubljanske omladine

Val vesplošnega narodnega navdušenja
je dvignil tudi ljubljansko nacionalno
omladino k močnim manifestacijam za kra-
lja in domovino. Akcijski odbor jugoslo-
venskih akademikov je za sinoči ob 18.
sklical pred univerzo javno zborovanje.
Zbrala se je velika armada akademikov,
pridružil pa se jim je tudi mnogo ostalo-
ga ljubljanskega občinstva, da se je mno-
žica razgnila na široko po vsem Kon-
gresnem trgu.

Navdušeno pozdravljen je prvi sprego-
voril jurist Iskra, ki je poudaril, da to ni
politično zborovanje, temveč manifestacija,
ki naj Ljubljani, državi in svetu povesdoči
jugoslovenski domoljubni značaj univerze
kralja Aleksandra. Jugoslovenska om्ला-
dina v območju ljubljanske univerze bo ved-
no pobijala vsak separatizem in odločno
odbila vsako zanašanje politike na aka-
demska tla.

V zanosnih bodrilnih besedah so nato go-
vorili v istem zmislu še štirje akademiki.
Priljubljen je bil tudi ljubljanski nacionalni
je bilo ogromno. Vzorno disciplinirano se
je nato razvil dolg sprevod čez Kongresni
trg, po Selenburgovi in Aleksandrovi ulici
in Bleiweisovi cesti. Pred Narodnim do-
mom je sledil razhod. Ves čas je akadem-
ska omladina vzklikala kralju in Jugosla-
viji in je tako na iskren način pokazala,
kako močno tli v njenih srcih ljubezen do
domovine.

Italijan administrator goriške nadškofije

Koper, 6. nov. r. Včeraj se je po Kopru
raznesla novica, da je Vatikan imenoval
za apostolskega administratorja v goriško-
gradski nadškofiji msgr. Ivana Sirotti-
ja, upravnika koperskega medškofijskega se-
minarja. Listi poročajo danes, da je bila
vest o imenovanju koperskega duhovnika
v Kopru sprejeta z veseljem. »Piccolo«
nega, da je Sirotti znan kot integralni dr-
žavljan«
po svoji ljubezni napram veri in
domovini. Enako ga je označilo tudi trža-
sko fašistično glasilo »Il Popolo di Tri-
este«.

Msgr. Ivan Sirotti, ki je danes že prevzel
svoje nove službene posle kot naslednik
nadškofa dr. Sedeja, je doma iz Dinjane
v Istri. Skoro ves čas je deloval v Kopru.
Rodom je istrski Italijan. Med italijanskim
prebivalstvom v Kopru ima mnogo prija-
teljev.

Angleški polet v stratosfero

London, 6. novembra. AA. Brata Short,
dobro znana tovarnarja vodnih letal v Ro-
chestru, nameravata poleteti v stratosfero.
Zgradila sta za ta polet poseben zrako-
plov, s katerim upata doseči višino 15 milj
in tako izboljšati višinski rekord profesor-
ja Piccarda. Tovarnarja sta izkušena letal-
ca in sta se že večkrat dvignila v zrak.
Povabila bosta učenjake, naj se udeležijo te-
ga poleta in prouče zračne plasti in druge
meteorološke zadeve.

Samomor bolgarskega komuniste v zaporu

Sofija, 6. novembra. AA. Bolgarska agen-
cija poroča: Neki Kocov, ki je bil pred krat-
kim aretiran zaradi komunistične propa-
gande, je napočil v zgradbi policijske ura-
ve samomor. Obesil se je v svoji celici. Ko-
cov je zapustil svojim sorodnikom pismo, v
katerem jim sporoča, da umira za komuni-
stično stranko. Preiskava je domnila, da je
bil Kocov zapleten v komunistično zaroto,
ki je bila odkrita minul teden in v kateri
je zavzemal funkcijo blagajnika.

Volilni tabor ljubljanskih obrtnikov

Sinočni shod v »Zvezdi« je pokazal, da se ljubljanski obrtniki zavedajo svoje narodne dolžnosti

Ljubljana, 6. novembra. Nocoj ob 18. uri se je vršil v restavraciji »Zvezda« lepo obiskani sestanek ljubljanskih obrtnikov, ki mu je predsedoval neumorni gospod Rebek. V kratkih besedah je pozdravil g. ministra dr. Kramerja, g. župana dr. Dinka Puca in generalnega tajnika TOI g. Mohoriča. Nato je prosil g. ministra dr. Kramerja, naj poda zbranim obrtnikom kratko pojasnilo o političnem položaju ter razvije kot priznan prijatelj naših obrtnikov svoj program za novo Narodno skupščino. Po pozdravu g. Rebeka je očitni g. minister dr. Kramelj politični položaj ter žel za svoje besede živahno odobravanje zavednih obrtnikov. S posebno pozornostjo so sledili njegovim izjavam o novem obrtnem zakonu, ki je bil danes podpisan. Končno je pozval vse navzoče, naj se kot en mož udeležijo nedeljskih volitev ter dokumentirajo s tem znova že prislovčno zavednost naših obrtnikov.

Za toplo aklimiranim govorom g. ministra dr. Kramerja je govoril g. generalni tajnik Ivan Mohorič o pomenu udeležbe pri volitvah za naše gospodarske kroge, ki so bolj, kakor kdo drugi navezani na usodo naše države.

Govor generalnega tajnika TOI g. Mohoriča je bil posebno globoko dojmivo poslušalcev, ker so njegova izjava segala v globine problema slovenskega narodnega gospodarstva, čigar prevažen čimtelj je slovensko obrtništvo. Poudaril je v svojem govoru veliki pomen zaštite domače produkcije, o kateri govori celo po-

glavje novega obrtniškega reda in razsvetlil je v številkah, ki jih ni mogoče ovreči, neugodni položaj, v katerega nas je zavedlo strankarstvo. Naša ožja domovina mora živeti od notranjega eksporta v druge dele države, zato slovenskemu obrtniku ne sme in ne more biti vseeno, kako je upravljana in vladana celotna državna skupnost. Govornik je naglasil, da se 8. novembra zaveden obrtnik, ki mu je kaj do svojega obstoja in napredka, ne bo mogel absentirati od volitev, ker noče svoje pogube.

Omenjajoč prizadevanja g. ministra dr. Kramerja, ki se je vselej toplo zavezal za teženje slovenskega obrtništva in mu izposloval marsikako ugodnost, je g. Mohorič zaključil svoj stvarni govor. Njegova izjava je s zborovalci nagradila iz živahnih odobravanj.

Kot zadnji govornik je nastopil župan dr. Puc, ki je vrgel kratek pogled v preteklost, poudarjajoč, da je obrtništvo od nekdaj bilo stebler blaginje vsakega mesta, osobito pa je v razvoju slovenskega igralo zelo važno vlogo. Omenil je porast mesta v svobodni državi ter pozval zborovalce naj skrbijo, da se bodo tudi njihovi znanci, sosede in poslovní prijatelji zavedali važnosti nedeljskih volitev. Od velikega odziva našega ljudstva bo tudi v bodoče odvisna pomoč države in banovine naši beli Ljubljani.

Leno usneli sestanek je zaključil predsednik g. Rebek s pozivom, naj 8. novembra vsi obrtniki glasujejo za narodno slovo, za državo in za kralja.

Trije shodi na periferiji mesta

Krasno uspeli shodi zadnjih dni v Ljubljani pričajo vedno bolj, da bodo jutri manifestacije po ulicah našega mesta armade volivcev, kakršnih Ljubljana še ni videla. Udeležba volivcev pri volitvah bo nedvomno nepričakovano velika.

Shodi so se vršili v našem mestu zopet tri slajno obiskana zborovanja. V gostilni g. Leopolda Zupančiča na Ahacjevci cesti, ki je bila natlačeno polna Vodmatčanov in Laborčanov, so govorili gg. Simon Praprotnik, Josip Turk, dr. Pestotnik in Ivan Tavčar, nakar je, viharno pozdravljen, kandidat minister dr. Kramelj opisal sedanji politični položaj in pozval zborovalce, naj v nedeljo s polnoštevilno udeležbo manifestirajo, da hočejo Slovenci aktivno sodelovati pri ureditvi naše države za boljšo bodočnost vsega jugoslovenskega naroda. — Sestpetričani bodo jutri nedvomno izpolnili svojo narodno dolžnost.

V salonu restavracije Keršič v Šiški je bilo navzočih do 500 volivcev. Shod je otvoril g. Mahkota. Minister dr. Kramelj je v tridesetminutnem govoru predurilo in mirno razvijal svoj program ter očrtal sedanjo politično situacijo. Za njim je povzel besede g. Deržića, ki je bil žalobno postopanje neodgovornih elementov, ki skušajo našo državo očrtniti v tujini.

Za volilce zapadne Ljubljane je bil zvečer ob 20. sestanek v gostilni Franca Oblaka na Tržaški cesti. Seveda sta bila oba gostilniška lokala natrpana polna volivcev. Predsedoval je prof. Pavlič, govorili so pa še ravnatelj Reiser, župnik Oblak v ime naše slovenske narodne cerkve, ki so ga vsi poslušali z veliko pozornostjo. Kdor zanika, da se sam, podlaga je tučevci petje, je končal sivolasi župnik. Za njim je govoril še g. Simunovc in kandidat minister dr. A. Kramelj.

Zapadna Ljubljana je odločena, da pri volitvah ne bo zaostala za drugimi okraji in bodo volilci strnjali glasovali za idejo velike in močne Jugoslavije ter za njeno svetlo bodočnost.

V Šaleški dolini

Velenje, 6. novembra. V sredo zvečer se je vršil v Rudniškem domu v Stari vasi pri Velenju dobro obiskan sestanek rudarjev, katerim je o pomenu volitev govoril kandidat g. Rupnik. Zborovalci so se za vse zelo zanimali in priznali, da delavci pač nimajo nobenega vzroka, da bi nasedali hujšakem, ki odvrčajo ljudi od volitev. Kakor so delavci v drugih državah zainteresirani na tem, da se država okrepi in uredi, tako mora biti tudi pri nas.

G. Rupnik je imel lep shod tudi v Šostanju, kjer je množestveno zborovalce opozarjal na to, da je kandidat socialno šibkih slojev.

V slovenjebistriškem okraju

Po vseh okolišnih vaseh je priredil slovenjebistriški volilni odbor dobro obiskane shode in sestanke, na katerih so poročali gg. dr. Pučnik, Gornjak, žuraj ter učitelj Janžekovič in Kristan. Shoda v Slov. Bistrici se je udeležilo tudi mnogo kmetov s Pohorja. Poročala sta gg. kandidata dr. Vauhnik in novinar Rehar. Govorili so še nekateri drugi in vsi zborovalci so izjavili pripravljenost, da se bodo polnoštevilno udeležili volitev. Potem so se vršili še shodi in sestanki pri Sv. Venčesu, na Spodnji Poljskavi, Pragerskem, Črešnjem, v Spodnji Novi vasi, Laporju in vseh drugih večjih naselbinah Dravinjske doline. Pri teh shodih in sestankih je sodeloval tudi g. dr. Pučnik.

Najbolj obiskan je bil shod volivcev v sredo zvečer v hotelu »Beograd«. Delavci, obrtniki in tudi drugi prebivalci so do zadnjega kotička napolnili obe prostorni dvorani. Shod je otvoril g. dr. Pučnik, za njim pa je govoril kandidat g. Krejčí. Izčrpan je govoril o težnjah in poredih zadevah našega okoliša ter dal tudi smernice za njih rešitev, če se bodo vsi zavedali pravega pomena sedanjih volitev. V istem smislu je govoril tudi njegov namestnik domačin g. Vinko Gornjak, ki je pozval številne zborovalce, naj vsi glasujejo pri volitvah v prvi vrsti za ureditev države, v drugi vrsti pa po svoji prosti volji za kandidata, kateremu najbolj zaupajo.

Kakor vse kaže, bo tudi naš okoliš pri volitvah lepo dokumentiral svojo narodno in državljansko zavednost.

Kandidat Prekoršek med volilci v Gaberju pri Celju

Celje, 6. novembra. Nocoj ob 6. se je vršil v dvorani Sokolskega doma v Gaberju pri Celju velik shod volivcev, na katerem je poročal o političnem položaju kandidat g. Ivan Prekoršek. Dvorana je bila nabito polna zavednih volivcev, med katerimi je bil zlasti močno zastopan delavski stan. Shodu je predsedoval g. Jelen. Govor kandidata gospoda Ivana Prekoršeka je bil sprejet s splošnim odobravanjem ter so zborovalci soglasno odobrili njegovo kandidaturu s sklepom, da bodo v nedeljo 8. novembra kompaktno glasovali zanj. Lepo uspelo zborovanje je pokazalo, da agitacija hujšakcev za abstinenco pri volitvah nima mnogo uspeha in da se ljudstvo obrača od njih v čim dalje večjem številu.

V litijskem srezu

Litija, 6. novembra. Zadnji dnevi pred volitvami so polni živahne agitacije po vsem litijskem srezu. Včeraj sta v Zagorju zborovala kandidata Mravljine in dr. Zorc, danes pa je g. Mravljine v spremstvu župana Ferda Tomazina iz Šmartna obiskal trebeljske hribe in si je pri tamosnjem prijaznem kmetiskem prebivalstvu pridobil mnogo simpatij.

Več uspešnih sestankov je priredil zadnje dni tudi tretji kandidat g. Turk. V vsem okraju je vzbudila splošno odobravanje izjava znanega nekdanjega pobornika za S. L. S. g. Erjavca, župana iz Drage, ki je poudaril nujno potrebo sodelovanja vseh slojev in je pozval vse svoje znance, prijatelje in somišljenike k udeležbi pri nedeljskih volitvah.

Slovenskim ženam!

Ko se je pred trinajstimi leti v zadnjem, grozotnem ritmu, prislilena po lakoti, nedoglednih izgubah dragocenih življenj vojna vira morala umakniti težko pričakovane miru, takrat so naši možje, bratje, sinovi, ki so se ostali v zvezi težkim mukam vojne, nosili na pohodu v svoje drage domove polno upov in nad, ter dobre volje v bodočnost. Saj so znali, da klesajo temej državi, o koji so sanjali in za katero so trpeli naši dedje dolga stoletja.

Klesali so naši možje, z močnim udarom — a žal marsikaj lep kos — se je zdobil. Lesk dragocenega timlja, ki se je pri prvih udarih prisvetil, jih je omamila, da kmalu niso vedeli, kam padajo težka kladiva. Že so padala na ramena nedolžnih.

Kdo se z žalostjo ne spominja gnusnih strankarskih borb, ko je bila malokateremu svetost sveta in ko so končno odjeknili v prostorih, kjer naj bi vladala razum in srce, usodopolni streli in se je občutno zamajal temelj našega bratstva.

Z žalostjo v srcu a s krepko voljo je potem kralj Aleksander podpisal manifest z dne 6. januarja. Marsikatera jugoslovenska žena se je ob njem oddahnila. Bil je edini spas srčne kulture našega naroda. Svetel vodnik v bodočnem miru in lepoga sožitja treh bratov ene družine. Blagoslov manifesta se je kmalu čutil vsepovsod.

In kakor je nekoč zregnol Kristus prekupčevalce iz templja ter očistilnega zopet odprl vernikom — tako odpira sedaj tudi naš razumni vladar vrata parlamenta in vabi vse one, ki resnično ljubijo narod in domovino — k delu!

Oglasili so se, zavečajo se, da domovina kliče! Toda premalo jih je za njimi, ki bi se zavedali volitev 8. novembra. — Še tli strankarski ogenj, podžgan v zaslepljenem sovraštvu posameznikov na posameznika. Mislijo, da z abstinenco ob volitvah škodujejo onim. Kako se motijo.

Iz te zmoje pa jih pripeljejo v tih, za našo državo zgodovinsko pomembnih dneh samo naše za vse dobro in vzvišeno do vzmetne žene in matere. Iznajdljive ste in besede so vam sladke, ob čistih mislih bo zrok prošnja iskren in bo našel odmev v srcu onih, kolim pomenite tri stebre. K sloji naj pelje Vaša lepa beseda, vsakega pridobite za 8. november. Naj bodo Vaši uspehi težka kladiva za temelj resničnega plodonosnega uspevanja naše Jugoslavije. Vsaka žena brez razlike stanu se mora zavedati, da more le složno delo obroditi; za naše gospodarstvo potrebne uspehe. Vsak glas 8. novembra pa pomeni kašpot naprej v lepšo bodočnost. — Tebi žena, pa bo blagoslov tega dne, ki naj bo delo tvoje srca prešel na Tvoje potomce.

Delaj za 8. november 1931.

Ex tunc ore te judico...

Ona Slovenska politična skupina, ki ji razvoj v notranjosti države nikakor ni povšeč, ker do plicice ni v skladu z njenimi željami, je v današnjih dneh pokazala svojo breznačelnost in sebično oportuniteto, da tega ni mogla bolje. Iz njene srede je planila med ljudstvo papirnatu povodenj »takov in lepakov, ki naj našemu narodu dopovedo ravno nasprotno od tega, kar mu je glasilo te skupine cel dve leti dopovedoval. Kdor prelsta »Slovenec« iz nedavne dobe, bo žalosten odlozil to štivo, videč, da se čisto za najbolj zvišenimi besedami skriva hinavstvo, če pa ne to, pa vsaj popolna neznačajnost in nedoslednost. Samo cinik bi imel veliko radost, ko bi do najmanjših podrobnosti razvil veljkansko razliko med besedami pred dvema letoma in današnjim početjem.

V svojem uvodniku z dne 19. januarja 1929, piše »Slovenec«:

»Kralj poudarja z odkritosrečno jasnostjo, ki ne dopušča najmanjšega dvoma, da je sedanji režim prehodni. Prezvel je oblast samo za čas, da se naše notranje razmere tako uredi, da bodo ustvarjeni neobhodno potrebni pogoji, da dobi država pravi parlamentarizem in pravo demokracijo. Vse prebivalstvo države je kralju za te besede globoko hvaležno. One so nelzbriso vklepane v zgodovino slovenskosti.«

Tako je bilo pred dobrima dvema letoma, danes pa, ko je vladar na tem, da izvrši svojo obljubo in ko gre za to, da država postopoma dobi pravi parlamentarizem in in pravo demokracijo, je ta skupina z vsemi močmi na delu, da po možnosti obrezuje speli plemenito prizadevanje vladarjevo.

V svojih letakih stavlja slovenskemu ljudstvu za vzgled hrvatsko politiko, češ: sledimo ji tudi mi. Dne 21. januarja pa se je »Slovenec« ostro postavil po robu takemu posnemanju in je z vehemenco zavrnil zahtev nekaterih Hrvatov, da bi moralo slovensko ljudstvo politično nastopati popolnoma solidarno s smernicami hrvatske politike.

»Slovenec« je tedaj takole modroval: »Seveda pa ne smejo Hrvati pričakovati, da bomo mi v vsaki stvari sledili hrvatski politiki. Če se ta udaja negativizmu, če ta gradi na historičnih sanjarijah, če noče voditi pozitivne politike, potem mi to sicer obžalujemo, ali ne moremo te napake ponavljati. Mi smo vedno le za pozitivno politiko, ker smo se tokom desetletij naučili, da je politika stvar možnosti, ne pa stvar želja in sanjarij.«

Te obsolene sanjarije iz dežele nemožnosti so danes »Slovenec« zopet program in vsebina vse politične modrosti.

Dne 16. februarja piše »Slovenec« k položaju:

»Državni čin 6. januarja je bil porojen iz globoke želje našega vladarja, da obenem z ukinitvijo dosedanjega političnega stanja in ustroja preneha tudi medsebojna strankarska borba v državi. V času, ko so vsa stremiljena vladarja in njegove vlade obrnjena na to, da se vse pozitivne ustvarjalne sile v državi usmerijo k skupnemu delu, pomeni vsako nadaljevanje našega javnega življenja v duhu stare polit. miselnosti in preprirov oviro in zadrževanje tega nujnega dela, od katerega zavisi okrepitev in boljša bodočnost Jugoslavije.«

Danes, ko se vrši najnujnejše delo za okrepitev države, pa je glasilo, ki je pred par leti tako lepo naglašalo potrebo narodne sloge, v službi sabotažnikov tega dela in jim pomaga vneto s svojim molkom. Dvoličnost politike bivših močnikov je vsekakor dovolj jasna in očita tudi manj poučenim ljudem. Zato so upravičene naše, da bodo sabotažniki 8. novembra doživeli svojo obsodo, ki so je vredni za tako očitno varanje ljudstva.

Shod v Hrastniku

Danes ob pol 4. popoldne bo volilni sestanek v Narodnem domu v Hrastniku, na katerem bodo poročali gg. minister Pučelj, Juhan in župan dr. Roš. Pridite vsi, ki se zavedate važnih dni, v katerih živimo.

Znižanje svetovne petrolejske proizvodnje

Bukarešta, 6. novembra. Zastopniki petrolejske industrije v Rumuniji so v sporazumu z ministrom za industrijo sklenili sprejeti predlog inž. Kessela o omejitvi svetovne proizvodnje petroleja. Po tem predlogu bodo petrolejske industrije pridale prihodnje leto manj petroleja, kakor ga je treba za svetovno uporabo. Na ta način se hočejo razbremeniti ogromnih rezerv, ki so se nagomladile v zadnjih letih v petrolejskih rezervuarjih.

Reorganizacija rumunske policije

Bukarešta, 6. novembra. Dva vodilna uradnika rumunske varnostne policije Mainescu in ravnatelj Criscu sta se te dni vrnila iz Londona in Pariza, kjer sta proučevala organizacijo tamonjske tajne in politične policije. O svojih izkušnjah sta poročala notranjemu ministru in bila pozneje sprejeta tudi v avdienci pri kralju. Kakor se zatirja, bo prišlo v kratkem v Budimpešto nekaj detektivov tajne službe, ki bodo reorganizirali rumunsko policijo po angleškem vzorcu.

Vlomiška tolpa intelektualcev v Bukovini

Budimpešta, 6. nov. Kakor poročajo listi iz Černovic, se je tamkajšnji policijski posredilo odkriti vlomiško tolpo, v kateri so bili večinoma intelektualci. Člani te tolpe so izvršili po trgovinah in zasebnih stanovanjih mnogo tatvin. Med njimi ime nujno novinarja Prokopoviča, učitelja Eneniovsko in univerzitetnega slušatelja Rosenfelda. Vodja tolpe je bil ravnatelj državne ljudske šole Michael Tulea. Tolpo so zaradi nadaljnjega preiskave odvedli v Bukarešto.

Velike poplave v Tunisu

Tunis, 6. novembra s. Zaradi hudih neviht v srednjem in južnem Tunisu so železniške zvezne na mnogih mestih prekinjene. Tri osebe so utonile. V Enfidaville je zavozil avto s tremi potniki v močno naraslo reko, ki je vse odnesla.

Zopet atentat na madžarski vlad

Budimpešta, 6. novembra s. Na progi Banrevé — Miskolcz je bil danes dopoldne pripravljen napad na osebni vlak. Neznani storilci so na tri položili močno leseno oviro, ki pa jo je stroj brez poškodbe odinrl, nakar so vlak brez nesreče ustavili.

Sestava nove Macdonaldove vlade

Važne osebne izpremembe — Novi zunanji minister — Premoč pristašev zaščitnih carin

London, 6. nov. Glavno presenečenje pri sestavi nove Macdonaldove vlade tvori zasedba zunanjega ministrstva, ki ga je prevzel liberalni disident John Simon. Simon velja za strokovnjaka v indijskem vprašanju, na polju mednarodnega prava in v finančnih vprašanjih. Zato so doumevali, da bo dobil kak resor, kjer bi mogel uveljaviti svojo avtoriteto. Njegovo imenovanje za zunanjega ministra pa dokazuje, da se hoče nova vlada posvetiti v prvi vrsti ureditvi finančnega položaja Anglije in stabilizaciji funta. Prav zaradi tega je bilo poverjeno zunanje ministrstvo finančnemu strokovnjaku, ki bo moral zastopati angleške interese na raznih mednarodnih konferencah v bližnji bodočnosti. Tudi pri ureditvi vojnih dolgov bo imel Simon kot zunanji minister važno nalogo. Edini mož, ki je razen obolelega Austena Chamberlaina izpadel z vlade, je dosedanji zunanji minister lord Reading. Kot vzrok se navaja njegova visoka starost, toda v resnici je iskati vzroka v njegovih neuspehih na polju zunanje politike. Zato mu zamirajo njegov neuspeh pri nedavnih razgovorih v Parizu pred odhodom Lavala v Ameriko in njegovo brezuspešno prizade-

vanje pri rešitvi japonsko-kitajskega spora. Izmed prominentnih voditeljev konzervativne stranke tudi nista v vladi lord Churchill in Robert Horn. Churchill je izpadel zaradi svojega konflikta z Baldwinom. V novi vladi je 14 izrazitih zagovornikov uvedbe zaščitnih carin, 4 zastopniki trgovine, dočim sta Macdonald in lord Sarkey nevturalca.

London, 6. novembra. Lloyd George je sporočil v posebnem pismu Herbertu Samuelu, da odlaga predsedstvo liberalne frakcije v spodnji zbornici. V svojem pismu navaja, da se nahaja v popolnem nasprotju z usodno smerjo, po kateri se vodi liberalna stranka v zadnjem času. Obenem izraža upanje, da bo ob novem letu zopet popolnoma zdrav, ter izraža svoje zadovoljstvo, da bo zopet lahko sodeloval z onimi, ki jim je pri srcu izvedba idej, za katere so se zavzeli l. 1929. Za trenutek so bile te ideje s katastrofalno zablodo meseca oktobra zapostavljene in vsak poskus, da bi jih zopet zbudil k življenju, bo še dolgo časa onemogočen. Kot naslednik Lloyd Georgea je bil na seji liberalne frakcije izvoljen sir Herbert Samuel za voditelja parlamentarne skupine.

Pozor pred falzifikati!

Brezvestni agitatorji protivolične propagande so ponaredili in sedaj razširjajo neko okrožnico, ki jo je poslal Centralni akcijski odbor krajevnim volilnim akcijskim odborom. Že v okrožnico samo so falzifikatorji vstavili več stvari, ki jih v originalu ni, na koncu pa so pristavili še pripis »Navodilo agitatorjem«, ki je izmišljen od prve do zadnje črke in ima le namen, vzbuditi v javnosti ogorčenje. Taka ali slična navodila niso bila dana prav nikomur in so si jih falzifikatorji na lepem izmislili, ker jim je vsako sredstvo dobrodošlo, ako morejo koga odvrniti od volitev.

Prepričani smo, da noben pameten človek tej lumpariji ni nasedel, kljub temu pa opozarjamo na njo še posebej. Kogar dobite pri širjenju teh ponarejenih okrožnic, ga izročite policiji ali orožništvu.

Opozarjamo pa ob tej priliki tudi na to, da je pričakovati takih falzifikatov in sličnih lumparij tik pred volitvami še več. Ne nasedajte jim, ne dajte se begati! Ne verujte jim ničesar! Mirno in močato pojdite v nedeljo vsi voliti!

Pomen regulacije Bistrice

Mojstrana, 6. novembra. Z ozirom na dopis z Dovjega z dne 4. novembra o regulaciji Bistrice smatramo za potrebno, da se izreče še nekaj besed o tej zadevi, ki je ne samo za Mojstrano, temveč za vsa obično nedvomno velikega pomena. Pisec članka se opira v svojih vrsticah na preteklost in posega v dobo, ko se je imel regulirati Sedučnikov potok, žal pa se to delo ni izvedlo zaradi nesoglasja občanov.

Če pogledamo nekoliko po svetu, vidimo v tistih krajih, kjer vse vasi, spadajoče pod isto očino, podpirajo interese tudi posamezni vasi, lep napredek, dočim so večna nesoglasja samo v kvar celotni občini. Pomen regulacije Bistrice je mnogo večji kakor si marsikdo misli ter seže daleko preko mej lokalnih interesov. Pomislimo samo na naše domače brezposelne delavce, ki bi si celi dve leti služili vsakdanji kruh, ki bi si celi dve leti služili vsakdanji kruh. In teh je veliko — po vsej občini. Nedvomno je, da se z regulacijo zelo popravi lice Mojstrane, kar ji je nujno potrebno kot letovišče in ne bo ostalo brez vpliva na letovišarje, ki bodo pogosteje posečali tudi sosednje vasi. Tujski promet se bo prav gotovo povečal. Ni pa potreba pojasnjevati nevarnosti, ki sicer preti vasi. To je vsem dobro znano še od zadnje katastrofalne poplave leta 1926. Ali naj zadene vasico še večja nesreča? Interesi Mojstrane kakor Dovjega so tako skupni, kolikor pač morejo biti. Več je Dovžanov, ki imajo ali bodo imeli posestva tudi v Mojstrani in obratno. In ne samo to. Pogledimo samo nekoliko v bodočnost — takrat, ko bodo gospodarili naši vnuki, bo lastnina mogla že desetkrat premenjati.

Polnoloma je zgrešeno se danes očitati stare račune in povečati nesoglasje med občani, ko se ni niti denarja za regulacijo samo in se še ne ve, koliko bo občina obremenjena. Podrobne novice so le v kvar celotnosti ter idejo z realno podlago že v kalu zatirajo. Zatorej — proč s preteklostjo, temveč stopajmo roko v roki za napredkom vse občine.

Tragična smrt pri kopanju peska

Mokronog, 7. novembra. V sredo so pokopali tragično preminulega Janeza Majcna, posestnikovega sina iz Vrhka pri Trzinu. V ponedeljek se je bil in zdrav prepevaje podal rano na delo. Janez je kopal, brat Lojze je pa s konji odvažal nakopen pesek v peskolomu v Zakotih. Mladenita sta se žurila, ker ju je čakalo za popoldne pospravljanje pesa na njivi. Ko je pa Lojze zopet pripeljal z vozom k kamolomu, je ves presenečen opazil ob kupu peska le Janezov klohub. V grozni slutnji je začel razgrevati sumljivi kup in je kmalu prišel do nog pone-srečence...

Ves trud, ki ga je duhaprisotni Lojze uporabil z umetnim dihanjem, je bil zaman. Nesrečni Janez se je bil v pesku zadušil. P. kojnik je bil zaradi svoje segavo-est, brihtnosti in načitanosti zelo čislán. Bil je prinos rodbine, vedno je delal in tudi v delu našel pravo smrt. Vse občustuje s težko prečiščenim uglednim očetom, bivšim troiškim županom, ki stoletno prenaša težke udarce vnde: zdaj očni, zdaj toča in zdaj še hriška sinova smrt. Potreba se je udeležila množica ljudstva od daleč in blizu. Lahka bodi pokojniku zemlja domača!

Belgijski sanacijski načrt

Pariz, 6. nov. sg. Ministrski predsednik Laval, ki je sedaj prevzel vodstvo vseh finančnih pogajanj, je sprejel danes belgijskega finančnega ministra Francqua, s katerim je imel dolg razgovor. Razpravljala sta o načrtu, ki ga je izdelal Francqui za odpravo sedanjih finančnih težav v Evropi z ustanovitvijo mednarodnega kreditnega zavoda. Francqui je poročal ministrskemu predsedniku o razgovorih, ki jih je imel o isti zadevi s predsednikom Hooverom. Ta načrt določa mobilizacijo v Nemčiji starih kratkoročnih kreditov. Francqui stremi za tem, da bi s podporo emisijskih zavodov evropskih držav, Amerike in Japonske ustanovil mednarodni kreditni zavod, ki bi z eskomptnimi operacijami izpremenil v Nemčiji zastale kredite v srednjeročne kredite za dobo 3 do 5 let ter obenem kontroliral vse mednarodne kreditne operacije. Finančni minister Francqui bo te dni razpravljal še s finančnim ministrom Flandinom in podguvernerjem Francoske banke Ristom, ki je načrt kreditne banke proučil že na parniku »Ille de France«. Francoska vlada bo zavzela glede tega načrta svoje stališče v najkrajšem času.

Strah pred angleškimi carinami

London, 6. nov. Angleška pristanišča se še vedno stalno polnijo s kontinentalnim blagom vseh vrst, tako da je angleški tisk zaradi tega že resno v skrbeh. V zadnjih dneh so prispeli v angleška pristanišča skoraj iz vseh evropskih trgovskih luk ogromni tovori železa in steklenine, igrač, lesa itd. Posebno se je opazila pošiljka 600 ton lanenega olja, ki so ga te dni izkrcali v Hullu. Kakor znano, je bil Hull za to blago svetovnega pomena, vendar je moral zaradi inozemske konkurence že pred meseci popolnoma ustaviti posle z lanenim oljem.

Mussolinijev poset v Vatikanu

Pariz, 6. novembra AA. Havas poročuje iz Rima še nepotrjeno vest, da bo prihodnji ponedeljek predsednik vlade Mussolini posetil Vatikan.

Predavanja Gandhija v Nemčiji

Hamburg, 6. novembra AA. Listi poročajo, da bo imel Gandhi 24. novembra v dvorani palače »Konventgarten« predavanja o svojem delovanju in ciljih v Indiji. Bržkone bo Gandhi o tem predmetu predaval tudi v Berlinu, Stuttgartu, Bernu in Curihu.

Vremenska napoved

Zagrebaška vremenska napoved za danes: Pretežno vedro z začasnim porastom oblačnosti, še toplejša. — Situacija včerajšnjega dne: Jugovzhodno Evropo pokriva še vedno anticiklon, ki prehaja na vzhod. Za njo prihaja barometrična depresija z Atlantika ter povzroča v naših krajih stalno toplo in vedro vreme. Pritisk je splošno padel za 2.5 do 6.5 mm, največ v zapadni Hrvatski. Temperatura je narasla za 1 do 2 stopnji v južnem Primorju, za 1 do 5 na vzhodu, drugače pa je padla za 1 do 3 stopnje.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Pretežno oblačno; na zapadu in jugu najbrž z lahkim padavinami. Podnevi ne bo več tako toplo.

Slovenci, v nedeljo vsi na volišče!

Gospodarska kriza nas kliče na volišče

Ravno ker nas tlači tako huda gospodarska kriza, moramo iti vsi voliti, ker jo bomo le na ta način premagali

Generalni tajnik Zbornice za TOI in kandidat za radovljiški okraj je sredi predaval v ljubljanskem radiju. Iz njegovih izjav izhajajo posnemanja: Samo en dan, loči se od volitev. V nedeljo ima polovica naš narod skušnjo svoje politične in nacionalne zrelosti. Huda borba se vrši za te volitve in posebno v zadnjih dneh je agitacija dosegla vrhunec. Je to borba svoje vrste, ki se vodi za to, ali naj se volitve udeležimo, ali ne. Oni, ki propagirajo, da naj se volitev ne udeležimo, niso postavili nikakega stvarnega programa, s katerim bi mogli utemeljiti in obrazložiti to svojo akcijo in agitacijo, marveč skušajo begati ljudi z raznimi letaki neznanega izvora, kjer s tem ne gre, pa tudi z drugimi sredstvi. Zato je temeljno vprašanje, ki se nam postavlja danes, ko stojimo pred volitvami, kakšno stališče je treba zavzeti napram tem volitvam.

omogoči modernizacija naših cest in nebroj drugih vprašanj. Vsi brez izjeme mi boste potrdili, da vas ta vprašanja zanimajo, da vas v tej ali oni obliki zadevajo in da vam ni vseeno, kakšna bo v bodoče porazdelitev javnih bremen na pleča davkoplačevalca.

In če imate interes na reševanju teh vprašanj, na njihov čim boljši ureditvi, potem je za vas podan odgovor na vprašanje udeležbe ali neudeležbe na nedeljskih volitvah, kajti že vaš lasten interes, vaše isto sebične koristi vam diktirajo, da soddločate pri končni ureditvi naših razmer. Zato ne morete biti v nikakih dvomih, zato je vaša dolžnost do sebe samega, da se v nedeljo udeležite volitev.

Volilec v celjskem srezu

Celje, 6. novembra. Kot sinu malega in skromnega slovenskega kmeta mi življenje ni nikdar na stečaj odprlo vrat v široki svet. Povsod, doma in na tujem, se me je z jeklenimi rokami držala trdota z znojem prepojene domače grude, ki terja neusmiljeno dela in napora za grenak, pa pošteno zaslužen kruh. Trideset let sem v javnem delu kot majhen delavec in pomočnik v vseh velikih pokretnih, ki so v tej dobi z nami zagoreli ter oblikovali naš narod in našo ožjo domovino. Nisem bil in nisem politične tiste vrste, kakor so mi mnogokrat pripisovali moji znanci in prijatelji, in kar so mi pogosto očitali in hudo zamerili oni, ki me niso poznali.

Neizogibna spremljevalka človeka v delu pa je zmota. Slab je mož, ki ni delal napak, še slabši pa je mož, ki nima v sebi te močnatosti, da bi napake tudi odkrito priznal. Jaz se zaradi storjenih napak ne skrivam pred nikomur in ne iščem zaslonja za hrbtom prav nikogar, pa tudi ne stranke, ki sem ji pripadal.

Ivan Prekoršek

Globoko se zavedam težke odgovornosti, ki me čaka v primeru izvolitve. Naš obsejni celjski srez, nekdanj tako ponosen in gospodarski in kulturni razmah, je danes v smrtnih krčih propada, ki je v enaki meri zadela kmečko kočjo na solnčnem griču kakor ponosno hmeljarsko gospodarstvo doline, ki je v nezmanjšani meri objel veliko industrijo, obrt, trgovino in tira v obup in jok izstradane rodbe ubogega delavca ter javnega in privatnega nameščena. V tako težkih časih smatram za blazen greh demagoško ščuvati stan proti stanu, ker sreča in blagostanje posameznika kakor države se ne gradi na laži in v krvi sovraštva in strasti, ampak na večnih temeljih pravice in resnice, ki je za nas vse samo ena, kakor je samo ena in nedeljiva naša velika domovina.

V Celju živim. In Celje je velik naravni center, v katerega se stekajo vse žile gospodarstva našega sreza. Iz tega središča je že po večnih zakonih narave možen pravičen pregled potreb in uspešnega dela za celo okoliščino. Kandidiram zato, ker čutim v sebi veliko voljo, da služim domovini v težkih dneh. Klavernih junakov, ki mislijo, da je 8. november dan za male obračune, se ne bojim, ker imam z odkritimi in poštenimi nasprotniki iz preteklih dobojanih bojev čiste račune, kakor se sklenejo med možmi. Vsem onim pa, ki mislijo na dan volitev povesenih glav in nemirne vesti zaradi izdajstva domovine ostati doma — ključem iskreno ob 12. uri: »Pridite za nami! Jugoslavija, ki je zahtevala poldrugi milijon življenj za svoje osvobodjenje, ima sveto pravico, da zahteva od Vas 8. novembra moškega priznanja doma in pred svetom!«

Ivan Prekoršek, kandidat za celjski srez.

Vzglede Kočevja

Kočevje, 6. novembra. Ze potek volilne kampanje je pokazal, da bo kočevski srez pri nedeljskih volitvah nastopil z vzgledno disciplino, ki lahko služi vsem drugim srezom za vzgled. Včeraj so se vršili še nekateri krasni uspehi. Šodhi. Za delavce se je vršil poseben shod pri Beljanu. Govoril so župan Kostanjevec, Bebrin in dr. Tavcar. V četrtke popoldne so se vršili volilni sestanki v Banji Loki, Fari, Petrinju in Kočelju. Govorila sta kočevski župan g. Kostanjevec in živnozdravnik Šrihar. Razporeženo za volitve je v vsem srezu odlično. V Kočevju so že

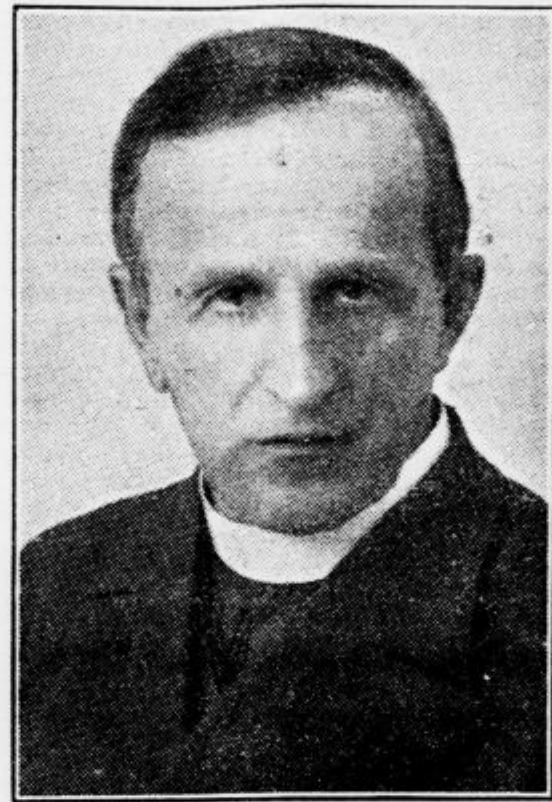
danes vse hiše okrašene z zastavami. Tudi vsi trgovci so svoje izložbe okrasili z državnimi trobojnicami ter primernimi napisi, s katerimi pozivajo k polnoštevilni udeležbi pri volitvah. Vse strokovne organizacije in druga društva so sklenile, da

gredo korporativno na volišče. Gasilci pridejo z godbo, prav tako Sokoli. Sokolska fanfara bo priredila v nedeljo jutraj budnico, ki bo obenem znak za odhod na volišče. Za Kočevje bo 8. novembra pravi narodni praznik.

Sreski kandidati v dravski banovini

Maks Goričar

kandidira v konjski okraj. Gosp. kandidat izhaja iz ugledne in domoljubne Goričarjeve rodbine v Mozirju. Že v tem, od nekdanj odločno narodnem trgu se je navzel iskrene ljubimosti do domovine in naroda, še bolj pa se je v tem utrdil v ob-

čevanju s svojima stricema, znanima slovenskima voditeljema dr. Josipom in Mihaelom Vošnjakom, ki sta bila brata njegove matere.

Ko je Maks Goričar dovršil gimnazijo, se je posvetil bogoslužju, ki ga je študiral tudi v Rimu, in je bil posvečen v mašnika. Bil je deset let kaplan, med drugim tudi v Smartnu pri Velenju, kjer je postavil prvi Društveni dom na nekdanjem stajerskem. Povsod ga imajo ljudje še danes v najboljšem spominu. Po devetih letih pastirovanja je stopil v red propovednikov z nalogo, da pripelje ta red tudi v Slovenijo. Voja in težavne razmere po vojni, deloma pa tudi neprijazno razpoloženje madžarskih predstojnikov reda so to namero preprečili. Ker pa mu srce ni dalo, da bi ostal vse življenje v tujini, je po končani vojni prošil za upokojitev in se vrnil v svobodno Jugoslavijo. Naselil se je v Mozirju, kjer se bavi s kmetijstvom, poleg tega pa pridno pomaga v dušnem pastirstvu. Vsako leto gre za nekaj mesecev tudi med naše izseljence v Franciji in Belgiji, da jih okrepi v veri in narodni zavesti.

Na željo mnogih svojih znancev se je g. Maks Goričar, ki se v strankarsko politiko ni nikdar vmešaval, odločil, da nastopi kot kandidat pri sedanjih volitvah, ko ne gre za stranke, temveč le za državo in splošno blaginjo vsega prebivalstva. Izbral si je konjski okraj, kjer ima mnogo dobrih znancev tudi med duhovščino in ki potrebuje takega poslanca, da bo lahko okraju posvetil vse svoje moči. Njegov namestnik v kandidaturi je g. Anton Kosič, član banskega sveta in župan v Žičah.

V konjskem srezu kandidira, kakor smo že poročali, tudi g. Karel Gajšek, notarski kandidat in znan gospodarski delavec v Konjicah.

Med sreskimi kandidati v dravski banovini so, kakor znano, tudi štirje odlični in vzorni duhovniki, Razen g. Maksa Goričarja kandidirajo namreč še g. župnik Janko Barle v kranjskem okraju, g. župnik Fran Faflik v doljenskojanskem in g. profesor verouka Alojzij Pavlič v laškem okraju. Vsi štirje so neprestano med ljudstvom in ga poučujejo o veliki važnosti sedanjih volitev in o potrebi polnoštevilne udeležbe slovenskih volilcev pri glasovanju.

Maribor desni breg

Maribor, 6. novembra.

Včeraj so se vršili izredno dobro obiskani shodi sreskega kandidata za Maribor desni breg dr. Vauhnika, in sicer v Zerkovcih, Dogašah, Dobravcih, pri Sv. Miklavžu, Slivnici, na Lehnu, Rdečem bregu, Pobrežju, v Studencih in Rogozju. Shoda na Slivnici se je udeležilo posebno mnogo agrarnih interesentov. Poleg sreskega kandidata so nastopili tudi gg. Tomažič, dr. Strmšek, dr. Kovačič, dr. Gregorič, Pavlica, Belšak in Lah. Na vseh shodih je bilo opaziti, da je uvidenost in razsodnost in da propaganda za abstinenco ne bo imela uspeha. Ljudje sami uvidevajo, da je edino pametno in najbolje, če se volitev udeležijo kot en mož.

V šmarskem srezu

Rogatec, 6. novembra.

Volilni pokret v šmarskem srezu je v popolnem razmahu. Ljudstvo je razgibano in zanimanje za volitve je silno naraslo. Ljudje so prišli do prepričanja, da jim hočejo dobro strupeni zagrizenci, ki jim hočejo zabranjevati pravico, da si volijo svoje zastopnike. Ljudje uvidevajo, da je edino pravilno, če se odzovejo klicu svojega kralja, da pošljejo v parlament svojega poslanca z močnim številom zaupanih glasov. Mnogo so k temu priimodili vsi trije kandidati, zlasti še sreski kandidat novinar Spindler, ki je obhodil srez od občine do občine. Tekom zadnjih dveh tednov je imel nad 40 shodov in sestankov

Josip Benko

kandidira v okraju Murska Sobota. Gosp. Benko je prekmurski domačin, posestnik in industrijec v Murski Soboti, kjer je že dolga leta župan. Pozna in spoštuje ga vse Prekmurje ne samo kot vzornega gospodarja, temveč tudi kot človeka, ki vsakega rad pomaga. S svojo veliko agilnostjo, svojimi vsestranskimi sposobnostmi in odličnimi zvezami je mnogo koristil prekmurskemu prebivalstvu zlasti v gospodarskem pogledu. Velik ugled uživa tudi izven mej svoje ožje domovine in ima zelo dobre zveze zlasti v Beogradu. Njegova velika zasluga je, da je po uedinjenju vedno smoteno deloval na to, da se Prek-

murje čim prej in čim bolj strne z ostalo Slovenijo in da se odstrani nezaupanje, s katerim so domačini sprva gledali prišleke, to je uradništvo, ki je prišlo v Prekmurje iz drugih slovenskih pokrajin. Namestnik g. Benka v kandidaturi je g. Mihael Bucek, posestnik v Ferdiči.

V soboškem srezu so trije kandidati, poleg g. Benka kandidirata še ugledna domačina g. Geza Vezir iz Martjancev in g. Ferdo Hartner iz Murske Soboti.

Rudolf Sinkovec

kandidira v srezu Ljubljana-okolica. Gospod Sinkovec živi v Ljubljani, kjer je ravnatelj zadruge »Vzajemna samopomoč«. Že dolga leta se marljivo in agilno udeležuje

stavlja na zadrugnem polju, zlasti med delavci in malimi kmeti. Njegov namestnik v kandidaturi je g. Jakob Zadnikar, posestnik in gostilničar na Brdu pri Ljubljani.

V ljubljanski okolici kandidira pet kandidatov, poleg g. Sinkovca še gg. podžupan Jarc iz Ljubljane, posestnik Koman iz Vižmarji, tesarski mojster Pavčič iz Most in trgovec Zebal z Rudnika.

ter povsod dokazoval ključno samo potrebo, da se volilci polnoštevilno poslužijo svoje pravice, ne da bi bil kjerkoli postavljal svojo kandidaturu v ospredje. Naprotito je kandidat Spindler povsod prepustil volilec, da se odločijo po svoji svobodni volji.

Tekom minulih dni je g. Spindler imel 5. t. m. sestanek pri Sv. Vidu pri Grobelnem, zvečer pa shod v Zibiki, kjer je abstinencijska propaganda zelo razvita. Danes je imel shod pri Sv. Stefanu in v Podčetrtku.

Volilno gibanje v ljutomerskem srezu

Prebivalstvo ljutomerskega sreza se zelo zanima za volitve. Shodi, ki jih prireja sreski kandidat g. Zemljčič Jakob, kažejo narodno zavednost volilcev in priljubljenost kandidata. Dosedaj absolvirani shodi v Strigovi, Razkrižju, Apačah, Stogovcih, Kapeli, Križevcih, Veržuju, Stari cesti, Cezanjevcih, Lokavcih, Logarjevih, Ljutomeru, Negovi, Zbigovcih, Noršinci, Muršaku, Stari novi vasi in Bunčevah so nad vse uspešni. Poseben shod v Strigovi in Ljutomeru, katerih se je udeležilo po več sto udeležnikov, sta bili manifestaciji za volitve. Kot sin siromašnega kmeta si je g. kandidat uredil svoje posestvo za vzorno posestvo. Delal je od zore do mraka. Ko ga sedaj država kliče, je pripravljen zapustiti svoj dom, kateremu je posvetil vse življenje in nuditi svoje zmožnosti državi. Mnogo zaslug si je pridobil posebno

Delečenjene dame!

BZ

Zahvaljujem se Vam za Vašo prjazno udeležbo na predvčeršnjem predavanju v Delavski zbornici.

Oprostiti se moram vsem onim damam, ki niso dobile več mesta v dvorani ter nimam, katerim niso bile izročene obljubljeni vzorčne zaobale, ker so iste zaradi obilne udeležbe pošle. Te zaobale bo izročila vsaki dami na zahtevo »DROGERIJA GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

Velečenjene dame sprejemam v svrhu individualnih razgovorov v soboto dne 7. XI. 1931 od 10. do 13. ure in od 16. do 19. ure v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti.

Svetovala bom za vsako lice potrebno nego posameznim damam vse popolnoma brez stroškov in brez obvezno.

Pri tej priliki omenjam, da se prodajajo Barbara Gould izdelki edino le v drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5, zato prosim, da se obisk pri meni ne uporabi za nabavo teh kozmetikov.

Naposed naj mi bo dovoljeno, da izrečem svojo zahvalo tudi zastopnikom tiska, ki so me počastili s svojim posetom.

Prejmite, velečenjene dame, zagotovo najodličnejšega spoštovanja

MADAME BEYERLE

EVROPSKA DIREKTRISA

Barbara Gould

pri povzdigi zdravilišča Slatine Radencev. Prej mimo in skromno letovišče se je razvilo v svetovno zdravilišče. Pri tem pa tudi ni pozabil na kmetovalce. Z ustanovitvijo potrebne kmetijske zadruge je postavil v svojem okolju temelj organizaciji kmečkega stanu. Med vojno je kot Slovence dosti pretrpel. Marsikateri vojaka je rešil vojaške suknje. Njegova potovanja na Dunaj za časa vojne so prišla že v pregovor: »Je pa že za enga vin vleče.«

Prieki bomo v nedeljo pokazali, da nam je naš kandidat res po godu in šli bomo korporativno vsi na volišče in s tem pokazali, da je padel zid strankarstva pred resnim in složnim delom za blagor naroda.

Volilni shod na Jesenicah

V včeršnjem »Jutru« smo objavili telefonično poročilo o velikem volilnem shodu na Jesenicah. Na shodu je nastopil tudi delavski zaupnik in voditelj g. Jurij Jeram, ki je odločno zavrnil demagoško hujskanje ljudi, ki odvrčajo volice od volitev in so hoteli motiti tudi jeseniški shod. Naš poročevalec govori seveda ni steno-grafiral, temveč je podal vsebino govora le v kratkem izvlečku. Zato rade volje objavljamo naslednje pojasnile, ki nam ga je poslal g. Jeram in ki se glasi:

V našem včeršnjem poročilu o volilnem shodu na Jesenicah je moj govor na tem shodu netočno reproduciran in Vas zato prosim, da blagovolite objaviti v Vašem listu sledečo izjavo, kakor sem jo podal na tem shodu:

»Za vsakega socialisti velja še vedno tivolica resolucija iz leta 1909., s katero si je socialistično delavstvo že pred dvajsetimi leti začrtalo jugoslovenski državni program in s tem edinstvo jugoslovenskega naroda. Na tem programu vztrajamo in to velja tudi za nas jeseniške kovinarje. Nam nič ne more omajati našega lastnega dosedanjega gledanja na državno rednjenje Jugoslovcov, ki je in ostane zgodovinski uspeh in trden temelj, na katerem bo delovno ljudstvo Jugoslavije izgradilo svojo resnično svobodo in pravi socialni red.«

Iz ljubljanske okolice

V sredo sta imela kandidat g. Pavčič in njegov namestnik g. Kušar dobro obiskano volilno zborovanje v St. Vidu, na katerem sta izčrpano poročala o današnjem položaju in o pomenu volitev, pri tem pa tudi o tem, kako grdo vlogo igrata oni, ki pridigujejo iz same strankarske sebičnosti volilno abstinenco. Tokrat na sestanku ni bilo onih mladeničev, ki so prej enkrat skušali motiti trezne občane pri njihovem zborovanju. Zborovalci so se prepričali, da so volitve pravi plebiscit za državo in tako tudi za naš obstoj, ter so obljubili, da se ne bodo pustili vplivati od, hvala Bogu, odstavljanih, a še vedno obstojnih strankarjev.

Delavci Pollakove tvornice pojdejo vsi na volišče

Naše delavstvo se vedno bolj zaveda važnosti nedeljskih volitev. To je pokazalo še posebno veliko zborovanje v Pollakovi tvornici na Sv. Petri cesti, ki se je vršilo na željo delavstva samega in se ga je udeležilo več sto delavcev. Zborovanje je vodil priljubljeni delovodja g. Jožef Pečan. Delavstvo je z velikim zanimanjem in živahnim odobravanjem spremljalo govor župana dr. Puca o pomenu nedeljskih volitev. Ko je govornik omenil, da 8. novembra ne bomo samo volili, marveč obenem tudi manifestirali za našo državo, v kateri hočemo s složnim delom doseči blagostanje za vse in vsakega, so po dvorani zaorili vzkljiki navdušenja in odobravanja.

Nemočemo pod tujevo poto in ne bomo poslušali ljudi, ki bi nas odvrčali od naše dolžnosti, so se pomenkovali delavci pri razhodu, trdno odločeni, da gredo jutri vsi na volišče.

Kmetovalci!

Ako hočete, da se bo obrestna mera znižala na znosno višino; ako hočete, da boste lahko prodajali svoje prideleke za ceno, ki vam bo omogočila pošteno življenje, ako hočete, da vam bo država lahko pomagala v stiski in nesreči, potem pojdite v nedeljo vsi voliti! Glasovali ne boste s tem za nobeno stranko; glasovali boste le za red in mir ter za pametno gospodarstvo v državi!

Someščani!

Dne 8. novembra 1931 bo manifestiral naš narod za kralja, za državo, za Jugoslavijo in za složno politično in gospodarsko delo. Ljubljana je kot središče Slovenije ob takih prilikah vedno prednjačila ter ponosno stopala na čelu vsakega narodnega pokreta. Prvi »Južni Sokol« se je porodil v Ljubljani, boj za uveljavljanje slovenskega jezika v uradih in v šolah se je začel v Ljubljani, borba za uedinjenje Slovenije je izšla iz Ljubljane. Spominjam Vas na slogo med ljubljanskimi meščani ob septemberskih dogodkih leta 1908., ko sta padla Adamič in Lunder. Ob času majске deklaracije je bila Ljubljana tista, ki je nabrala največ podpisov in istokrat nam ostanejo nepozabni manifestacijski dnevi 29. oktobra 1918 in 1. decembra 1918, ko se nam je rodila naša država. 6. januarja 1929 smo z navdušenjem pritrtili odločnemu činu našega vladarja. Kako bi se mogla Ljubljana odtegniti svoji dolžnosti 8. novembra 1931, ko gre za to, da odobrimo 6. januar 1929 in 3. september 1931, ko smo prešli novo ustavo, ki naj bo temelj boljši bodočnosti? Tudi ta dan naj bo Ljubljana zgled vsej Sloveniji. Za nas to niso volitve, marveč velika manifestacija za kralja in domovino, katere se mora udeležiti vsak! Vsi na volišče! Za nas bo ta narodni praznik, ki ga bomo stavili vstreljem velikim dnevom ob časi prevrata.

Da svoje razpoloženje tudi vidno pokazemo, bom dal na predvečer razsvetliti ljubljanski Grad, v nedeljo ob sedmih zjutraj bo pa na ljubljanskem gradu 10 strelav naznanilo začetek manifestacije potem volitev. Mestne hiše bom dal ta dan okrasiti z zastavami, pa vam tudi Vas vse, ki nacionalno mislite in čutite, da storite isto.

Dr. Dinko Puc l. r.
župan in mestni načelnik.

Obrotniki - volilci!

Pozivamo vse obrtnike in obrtne družbe, naj apelirajo na svoje člane, da se 8. novembra zanesljivo udeležijo volitev. — Zveza obrtnih združenj v Ljubljani.

Slovenskim trgovcem!

V nedeljo 8. t. m. bodo volitve v narodno skupščino. Vsi pričakujemo, da bo osredotočeno delo bodočega parlamenta, zlasti sedaj v času hude gospodarske krize, v gospodarstvu in da bo to delo prineslo novi gospodarski, socialni in kulturni dvig.

Volitve bodo na brezstrankarski podlagi in manifestirala se bo jugoslovenska ideja. Težnja po redu, miru, zasluzku in okrepitvi države bo pri teh volitvah vodilna. V času, ko se bori naše gospodarstvo s težkočami, ki jih je prinesla svetovna gospodarska kriza, pa tudi z drugimi težkočami, je zainteresirano na volitvah tudi trgovstvo. Mi stopamo v volitve z željo, da bi ob smoterni gospodarski politiki bodočega parlamenta dobil narod v krepki in ugledni Jugoslaviji one eksistenčne pogoje, ki so podlaga narodnemu blagostanju in vsestranskemu napredku.

Zato je naša državljanska dolžnost, da pri volitvah solidarno podarimo potrebo po narodnem edinstvu, slogi, miru in gospodarskem precvitu, predvsem pa podpirati kandidate iz gospodarskih vrst. Zveza trgovskih gremijev poziva člane trgovskih gremijskih organizacij, da se v trenutku, ko je potrebno pokazati narodno zavest, ko se ustvarja nova ustavna doba, ki se mora izraziti v solidarnem in konstruktivnem gospodarskem delovanju, pokažejo disciplinirani in solidarni in se s polnoštevilno udeležbo pri volitvah oddolže svoji državljanski dolžnosti.

Predsedstvo Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo.

Kovinskim obrtnikom

Vsi člani kovinske zadruge iz mesta in okolice, storite svojo sveto dolžnost in pojdite 8. novembra vsi na volišče za domovino in kralja.

F. Batjel, načelnik.

Vsem strojevodjem!

Udruženje strojevodij poziva vse svoje člane, da se v nedeljo, dne 8. novembra, sigurno udeležijo volitev v Narodno skupščino.

Oblastni odbor v Ljubljani.

Oblastna zadruga slaščičarjev, medičarjev, voščinarjev in izdelovalcev kanditov v Ljubljani

poziva vse svoje člane, da na dan volitev dne 8. novembra manifestirajo vsi brez izjeme svojo globoko državljansko zavest, uvidevajoč nujno potrebo popolne politične in gospodarske konsolidacije kraljevine Jugoslavije. — Načelnik Teodor Novotny.

Iz krogov vojnih invalidov

Vsi vojni invalidi se bodo zanesljivo udeležili sedanjih volitev, ki so pravi plebiscit za svobodo in dobrobit Jugoslavije. Vojni invalidi izhajajo iz vseh vrst vojnih žrti in so po svojem trpljenju tako tesno združeni, da se med njimi ne vprašuje, na katerem bojišču je bil ranjen ta ali oni. Vsi so kravčevi za svobodo in ker so vsi zvesti državljani Jugoslavije, hočejo, da bo njihova domovina urejena in srečna. Nekdanje stranke so vojne invalide izgrvale, sedaj pa, ko sebičnega strankarstva ni več, je prva dolžnost vojnih invalidov, da podpre svojo domovino ne samo zaradi tega, ker so za njo žrtvovali in ker so s svojo krvjo in svojim trpljenjem dokazali

ljubezen do nje, temveč tudi zaradi tega, da bodo v tej svoji domovini, ko se enkrat uredi na novi pravi podlagi, lahko v miru in zadovoljstvu preživeli ostanek svojega mučeniškega življenja. Glasovi, oddani pri teh volitvah, niso samo glasovi zaupanja do posameznih kandidatov, med katerimi je tudi invalidski tovariš dr. Rabe, temveč so to v prvi vrsti glasovi za državo, za našo domovino Jugoslavijo. Udeležba volitev je sveta dolžnost vsakega invalida, tovariša in sotrpina.

Industrijcem in veletrgovcem!

Ljubljana, 6. novembra. Odbor Društva Industrijev in veletrgovcev v Ljubljani smatra na podlagi soglasnega sklepa umestno opozoriti društvene člane na važnost volitev v narodno skupščino, ki se bodo vršile dne 8. novembra tega leta.

Centralni akcijski odbor za volitve v narodno skupščino v Ljubljani naglašajo čisto pravilno, da te volitve niso političnega značaja, temveč jih je smatrati za manifestacijo naroda za državo. Od rezultata sedanjih volitev je tudi odvisen bodoči razvoj gospodarstva v državi in v eminentnem interesu gospodarskih slojev je zato, da bodo volitve mogoča manifestacija za stalnost v gospodarstvu.

Društveno predsedstvo objavlja zato prednji odborov sklep z nujnim priporočilom, da se društveni člani udeležijo volitev sami, odnosno po svojih volilnih predstavnikih in da skušajo vzbuditi tudi pri namenečih in delavcih razumevanje za važnost volitev z ozirom na prepotrebno gospodarsko konsolidacijo naše države.

Odbor Društva Industrijev in veletrgovcev se je naravno doslej skrbno ogibal razmotrivanju vsakršnih političnih vprašanj. Ker pa sedanje volitve nimajo političnega značaja in ker so prevažen faktor v razvoju gospodarstva v državi, je sklenil opozoriti društvene člane na važnost volitev in jih prosi, da upoštevajo ta apel.

Odbor.

V enakem smislu je izdala obširno okrožnico svojim članom tudi Zveza industrijev v Ljubljani. Okrožnica tudi podrobno utemeljuje potrebo, da morajo vsi naši gospodarski činitelji po svojih močeh prispevati k čim veččastnejši udeležbi pri volitvah. Okrožnica je objavljena tudi v zadnji številki »Trgovskega lista«.

Ljubljanskemu trgovstvu!

Gospodarske organizacije so stale vedno na braniku interesov gospodarstva. Nikdar se niso mešale v politične boje polpreteklega dobe, temveč imele vedno in povsod pred očmi samo blagor gospodarstva in stremele dosledno in smoteno za tem ciljem.

Ce se »gremij trgovcev« danes obrata na svoje cenjene gg. člane, da precizira svoje stališče napram volitvam v narodno skupščino, gotovo ne stoji za začrtane poti, kateri ostane slej ko prej zvest, ampak so odločilni za to edino gospodarski interesi naše domovine.

Volitve bodo na programu, ki ga je izdelala vlada kot delovni program bodočega parlamenta. Program obsega eminentne naloge, za katerih uresnitve se gospodarstvo v interesu skupnosti že dolgo prizadeva. Vlada si je predvsem nametala nalogo, da izvede revizijo davčne zakonodaje, izenačila bo našo obrtno zakonodajo ter postavila naše kmetijsko, obrtniško, trgovsko in industrijsko pospeševanje na uspešnejšo bazo. Nas vse tare kriza v odjemu blaga, v odjemu priidelkov in izdelkov. To je eden glavnih problemov, ki čakajo rešitve po parlamentu.

Gospodarstvo je živo zainteresirano na tem, da se program bodočega parlamenta, ki je program povzdi našega gospodarstva, ne bo izvajal brez sodelovanja njegovih predstavnikov. V tem važnem trenutku, ko gre za biti ali ne biti našega gospodarstva, se morajo gg. trgovci zavedati, da ne morejo odklanjati sodelovanja, ki so ga pri odločitvi gospodarskih vprašanj doslej vedno zahtevali.

Med prebivalstvom se širi tiha agitacija za abstinenco pri volitvah. Gospodarstvo, ki ima na delovnem programu bodočega parlamenta tako velik interes, ne more in ne sme slediti takim pozivom.

Trdno smo uverjeni, da se naši gg. trgovci zavedajo pomena volitev v nedeljo 8. t. m. in da se bodo volitev polnoštevilno udeležili ter manifestirali odločno voljo, da sodelujejo pri hudem delu za izvedbo izključno gospodarskega programa našega bodočega parlamenta.

Zato poziva gremij trgovcev v Ljubljani vse cenjene gg. člane, da se udeležijo volitev polnoštevilno in upoštevajo vsa navodila, ki bodo izdana od centralnega volilnega odbora.

Načelnstvo gremija trgovcev.

Učitelji begunci!

Oropani vseh kulturnih, nacionalnih in gospodarskih pravic in izgnani s svoje rojstne grude smo se zatekli med svoje brate, v svobodno kraljevino Jugoslavijo. Tu smo dobili svoje državljanske pravice in gostoljubno streho!

600 nas je že tu in še vedno prihajajo novi!

Od kar smo tu, nas država prvič poziva 8. novembra t. l., da ji kot zvesti sinovi izrazimo svoje zaupanje.

Truno sem prepričan, da ni med nami nobenega, ki bi se ne udeležil volitev in podpiral med volilci z vsem svojim vplivom, da se volitve čim čistejše izvrše.

Kdor se ne udeleži, je sebičen izkoriščevalec, izdajalec naroda in države, ki mora izginiti iz naših vrst!

8. novembra izvršimo vsi brez izjeme svojo državljansko dolžnost!

Za odsek učiteljev - begunciev

Fr. Venturini.

Vsak je sam svoje sreče kovač, kuj železo, dokler je vroče!

Dobe se v vseh podružnicah »Jutra« in v Zadrugi hranilnici, r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta.

Klic osivelega narodnega voditelja in mučenika

Vsem slovenskim volilem!

V zadnji uri pred volitvami, v katerih bodo Slovenci imeli drugi plebiscitarno dokazati, da se zavedajo, kaj jim nalaga pravilno pojmovanje njihovih narodnih interesov in osiguranje njihovega narodnega obstoja, smatram za svojo narodno dolžnost in pravico, da se oglašim s svojim pozivom do vseh slovenskih volilcev z nujno prošnjo, naj nikdo ne izostane na dan volitev, temveč naj vsak odda svoj glas — ne za politike, marveč za politiko narodnega in državnega edinstva, katere jamči našemu malemu narodu obstoj in gospodarski, socialni in kulturni razvoj.

Okvir, v katerem se imajo 8. t. m. vršiti volitve v našo bodočo narodno skupščino, je tako širok, da je v njem prostora za vse gospodarske, kulturne, plemenske in verske odtenke, ker se prav za prav v tem okviru ne zahteva drugega kot priznanje načela čuvanja narodnega in državnega edinstva.

Omenil sem uvodoma, da smatram za svojo dolžnost in pravico, da se v zadnji uri pred volitvami oglašim z gornjim pozivom.

To dolžnost in pravico si prisvajam iz dejstva, da sem po izbruhu svetovne vojne sprejel in vršil v društvu s svojimi ožimi slovenskimi in s hrvatskimi ter srbskimi kolegi kot član »Jugoslovenskega odbora« v zemljah Antante mandat, da s svojimi skromnimi silami sodelujem na osvoboditvi Slovencev iz tujeja jarma s pridružitvijo predvojni Srbiji v mogočno jugoslovensko državo.

Težak je bil ta posel in trnjeva je bila pot, ki smo jo morali hoditi slovenski člani »Jugoslovenskega odbora«, kajti, ko smo se v prvih časih svoje propagande predstavljali činiteljem, ki so po zmagovalni vojni imeli oddoljevati o naši usodi, smo jim morali šele dokazovati, da na svetu obstoji narod, ki se naziva slovenski narod, da je ta narod veja jugoslovenskega naroda ter da ta narod stremi za svobodo v okviru uedinjene Jugoslavije.

Sankcijo temu poslednjemu stremljenju, kateremu se je oporekalo od strani onih, ki so imeli pohlep po naši zemlji, je končno dala majniška deklaracija, ki je dala nam slovenskim članom »Jugoslovenskega odbora« močno orožje v roke, s katerim smo mogli uspešno odbiti ter smo tudi nazadnje odbili vse nasprotnne ugovore in mahinacije proti našim omenjenim zahtevam.

V majniški deklaraciji so Slovenci prvič plebiscitarno in neizpodbitno izjavili, da se zavedajo, kaj za njihove njihove narodni interese, dne 8. t. m. pa imajo, kakor sem uvodoma naglasil, drugič dokazati vsemu svetu in bratom Srbom, ki so nas osvobodili, da se dobro zavedamo, da je našemu malemu narodu obstoj zažamčen le v okviru edinstvene in močne Jugoslavije.

8. t. m. torej vsi Slovenci na volišče, vdati jugoslovenski državni misli in njenemu glavnemu zaščitniku, našemu modremu in očetovskemu vladarju!

V Ljubljani, dne 6. novembra 1931.

Dr. Gustav Gregorin.

Zagrebskim Slovincem!

Volilne priprave v Dravski banovini so naju tako zapostobile, da ne moreva priti v teh odločilnih trenutkih osebno med Vas, da se pogovorimo o važnosti volitev 8. novembra.

Rojaki Slovinci!

Ne odtegujte se volitvam, pojdite vsi na volišče! Abstinenca je bila vedno in povsod škodljiva. Ne voliti se pravi, pustiti drugim, da oddolže o Vas brez Vas!

Zato je potrebno, da s svojimi glasovi (katerih število ne bo malo) pripomorete, da bodo prišli v parlament značilni in sposobni moške, ki bodo vodili državno politiko po intencijah našega kralja in korist in prospek celokupnega jugoslovenskega naroda.

Glavna naloga našega bodočega parlamenta bo, da posveti vse svoje sile delu za gospodarski napredek naroda in omili socialno bedo! To je danes največja skrb državne politike. Predpogoj uspehu je ureditev in konsolidacija države.

Kdor ne gre volit, dela proti življenjskim interesom naroda, ovira napredek države in prospek celote!

V borbi za red in blagostanje v državi smo za udeležitev vseh pozitivnih, konstruktivnih sil proti razdiralnemu rovarjenju.

Apeliramo na Vas, zagrebski Slovinci, da pomagate pri ureditvi države in se vsi udeležite volitev v nedeljo, dne 8. novembra!

Z narodnim pozdravom!

V Ljubljani, dne 3. novembra 1931.
Dr. Albert Kramer, minister za gradbe;
Ivan Pucelj, minister brez portfolija.

Zagrebski volilci Slovinci!

Gornji oklic ministrov naših rojakov g. dr. A. Kramerja in g. I. Pucelja nam daje pobudo, da se tudi mi odločimo, za koga bomo glasovali to nedeljo, dne 8. novembra.

Glasovali bomo za tiste, za katere zaupamo in ki bodo znali zastopati interese celokupnega našega jugoslovenskega naroda in s tem tudi naše interese tako, kakor jim vleva dolžnost.

Naša kandidata lista je: Juraj Demetrotić, ministar n. r.
Inž. Ferdo Seg, starinski podjetnik.
Namestnika: Jakob Pavlina, mizarski obrtnik in inž. Dragotin Domajnko, uradnik SUZORA.

Za to listo oddajmo v nedeljo vsi svoje glasove!

Danes zvečer vsi na velik volilni zbor, na katerem govori tudi minister dr. Albert Kramer.

Natančnejše informacije daje akcijski odbor na telef. št. 68-65 ali pa Volilna kancelarija v Berislavičevi ul. št. 10-1. Telefon 37-74.

Učitelji upokoenci!

Spričo važnosti volitev pozivam vse stanovske tovariše v naši banovini, da se volitev v nedeljo 8. t. m. brez izjeme vsi udeležijo ter store tako svojo domoljubno in državljansko dolžnost. Omahljivca ne smejo poznati naše vrste! Ali naj ob spominu na naša dela in žrtve polno, v aktivni službi preživelo dobo sedaj v dobi osvoboditve stojimo malomarno ob strani? Ne! Tovariši širimo naše banovine, v nedeljo vsi na volišče!

Za Društvo upokojenega učiteljstva v dravski banovini: Kosec, predsednik.

Sokol svojemu članstvu

Državljanji kraljevine Jugoslavije! Dan 8. novembra 1931 bo odločilnega pomena za našo domovino: ali smo za Jugoslavijo ali smo proti njej!

Mi vsi hočemo in moramo na volišče, da odločno, možato in junaško manifestiramo za moč in slavo Jugoslavije! Ona je naša mati, mi smo njeni sinovi. V trenutku, ko sami oddolžimo o njeni usodi in bodočnosti, hočemo dokazati, da smo svoji domovini vdani in zvesti.

Naša načela, izražena odkrito in jasno v »Potih in ciljih«, nam vlevajo v odlično borbo za napredek in poveljnice domovine. Borimo se s poštenimi sredstvi; z bratsko ljubeznijo do vseh, ki jim je blagor domovine prvi ukaz!

Izdajalec ni v naših vrstah. Kdor omahuje izven nas, tega pridobimo za zmago časti in ugleda Jugoslavije! Prepričati moramo razdorno delo onih, ki jim je strast in sovraštvo več nego bratstvo, sloga in mir med narodom! Bratje! Sokoli! Domovina nas zove! Kralj nas zove! Izvršimo vsak svojo državljansko dolžnost!

Domovini — Zdravo!

Koroškim rojakom!

Ko smo letos 10. oktobra v Celju obujali spomine na težke koroške popelbe, smo poslali tudi predavanje našega rojaka župnika dr. Arneja. Govoril nam je o svojem begu leta 1919, iz župnišča v Zrelcu pri Celovcu. Pretresljiva je bila njegova povest, čudež njegova rešitev!

Primer dr. Arneja je bil gotovo najbujši, a ni bil samjen. Mnogo je še med nami znancev, ki so se v tisti hudi zimi skrivali pred svojimi zasledovalci ob dravskih brodeh, ob krizipoljih in ob stezah Karavank. Ali se še spominjate tistih idealnih duhovnikov iz Gor. Roža in od Spodnje Zile, ki so si z nečloveškimi napori utirali pot preko zasneženih vrhov Karavank?

Večina njih se ni mogla več vrniti. In z njimi vred smo ostali po katastrofi 10. oktobra tudi mi v veliki domovini. Jugoslavija nam je dala vsem strehe in kruha.

Za pripre, za strankarstvo koroški rojaki nismo imeli nikoli pravega razumevanja, nismo imeli ne časa ne vzgoje za to! Pri Trabesingerju v Celovcu si našel pri isti mizi pileja iz Borovlj, advokata, delavca, fajmostra, kmeta, obrtnika, železniškega sprevidnika in mamico. Ki je prišla na obisk k sinu — študentu. In če so se tam razgledali in začeli politizirati, so gotovo zabavljali na »kianjsko strankarstvo«.

Zakaj si obujamo te spomine? Zato, da ne pozabimo na svojo staro slogo in da ne pozabimo na svoj dolg, zato, da ne zamudimo prilike, pokazati materi Jugoslaviji, da smo njeni in da brez nje nismo nič!

Jutri bo Jugoslavija štela glasove svojih zvestih sinov, štela bo tudi naše glasove!

In vsi naj vedo, vsi naj vidijo, nasprotniki in prijatelji, da smo ostali tisti, ki smo vedno bili: dobri Slovenci, dobri Jugoslovenci, a prav malo nadarjeni strankarji.

Hvala Bogu, jutri ne gre za stranko in ne za stranke, jutri gre za Jugoslavijo!

Nas, koroške rojake, boste jutri našli vse na voliščih, slojne kakor smo bili v Celovcu: delavce in duhovnike, obrtnike in uradnike, učitelje in trgovce ter prav vse nekdanje slovenske celovške in beljaski študente!

To smo dolžni Jugoslaviji, to smo dolžni slovenskemu Korotanu!

Brežiški okraj

Da naš okraj v nobenem oziru ne zaostaja v državni zavednosti, kažejo dobro obiskani volilni sestanki in shodi. Naš domaćin, sevniki župan in kandidat g. inž. Krulj in njegov namestnik zdravnik v Senovem g. dr. Benedičič sta imela v torek dva zelo dobro uspeša shoda, in sicer enega na Senovem, drugega zvečer v Rajhenburgu. Pred napovedjo shodov se je govorilo, da bodo nahujskani nasprotniki vse prepredili. Shoda pa sta potekla tako, da so bili vsi zagovorniki volilne abstinenec osramočeni. Govornika sta v jedrnatih besedah orusala današnji položaj, pomen volitev, poleg tega pa sta tudi dobro označila, kaj vodi nekdanje strankarje do atentatov na državljansko in narodno zvestost, ki se v današnjem položaju mora manifestirati pri teh volitvah.

Tudi drugi kandidati našega okraja, g. Urek ima uspešne shode in sestanke tudi v krajih, ki so jih nasprotniki smatrali za svoje trdnjave. Kar se tiče državljanske in narodne zavednosti, naš okraj pri volitvah gotovo ne bo zaostal za drugimi.

Za marsikoga se bo ohladilo, ko bodo naše srečke državne razredne loterije razprodane

Murska Sobota je govorila

Murska Sobota, 6. novembra.

V četrtke zvečer je priredil naš sreski kandidat g. župan Benko v Murski Soboti volilni shod. V prostorih stare kavarnе Dobrajc se je zbralo nad 400 volilcev. Shod je vodil trgovec g. Franc Čeh, predsednik gremija.

Župan Benko je v lepem domačem govoru obrazložil gospodarski in politični položaj v naši državi, obrtalo težko stanje naše živnoje, ki je glavna gospodarska panoga v Prekmurju. Volilci so sprejeli izvajanje svojega kandidata z velikim odobravanjem na znanje. Med drugim je gospod Benko izjavil:

»Znano Vam je, da so nas smatrali mnogi bratje onstran Mure za Madžarone in nezanesljive ljudi. To nas je bolelo, kajti v resnici smo bili mi dostikrat bolj zavedni kakor marsikje drugje v državi. Tisolet smo bili v suženstvu, pa smo vendar ohranili svoj jezik in svoje slovenske običaje. Če bi bil na našem mestu kak drug narod, bi ga gotovo strl val potujčevanja (klici: Tako je! Živel Benko). Prišel je trenutek, dragi volilci, ko lahko vsi pokažemo javno svojo zavednost. Pojdimo vsi na volišče dne 8. novembra ter na ta način manifestirajmo za veliko in močno Jugoslavijo!«

Za g. Benkom, čigar govor je bil sprejet z viharim odobravanjem, je govorilo še več drugih, tako v imenu obrtnikov gospod Subic, v imenu trgovcev g. Čeh, za delavce g. Poredej, za kmetovalce g. Rajner in g. Titan kot predsednik kmetijskega odbora za srez Murska Sobota. Murska Sobota se ni doživela pri nobenih volitvah tako veličastnega shoda kakršnega je bil včetršnjši.

Ptujski srez bo volil polnoštevilno

Razpoloženje volilcev v ptujskoormoškem okraju se je v zadnjih dneh popolnoma preokrenilo, tako da bo pri volitvah udeležba polnoštevilna. To je uspeh shodov, ki so se vršili v tekočem tednu. Dne 3. t. m. je bil dobro obiskan shod v Tomančevju gostilni na Bregu pri Ptuj, kjer se je predstavil volilec sreski kandidat g. Lovro Petovar. Vsi prisotni so odobraval kandidatura in dr. Senčarjeva izjavila. Prav tako je žel kaplan g. Verbanjšek burno odobravanje, ko je priporočil kandidatura g. Lovra Petovarja. G. dr. Fermevc je pozival zlasti delavstvo tukajšnjih industrij na udeležbo pri volitvah. Nasprotniki prepejavo: »Ti boš pa doma ostala, suhe zemlje ribala.« Govornik dr. Fermevc je pa naglašal, da 8. novembra ne ostanemo doma, ker nečemo ribat suhih zemelj, temveč hočemo naprej v sveže življenje!

Namestnik sreskega kandidata g. Šolar je imel dobro obiskan sestanke 3. t. m. v Luki, 4. t. m. v Rošnj in 5. t. m. v St. Janžu, na katerih so se obravnavala gospodarska vprašanja, posebno tudi vprašanje regulacije Drave.

Nad 200 volilcev se je zbralo na shodu v Ivanjčevju 4. t. m. Na tem shodu se je pokazalo, kako priljubljen je kandidat g. Petovar. G. dr. Senčar je tudi tu priporočil njegovo izvolitev. Nadaljnji shodi so bili v Saviču, v Ključarčevju, v Ormožu, v Rogoznici pri Ptuj in na Hajdini. Danes bosta shoda pri Šolarju v Zlatotilju ob 8. zjutraj in v Ptuj v Zupančičevju gostilni ob pol 7. zvečer. Vse kaže, da bo v nedeljo uspeh v ptujem okraju nad vse časten. Storitve vsi še v zadnjih trenutkih svojo dolžnost!

V krškem srezu

Radeče, 6. novembra.

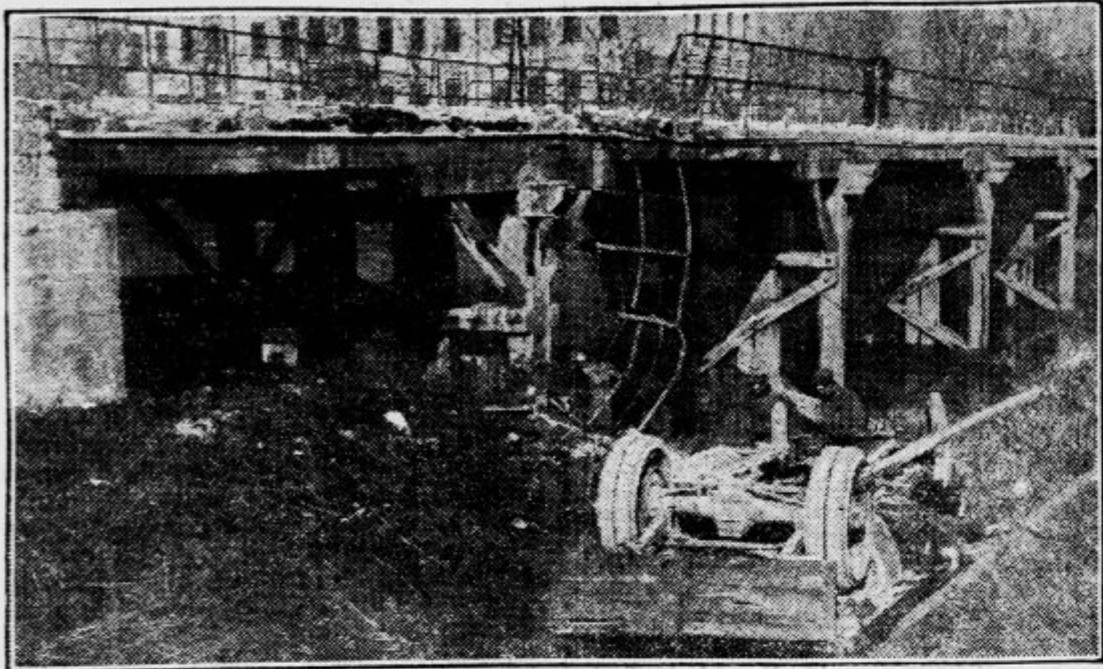
Včeraj se je vršilo po vsem srezu več volilnih sestankov, tako v Studencu, na Raki, v Bučki, v Skočjanu, Mokronogu in Radečah. V Skočjanu so nastopili minister Pucelj ter kandidatje Majcen, Drmelj in Vale, v Mokronogu kandidata Drmelj in Majcen ter v Radečah poleg njih tudi minister Pucelj. Povsod je vladalo za shode velikega zanimanja, volilci so pazno sledili izjavljanjem govornikov o pomenu volitev. Udeležba pri volitvah bo nad pričakovanje velika.

Volišča v gornjeradgorskem okraju

Naši kraji in ljudje

Katastrofa na Prulah

Ob zavoju na most se je težak vojaški tovorni avto prevrnil v jarek — Redovu Ljubomiru Nikoliću je zdrobilo prsni koš, šest vojakov je ranjenih

Prizorišče katastrofe: na sliki je dobro videti razen globine padca in šibkosti ograje tudi trhllost mostu. Katastrofa bi bila še hujša, ako bi bil avto zgrmel z mostu nekaj metrov dalje v strugo Ljubljane.

Ljubljana, 6. novembra. Na prulskem mostu ob koncu Opekarske ceste se je danes dopoldne okrog 11.30 pripetila strahovita avtomobilska nesreča. Po Trnovskem nabrežju je privozil vojaški avto, ki je zavil v oster ovink na most, hip nato pa je takoj v početku mostu treščil v ograjo, se zasukal v zraku in treščil

v 5 m globok jarek tlf pred izlivom v Ljubljano. Začel se je oglušujoč krik, kajti v jarku se je težki tovorni avto poveznil na 6 vojakov, dočim sta 2 srečnejša odskočila in padla v jarek tik vozila.

Osem vojakov 40. pešpolka, in sicer podnadrednik Nikola Kapić, redovi Filip Kurir, Dušan Kovačević, Milutin Milič, Miladin Mileković, Dragoljub Jovanović ter Ljubomir Nikolić s šoferjem Nikolom Kabašićem, se je odpeljalo danes dopoldne s tovornim avtom znamke »Opel« v skladišče v Trnovem. V skladišču so se pomudili samo kakor pol ure, kjer so oddali tvor, nato pa so se vrnili po Trnovskem nabrežju, namenjeni proti vojašnici 40. p. p. Avto je vodil šofer Nikola Kabašić, ki je pogljal po Trnovskem nabrežju s precejšnjo brzino, na vogalu pred mostom pa je avto zavril in zavozil v oster lok na most z zmanjšano brzino. Kabašić brzkone na koncu poslopja bivših skladišč, ki so sedaj preurejena v stanovanjske prostore, ni v pravi čas opazil majhnega priidka, v katerem se nahaja trafika, zaradi česar se je ustrašil ali pa mu je tudi odvedel volan na že starem in izrabljenem vozilu.

Avta ni mogel več obvladati in se je težko vozilo zaletelo na desni strani mostu najprej v leseno ograjo, ki jo je gladko raziralo, nato pa je po nekaj metrih dalje odbilo še lahko železno ograjo. Ker je bila vsa teža vozila tedaj na desni strani, se je tudi prišel lomiti most in tedaj je vozilo že izgubilo ravnotežje, se zasukalo v zraku in treščilo v vsem svojem človeškem tovorom, prevrnjeno v jarek.

Nesreča se je pripetila tako naglo, da so ljudje, ki so opazovali avto od daleč, obstali prvi hip kakor vkopani na mestu. Za trenutek je zavladala tišina, kajti ustavil se je tudi pokvarjeni motor, takoj nato pa je pretreslo ozračje obupno vpitje ubogih vojakov, ki so bili stisnjeni pod vozilom.

Prvi je prihitel na kraj nesreče France Babić, doma iz Spodnje Slivnice, ki se je baš tedaj pripeljal s kolesom po Trnovskem nabrežju in ki je bil že prej opazoval avtomobil, katerega mu se je moral umakniti na hodnik. Nato je zasedel zopet kolo in je opazil katastrofo, čim je privozil do konca Opekarske ceste. Odvrgel je kolo takoj proč in že skočil po bregu nizdol, kjer sta se

gli dobiti izpod avtomobila. Takrat so že prihiteli na pomoč obveščeni organi reševalne postaje, kmalu nato pa tudi vojaštvo.

Ko so reševalci spravili izpod avtomobila lažje ranjene vojake,

je že zamrl glas Ljubomira Nikolića, katerega so kmalu nato potegnili izpod ruševin avtomobila nečloveško, mrtvega. Truplo so položili na breg kraj avtomobila in so se tam odigravali skrajno ganljivi prizori, ko so obklovali nesrečnega Nikolića njegovi vojaški tovariši.

O strašni katastrofi je bil med prvimi telefonično obveščen tudi ordonančni oficir komandanta divizije, kapetan g. Živojin Stanojević, ki je imel ravno divizijsko dežurno službo. Nemudoma je prihitel na kraj nesreče in v odlični preiskavi ter reševalna dela. Štiri ponesrečence je takoj odpeljal mestni reševalni avto v vojaško garnizijsko bolnišnico, druga dva pa je naložil nekoliko pozneje došli vojaški reševalni avto. Truplo tako tragično ponesrečenega redova Ljubomira Nikolića, ki je doma iz Beograda, sirota brez očeta in matere, pa so pokrili najprej v belo rjuho, nakar so ga zavili v odejo in ga prenesli okrog 13. ure v vojaški avto ter ga odpeljali.

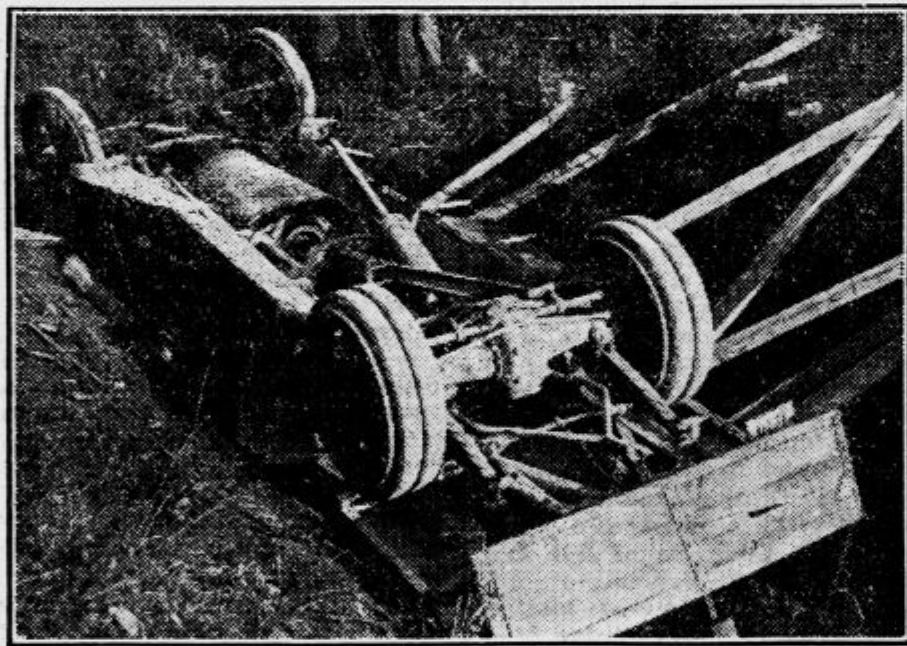
v mrtvašnico garnizijske bolnišnice.

Medtem je prišel na mesto nesreče dežurni uradnik policijske uprave g. Florjan, pozvan pa je bil tudi vojaški izslednik, kapetan g. Milan Kolar, ki je zasilil na mestu več očitvev in ugotovil dejansko stanje. Prisoten je bil vojaški zdravnik, poleg imenovanih pa je prisel še komisija mestnega gradbenega urada, ki je imela priliko ugotoviti, da je

prulski most skrajno pomanjkljiva naprava,

ki trajno ograža promet in človeška življenja. Kakor znano, je bil prulski most ob koncu vojne prenešen iz šepetarskega okraja, kjer so postavili trdnjši most. Za sedanje razmere in veliko frekvenco, ki vlada v prulskem okraju, je most mnogo preozek in postaja tudi sicer že trhlja zgradba, kar je imelo priložnost opazovati danes na stotine ljudi, ki so se zbrali na kraju nesreče in videli odlomljene trhle dele na robu mosta.

Kakor nam poročajo iz vojaške bolnišnice, je 6 vojakov lažje ranjenih in imajo po večini poškodbe na nogah in rokah, med temi nekateri tudi nekaj notranjih poškodb, dočim je težje ranjen šofer redov Dušan Kovačević, ki ima strto levo roko. Truplo smrtno ponesrečenega redova Ljubomira Nikolića bodo jutri obducirali, nakar bo določena ura pogreba.

Tovorni avto se je med padcem povsem prevrnil in poveznjen obležal na obeh robovih jarka. Sreča v nesreči: ako bi bil padel na ravna tla, bi ubil vse vojake, ki jih je pokopal pod seboj.

Pančevski most — orjaško delo

Pomen velike komunikacije — Kako bo ustvarjen Veliki Beograd

Beograd, 3. novembra.

Z vasko beogradske višave, odkoder ti ne zapirajo razgleda stebre vse bolj in bolj v višino strmečih novodobnih mestnih stavb, se ti kažejo tam na vzhodu široki lok novega pančevskega mostu. Od časa do časa so hodili Beograjčani gledat, kako raste iz Dunava noga za nogo in se vse dalje pomika tja čez močeno železno lokovje, najprej črno, potem rdečo, končno pa sivo. Danes je stvar končana: pančevski most je dovršen in te dni ga je kolavdirala posebna komisija ministarstva prometa.

Točno 40 metrov meri višina mogočnih betonskih nog, na katerih je položena železna mostna konstrukcija, in vsespurna dolžina mostu znaša 1260 metrov. Most je tako drugi najdaljši med vsemi mostovi na Balkanu in sploh v vsej Evropi. (Doljši je samo dunavski most pri Cerni Vodi v Rumuniji.) Ima sedem velikih odprtih po 160 m širine. Na beogradske strani je bila za zvezo z obalno železniško progo potrebna zgraditev betonske konstrukcije s petimi odprtinami po 25 m širine, a ravno tako je tudi potrebna enaka konstrukcija na pančevski strani, za most čez inundacijski svet »pančevskega ritca«. Ta most se sedaj gradi.

Širina velikega mostu znaša sedaj 11 metrov in bo v prvem času zadostovala za železniški (enotni) in vojni promet ter za pešce. Konstrukcija pa je izdelana tako, da se more most naknadno razširiti do širine 20,5 m ter se spelje potem po sredi dvotirna železniška proga, po konolah ob straneh pa vozna pot in pot za pešce.

Graditev mostu je trajala štiri leta. Za fundiranje in nože se je porabilo nad pol milijon kilogramov železa in okoli sto tisoč kubičnih metrov rezanega kamna. Za železno konstrukcijo se je porabilo nad 20 milijonov kilogramov železa odnošno jekla. Delo se je z najmodernejšimi sredstvi, gotovo z vsemi pripomočki za kar najboljšo zavarovanje zaposlenega osebja. Žal je vendarle bilo, zlasti pri ke-soških delih, nekaj smrtnih nesreč.

Od dunavskega mostu bo vodil čez »pančevski rit«, močvino inundacijsko ozemlje, dvojni nasip, kateremu bo treba tudi še nekaj manjših mostov: železniški posebej in drugi posebej za vožnjo ceste. Železniški bo dolg 12,5 km. Vsa ta dela bodo dovršena do jeseni prihodnjega leta in tedaj bo dogotovljena tudi za most čez Tamiš pri Pančevu ter železniška in cestna zveza med dunavskim mostom in Pančevim tudi zavarovana proti povodnji.

Pot ga je zanesla k mlinarju in posestniku Safarju Alojzu, od katerega je zahteval njegovega psa. Safar je konjederu pokazal, da ima svojega psa z nagobčnikom zaprtega v listniku. Konjederec ni hotel o tem ničesar slišati ampak je zahteval psa in povrh tega še 20 Din. grožoč, da bo sicer mlinarja na mestu ustrelil. Ob tej grožnji je bruhnila vsa mlinarjeva družina v jok, gosnoder sam pa je izabil tranutek, da je zbežal in se pred nasilnejšem akrl pod mlinske kolese. Po tem dogodku je odšel konjederec iz mlina in poiskal zavrtega psa, katerega je odvedel s seboj. Preden pa se je izred hise odstranil je izrekel napram mlinarju grožnjo: »če vas ne morem dobiti sedaj, prideva skupaj zvečer.«

Leti dan se je ta čedni konjederec po-

MILIJONI

in milijoni ljudi uporabljajo

ZE VEČ KOT 30 LET po spodaj navedenem navodilu za uporabo

LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE

in blagoslovljajo njegov neprekosljiv čudovit učinek!

Pri revni, protinu, ishlasiu natrijte boleče mesto. — Pri zobnih bolečinah vdrgnite dlesno, izperite ustno votlino in grgrajte! — Pri glavobolu, nervoznosti in nespanju vdrgnite čelo in vse telo in vzemite, predno ležete spat, mlačno kopel z dodatkom levjega francoskega žganja. — Pri utrujenosti za masažo vsega telesa. Pri žlednih bolečinah vzemite kosček sladkorja z 10 kapljicami tega žganja. Pri izpadanju las in prihljaju za masažo kože na glavi. Kot ustna voda itd. — Pri potenju pod pazduho, potenju nog, rok ali telesa umijte znojene dele jutraj in zvečer.

LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE je pristno le v tu naslikani in plombrirani ORIGINALNI STEKLENIČI.

Zahtevajte izrecno LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE in zavrnite odločno vsak nadomestek!

LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE

dobite v vsaki drogeriji, lekarni in boljši trgovini po Din 10, 26, 52.

Varujte se pred potvorbami!

Centralni biro: LAVJA MENTOL - DROZDZENKA, Zagreb, Marulićev trg 5. Telefon 73—52.

posebnim obrambnim nasipom. Do prihodnje zime ali najdalje do pomladi 1933 bo zveza Beograda s Pančevim popolnoma gotova, kar pomeni obenem tudi direktno zvezo prestolnice z Banatom in znatno skrajšanje njene zveze z Rumunijo, ki pa se v kratkem še bolj zbliža z našo državo z zgradbo drugega dunavskega mostu med našim Kladovim in rumunskim Turn Severinom. Ta most se začne graditi takoj po popolni dovršitvi zveze med Beogradom in Pančevim, za katero sedaj dobi Beograd novo železniško postajo na dunavski strani, ki bo znatno razbremenila glavno in bo pozneje zvezana z njo s predorom namesto sedanje obalnice. Ker bo istočasno s pančevsko dovršena tudi zemunska zveza, bo tako za leto dni ustvarjen tudi — Veliki Beograd.

Ob trinajstletnici osvobođenja

Zemun, 6. novembra.

Pred 13 leti na dan 5. novembra so prvi oddelki zmagovalne srbske vojske stopili na zemunsko tla: Zemun je bil osvobođen tisočletnega robovanja tujim gospodarijem, o katerem priča še danes oni, sedaj zaradi poškodb, ki so mu jih bile prizadele dobro merjene krogle srbskih topov, nepristopni razgledni stolp, ki ga je postavila tam gori na najvišjem vrhu nad mestom madžarska izvalna objestnost v znak svojega tisočletnega gospodstva. Zemun je bil osvobođen in njegovo osvobođenje je bilo obenem znamenje osvobođenja vse ostale naše zemlje tostran Save in Dunava.

Res je, da so se tedaj vsepovsod že osnovali narodni sveti, ki so proglasili svobodo svojih področij kot sestavnih delov neodvisne, samostojne jugoslovenske narodne države. Toda pečat na te sklepe je pritisnila narodna vojska, tista sila, ki je edina mogla tedaj, more danes in bo v vsej bodočnosti edina mogla dejansko in uspešno braniti našo svobodo in neodvisnost. Zato je dan 5. novembra, obletnica prihoda srbske vojske v Zemun, znamenit zgodovinski dan ne samo pa Zemun, temveč za vse naše kraje tostran Dunava in Save.

Zemun je v četrtak na kar najsvetnejši način proslavil trinajstletnico tega znamenitega dogodka. Na poziv sedanjega svojega občinskega načelnika dr. Svetislava Popovića, ki je pred trinajstimi leti predsedoval zemunskemu narodnemu svetu, se je vse mesto okrasilo z narodnimi zastavami. V ogromnem številu se je odzvalo prebivalstvo mesta in vse okolice nadaljnemu njegovemu vabilu, da prisostvuje zahvalnicam, ki so se ob 11. vršile v božjih hramih vseh veroizpovedi. Nato pa se je do zadnjega prostora napolnila mestna dvorana, kjer se je občinski svet v svečani seji najdostojneje spominjal velikega dogodka, nakar se je vse mesto na dunavskem nabrežju, »Nabrežju 5. novembra«, kjer je vojaška godba izvajala promenačni koncert. Zvečer pa se je vršila v hotelu »Central« slavnostna akademija.

Noseče matere morajo skušati vsako zateganje odpraviti z uporabo naravne »Franz Josefove grenčice. Predstojniki univerzitetnih ženskih klinik soglasno hvalijo pristno »Franz Josefov« vodo, ker se lahko použije in se milo odpirajoči učinek zanesljivo pokaže v kratkem času brez neprijetnih stranskih pojavov. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Grdo početje pijanega konjača

Nasilen konjederški pomočnik grozi z orožjem in pobija z nožem

Na pritožbe vaščanov je uvedeno kazensko postopanje

Novo mesto, 6. novembra.

Z odredbo sreskega načelnika je bil zaradi nenadne pojave pasje stekline razglašen za ves novomeški sodni okraj strogi pasji kontumak. Od dneva razglasitve morajo imeti vsi lastniki pse strogo zavarovane in priklenjene na verigah, pa še z nagobčniki Razumljivo je, da se ob takih prilikah pogostoma in iznenada pojavi konjač, ki kontrolira pse. Tako je prišel tudi 3. t. m. konjač v vas Hrušiči. Med potjo pa se je bil napil in v takem stanju vršil svojo službo.

Pot ga je zanesla k mlinarju in posestniku Safarju Alojzu, od katerega je zahteval njegovega psa. Safar je konjederu pokazal, da ima svojega psa z nagobčnikom zaprtega v listniku. Konjederec ni hotel o tem ničesar slišati ampak je zahteval psa in povrh tega še 20 Din. grožoč, da bo sicer mlinarja na mestu ustrelil. Ob tej grožnji je bruhnila vsa mlinarjeva družina v jok, gosnoder sam pa je izabil tranutek, da je zbežal in se pred nasilnejšem akrl pod mlinske kolese. Po tem dogodku je odšel konjederec iz mlina in poiskal zavrtega psa, katerega je odvedel s seboj. Preden pa se je izred hise odstranil je izrekel napram mlinarju grožnjo: »če vas ne morem dobiti sedaj, prideva skupaj zvečer.«

Leti dan se je ta čedni konjederec po-

ki jo je priredil zemunski Sokol s sodelovanjem vseh ostalih zemunskih prosvetnih društev in ustanov.

Ze dopoldne se je pričelo, še bolj pa je poraslo popoldne in proti večeru romanje Beograjčanov tja preko Dunava, dast je bil delovni dan. Bilo je krasno jesensko vreme in zvečer se je trlo po zemunskih ulicah občinstva, da se skoraj niso mogli preriti do »Centrala«. Kaj bi šele bilo, če bi bil zemunski most že gotov! — Prihodnje leto, ko bo Zemun zopet slavil obletnico svojega osvobođenja, mu bodo ulice dalec preozke za vso ono ogromno beograjsko maso, ki bo čez most navahila nanj, ko so danes vsi parniki komaj zmagovali naval občinstva in je bilo mesto dobesedno poplavljenjo z ljudstvom.

Zemun je v resnici sijajno proslavil svoj znameniti zgodovinski dan.

Svečanost

na tehniški srednji šoli

Danes ob pol 12. odkrijejo v veži ljubljanske tehniške srednje šole bronasto plaketo bivšega ministra Hribarja, ki si je pred 20 leti kot ljubljanski župan

največ prizadeval za ustanovitev tega našega pomonoga in plodonosnega zavoda. Plaketa je delo akademskega medaljorja prof. Severja, ki je napravil tudi plaketo prvega ravnatelja zavoda I. Subica. Nasproti tej plaketi bo danes odkrita tudi Hribarjeva.

Tako bo obema možema, ki sta si za zavod pridobila velikih zaslug, prvi za njega razvoj, drugi za njega ustanovitev, v zavodu samem in v obeh plaketah trajala spomin.

Na sliki je plaketa ministra Ivana Hribarja in prof. A. Sever pri izdelanju vzdane plakete v veži tehniške srednje šole.

Zvočni kino Ideal

Danes premiera! Velika komedija!

Siegfried Arno

Ursula Grabley — Hans Junkermann

Smeš! Krohot! Zabava!

Ob 4., pol 6., pol 8. in 9. zvečer

Samo še danes in jutri

Vas bosta zabavala s svojimi dovtpi laži-moralista

Felix Bressart in Ralph A. Roberts

v imenitni komediji

DEVIŠKI JAKOB

Vse se smeje in krohota do solz! Pridite in zabavali se boste tudi Vi!

Kongres za povzdigo morale in njegovi »moralni« delegati...

Film po znameniti komediji »Svetnik«, ki je bila z največjim uspehom uprizorjena na šentjakobskem gledališkem odru.

Najnovejši Fox-zvočni tehnik

Ob 4., 1/4 8. in 9 1/4 zvečer.

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

da znaša premanjkljaj 1.213.576 Din. Iz tega proračuna je posneti, da je začela občina zaradi splošne gospodarske krize skrajno štediti. Da je štedenje vsekakor potrebno v sedanjih časih, je jasno, vendar bi mestna občina postavko za Oblepševalno društvo si z zneskom 3000 Din ne bi dosti opomoglo, ako pomislimo, v kako slabem stanju se nahaja danes naše najlepše šetališče Ljudski vrt s švicarijskim poslopjem.

Samomor. Znani ptujski izvoščak Jakob Terbec je izpil v samomorilnem namenu v sredo večjo količino octove kisline. Prišel je bil v bolnico, kjer se mu nudili prvo pomoč, vendar je bila pomoč zaman in je nesrečni umrl. Zapuščena žena in enega neposkrbljenega otroka. Vzrok samomora je neznan.

Kino bo predvajal v soboto ob 20 in nedeljo ob pol 19, in pol 21. nemi film »Človek brez strahu«.

Iz Prekmurja

pm.—Umetniški nastop Brandlovega tria in koncertne pevke Regine Miheličeve in dobrodelnem koncertu, ki ga je priredilo Kolo jugoslovskih sester v nabito polni dvorani Sokolskega doma v Murski Soboti 3. t. m., je zadel vse poslušalke, med katerimi so bili tudi številni gostje iz okolice.

pm.—Tečaj za kurjače in strojnike namerava prirediti tukajšnja Skupna obrtna zadruga v zimskem času, če se bo prijavi- lo zadostno število obiskovalcev.

Iz življenja na deželi

ST. VID NAD LJUBLJANO. Prosvetni odtok Sokola ponovi to nedeljo ob 19 uri ljudsko igranje »Deseti brate«. Kakor kaže, bo dvorana g. Kratkyja zopet polna. Poverjenik Vodnikov družbe zaključuje nabiranje članov 7. t. m. Agitatorji za abstinenco pri volitvah ne bodo imeli sreče. Vsi trezno misleči bodo šli volit, ker so se že navadili poslušati hujšake in pričali so se tudi na volilnem shodu 3. tega meseca, da v državi ne bi bilo nikdar več, če bi imeli besedo tihi, ki so na-

hujšali mislino, da se je na shodu tako neopodobno vedla. Z udeležbo pri volitvah bodo šentvitski občani pokazali, da bodo žive v miru, strankarske prepire pa prepuščajo volilnim abstinentom.

CERKNICA. Pevski odtok Sokola na znanja pevcev, da prične drugi teden po volitvah zopet redne pevke vaje pod dirigentom g. Krašovcem. Ker bo pevski zbor sodeloval tudi pri akademiji 1. decembra in bodo na programu nove točke, se opozarja članstvo, naj prihaja k pevskim vajam redno, točno in polnoštevno. Pevske vaje se bodo vršile v gostilni »Na vagi«.

SELSKA DOLINA. Jutrišnji nedeljo bomo pokazali, da smo pravi Jugoslovenci. Zato vsi na volišče! Mnogo volitev se morda še danes ne zaveda, kako velikanske važnosti so te volitve v Narodno skupščino Brezvestnež. neodgovorni hujšaki pripravljajo ljudstvu, naj se volitev ne udeležijo, razlogov pa ne povedo. Če se volitev ne udeležimo, ne bo kriza nič manjša, ampak vsak dan večja in za težke posledice naj odgovarja vsak sam. Danes ni čas za pogubonosne strankarske boje, danes je zadnji čas za resno skupno gospodarko delo. Le v slogi in z veliko udeležbo pri volitvah bomo dobili vpliv na državno gospodarstvo in priliko da to gospodarstvo izboljšamo. Naš kandidat je g. župnik Janko Barš, njegov namestnik pa ugledni tržaški župan Lončar. Dva moža, ki jima vsi brez razlike lahko popolnoma zaupamo!

RAKA V sredo zvečer se je vršil na Rakci v prostorih gostilne g. Stribarja dobro obiskan volilni sestanek. Nasopni so kot govorniki krški župan g. Jožko Pfeifer, sreski kandidat g. Anton Grebenc in gozdarski referent g. inž. Cerjak. Govorniki so naglašali važnost volitev in potrebo da se jih zlasti kmetovalci udeležijo. Sreski kandidat g. Grebenc je sveril zborovalce pred temnimi silami ki rovarijo proti našemu narodnemu in državnemu edinstvu. Opozoril je na kvarne posledice ako bi jim ljudstvo nasledilo. Vsi trije govorniki so želi za svoja izvajanja odobravati v najboljšem razpoloženju in bil sestanek za ključna s sklenom da bodo na dan 8. novembra izpolnili svojo državljansko dolžnost.

GOSPODARSTVO

Organizacija izvoza lesa v dravski banovini

Od Zveze trgovskih gremijev smo prejeli daljši članek o organizaciji izvoza lesa, iz katerega posnemamo:

V poslednjem času se je v strokovnih krogih, pa tudi v dnevnem časopisu mnogo debatiralo o ureditvi izvoza lesa iz dravske banovine, ki jo je pripravljala Osrednja sekcija lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih gremijev za Slovenijo in Ljubljani. Čuli so se glasovi za in proti.

Vse lesno trgovstvo v dravski banovini je edino v tem, da je potrebno razdružiti med ljudmi, ki se pečajo z lesno trgovino. Vsa mala in srednja lesna trgovina, ki mora računati z režijo, velikim rizikom itd. je podvržena danes na zunanjem tržišču pritisku na cene od strani raznih prekupčevalcev, inozemskih agentov in slučajnih trgovcev. Ta nered v naši lesni trgovini resno ogroža obstoj in razvoj onih lesnih podjetij, ki so s svojimi dosedanjim delom pokazali, da so sposobna obraniti in dvigniti ugled naše lesne trgovine v inozemstvu. Zato je neobhodno potrebno misliti na to, kako urediti te neznosne prilike v lesnem gospodarstvu in kako postaviti lesno trgovino na realno in solidno podlago, ki naj prepreči neizogiben polom. Osrednja sekcija lesnih trgovcev je načela zato, zlasti ko se je v južnih pokrajinah pojavilo gibanje za karteliranje velike lesne industrije, obsežno akcijo, ki ima namen konsolidirati prilike v lesni trgovini v dravski banovini. Vse lesno trgovstvo se je zato odločilo postaviti na stališče, da se uvede za samostojno trgovanje z lesom, od tega strokovne usposobljenosti. So pa poleg tega še drugi važni vzroki, ki skodujejo naši lesni trgovini. V državo prihajajo inozemci, kupujejo les od kmetov in ga direktno izvažajo v inozemstvo. To se je v poslednjih letih tako razpaslo, da je naša lesna trgovina malone v rokah inozemskih zastopnikov in prekupčevalcev. Naša lesna trgovina je nadalje podvržena zlasti na nekaterih zunanjih lesnih tržiščih velikim šikanam. Blago se postavlja na razpolago, ne radi tega, ker kvaliteta blaga ne bi odgovarjala, marveč radi tega, da mora naš izvoznik znižati cene.

Pri proučevanju tega vprašanja je zavzela Osrednja sekcija stališče, naj se s pravilnikom o izvozu lesa osnuje »Organizacija lesnih izvoznikov dravske banovine«, ki bi izdajala upravičenim podjetjem izvozna ovrženja. Končno pa je nastalo vprašanje, kako preprečiti ostro medsebojno konkurenco na zunanjih tržiščih, kako dvigniti poslovno moralo in kako izogniti se velikim izgubam. Načelo, ki ga je zastopala Osrednja sekcija pri določitvi kapacitete je: »Izvoz lesa v roke podjetjem, ki so s svojimi dosedanjim delom pokazali, da so zmogni obraniti, pa tudi dvigniti ugled naše lesne trgovine v inozemstvu. Z določitvijo kapacitete in z določenimi pravilniki, ki ga je sestavila Osrednja sekcija niso v ničemer prizadeji niti najmanjši lesni producenti.

Po podrobni debati v gremijskih sekcijah, v ožjem odboru Osrednje sekcije in končno po generalni debati na seji Osrednje sekcije lesnih trgovcev, ki se je vršila 30. oktobra t. l. v Ljubljani, je bil soglasno odobren naslednji osnutek pravilnika:

Čl. 1. Odredbe tega pravilnika veljajo za vse izvozne vagonne pošiljke, ki se odpremljajo iz železniških postaj v dravski banovini.

Čl. 2. Z izvozom v tem pravilniku navedenih vrst lesa se morejo baviti: a) Lastniki lesnih podjetij, ki bodo osnovana po uveljavljenim pravilniku, ki dokazujejo petletno zaposlitev pri izvoznem podjetju kot praktični ali manipulant, odnosno dokaz o absolviranju višje strokovne ali šumarske šole, ki mu mora slediti vsaj dveletna praksa v kakem izvoznem lesnem podjetju. b) Strokovne usposobljenosti, kakor jo določa točka a) ni treba dokazati ob uveljavljenem pravilniku že obstoječem podjetjem. c) Da je podjetje po veljavnih predpisih trgovsko protokoliirano. d) Ob uveljavljanju pravilnika že obstoječa podjetja morajo dokazati, da so dosegla v enem izmed let 1928 pa do sledi, sledečo kapaciteto: 1.) v mehlem rezanem lesu 2000 kub. met. ali 2.) v mehlem tesanem lesu 3000 kub. met. ali 3.) v drvih 150 vagonov.

Lesna industrijska podjetja, ki predelujejo les do finalnega izdelka (zaboji, parketi in slinco) in podjetja, ki izvažajo trdi les so oproščena dokaza v točki d) določene ka-

pacitete, vendar pa morajo v celoti doseči v notranji prodaji in izvozu denarni ekvivalent ene v točki d) navedenih enot.

Kakor že omenjeno, je nastala radi določitve člena debata, češ, da je kapaciteta previsoka. Izvoznik v smislu gornje določbe je vsako podjetje, ki je v letu 1928, 1929, 1930 ali 1931, proizvedlo ali prodalo in dobavilo v tuzemstvu ali inozemstvu 2000 kub. met. rezanega ali 8000 kub. met. tesanega mehkega lesa ali 150 vagonov drv.

Ce se je bavilo podjetje v enem gornjih let s prodajo mehkega rezanega in istočasno tudi s prodajo mehkega tesanega lesa in pa s prodajo drv, tedaj doseže podjetje v smislu določene kapacitete ž. ž. je prodalo v tu. ali inozemstvu n. pr. 1000 kub. met. mehkega rezanega lesa, 800 kub. met. mehkega tesanega lesa, 200 kub. met. drv ali druge količine. S tem je namreč doseglo kapaciteto 2000 kub. met.

Čl. 3. V svrhu organizacije izvoza lesa po določbah čl. 2. tega pravilnika se osnuje za področje dravske banovine »Organizacija lesnih izvoznikov dravske banovine«. Ta organizacija ima nalogo: 1.) da po določbah pravilnika pozove vsa lesna podjetja v dravski banovini, da ji predložijo dokaze navedene v čl. 4. tega pravilnika.

Čl. 4. »Organizacija lesnih izvoznikov dravske banovine« mora sprejeti kot člana vsako lesno podjetje, ki predloži organizaciji: a) izpričevala v smislu čl. 2. točka a); b) pred uveljavljenjem pravilnika obstoječa lesna podjetja, obrtni list. c) vsa lesna podjetja — protokolirano listino. d) podjetja, ki so obstojala pred uveljavljenjem pravilnika po Osrednji sekciji lesnih trgovcev, ovrženja dokaz, da so dosegla kapaciteto v smislu čl. 2., točke d).

Čl. 5. »Organizacija lesnih izvoznikov dravske banovine« izdaja na osnovi dokazil, navedenih v čl. 4. izvoznim podjetjem izvozne ovrženje.

Čl. 6. Izvozne ovrženje je veljavno za do bo enega leta in se more po preteku te do be zopet podaljšati za eno leto.

Čl. 7. Vsako pri »Organizaciji lesnih izvoznikov dravske banovine« izdano izvožno ovrženje mora predložiti izvoznik obnejni carinarnici, ki zabeleži podatke, ki jih vsebuje izvozne ovrženje. Carinske oblasti morajo na osnovi predloženega izvoznega ovrženja odpremljati vagonne pošiljke, vso do njegove veljavnosti.

Čl. 8. Nadzorstvo nad poslovanjem »Organizacije lesnih izvoznikov dravske banovine« vrši kr. banska uprava dravske banovine.

Čl. 9. »Organizacija lesnih izvoznikov dravske banovine« se pooblašča: 1.) da v smislu čl. 4. tega pravilnika izdaja izvozne ovrženja; 2.) da skrbi za enotno poslovanje po tem pravilniku ter izdaja v tem smislu navodila in pojasnila izvoznikom; 3.) da vodi evidenco nad poslovanjem izvoznikov.

Posebnega pojasnila je potreben nadalje čl. 10. pravilnika, ki pravi: »Osrednja sekcija lesnih trgovcev ima zlasti nalogo, da vzdržuje lesna trgovska in lesna produkcijska podjetja, ki niso zadostila predpisom glede kapacitete, v lesno-trgovske združbe (zadrage, trgovske združbe, skupne prodajne pisarne itd.

Osrednja sekcija je s to določbo izrazila svoje stremenje po tem, da z ureditvijo izvoza v smislu čl. 2. pravilnika ne bodo oskodovali niti male vodne žage, niti oni majhni lesni trgovci odnosno producenti, ki niso v letih 1928—1930. dosegli kapacitete. Baš ta majhna podjetja so bila izpostavljena do sledi največjim šikanam od strani inozemskih kupcev. Ker niso imela primerno urejenega obrata so bila izpostavljena skoraj za vsako vagonsko pošiljko nevarnosti, da jo izgube.

Zato naj bi se taka podjetja združila v majhne trgovske združbe, ali v skupne prodajne pisarne itd., pri katerih bi sedanjim lastnikom obdržali svojo samostojnost. Podjetja, ki bi pa tudi z združitvijo v trgovsko družbo ali skupno prodajno pisarno, ne dosegla kapacitete, pa morejo trgovati neovirano v notranjosti države, v inozemstvu pa potom izvoznih podjetij odnosno potom Osrednje sekcije, ki jim bo preskrbela zveze z izvoznimi podjetji.

== Ureditev izvoza živine v Avstrijo na podlagi kontingenta. Na predlog kmetijskega ministrstva je finančno ministrstvo razposlalo vsem carinarnicam odlok glede ureditve izvoza goveje živine v Avstrijo glede na kontingent, ki je določen v začasni avstrijsko-jugoslovenski trgovinski pogodbi v letni višini 10.000 komadov volov, krav in bikov za klanje z znižano uvoznico carino od 9 zlatih kron za 100 kg. Da se ta kontingent čim bolj izkoristi, je potrebno, da se izvažajo predvsem naša bolj rejena in težja goveja živina, s katero bomo lažje konkurirali na avstrijskih tržiščih in jo bomo tudi po boljših cenah lahko vnovčili. Zato je kmetijski minister v soglasju s predsednikom ministrskega sveta določil, da mora živina, ki se izvažata na kontingent, tehtati najmanj 400 kg po komadu. Da se izvede kontrola pri izvozu živine na kontingent, je kmetijsko ministrstvo pozvalo kraljevske banke uprave. Naj izdajo podrejenemu veterinarskemu oseboju navodila, kako naj postopajo pri kontroli izvoza živine na kontingent. Veterinarski organi bodo morali pri nakladanju vagonov in pri pregledu živine ugotoviti, če odgovarja zahtevi glede te minimalne teže in bodo morali na spremnih listinah navesti, da živina po komadu ne tehta manj kakor 400 kg. Ta novi predpis stopi v veljavo 10. t. m.

Nadaljeje dviganje žitnih cen v Ameriki. Kakor smo že poročali, se cene žitu na ameriških borzah že nekaj tednov stalno dvigajo. V četrtek zvečer se na chi-canski borzi razvila v pšenici že prava hura in so se notacije ponovno dvignile za več odstotkov. Za julij je cena že dosegla 70,23 dolarskega centa za bušelji; decembrska pšenica pa se je dvignila že na 66 centov. V početku oktobra se je notacija za decembrsko pšenico gibala na višini 47 centov in znaša torej okrepitev v dobrem mesecu okrog 40 odst. Tudi na angleškem žitnem trgu se cene pšenice dvigajo, ker so izostale ruske ponudbe. V Srednji Evropi pa je položaj ostal zaenkrat še nespremenjen.

Zlati zaklad francoske banke se nadalje dviga. Po najnovejšem izkazu francoske banke je zlati zaklad dosegel že v t. m. 646 milijarde francoskih frankov in se je samo v drugi polovici oktobra povečal za 25 milijarde frankov. Nasproti stanju ob istem času preteklega leta znaša prirastek zlata že preko 14 milijard frankov. Vzporedno z naraščanjem zlatega sklada se nadalje dviga tudi obrok bankovcev, ki je dosegel rekordno višino 83,6 milijarde frankov nasproti 81,9 milijarde v sredi meseca in 73 milijard ob istem času preteklega leta.

Likvidacija velikega paromlina Union v Osijeku. Po 40-letnem obstoju bo paromlin Union v Osijeku, eden naših največjih mlinov, stopil v likvidacijo. Mlin je bil kapaciteto od 16 vagonov dnevno. O likvidaciji bo sklepal izredni občni zbor, ki je sklican za 24. t. m. Družba je še leta 1928. izkazala dobiček od 912.000 Din in je izplačala dividendo od 9%. Razlog likvidacije tega eminentno ekspanzivnega mlina je okolnost, da je danes izvoz postal nemogoč.

Uveljavljanje novih avstrijskih odredb o prometu z živino. Z Dunaja poročajo, da bo zakon o prometu z živino, ki obsežno omejuje dogon živine na tržišča, kakor tudi možnost uvoza, stopil v veljavo 23. t. m. Od tega dne bo mogoče na sejni in tržišču prignati živino le s posebnim dovoljenjem centralnega urada za promet z živino (Viehverkehrsstelle), za kar pa se morajo interese prijaviti najmanj 10 dni prej.

Pred kontingentiranjem uvoza hmelja v Nemčijo. Trgovinsko-politična pogajanja, ki se trenutno vršijo med Českoslovaško in Nemčijo, so pokazala, da gotov napredek glede vprašanja uvoza Českoslovaškega hmelja v Nemčijo. Nemška delegacija je že principijelno pristala na to, da prizna Českoslovaški ugodnostni kontingent s primerno znižano carino (nedavno je Nemčija kakor znano povišala carino na hmelj na 150 mark pri stotu). Če bo Nemčija priznala Českoslovaški ugodnostni kontingent, potem bo tudi naša država lahko na podlagi klavzule o največjih ugodnostih zahtevala primeren kontingent za jugoslovenski hmelj.

Polnolna likvidacija industrijske udeležbe Banca Commerciale Italiana. Boli spretno, kakor v nekaterih drugih državah je italijanska vlada pomagala svojemu največjemu bančnemu zavodu Banca Commerciale Italiana, ki je svoja sredstva prevzel imobilizirati z udeležbo pri velikih industrijskih podjetjih, kar se je seveda v številnih primerih zgodilo na željo in zahtevo vlade v okviru njene gospodarske politike. Če je sedaj italijanska vlada prišlohla banki na pomoč je bila to pač nena moralna dolžnost Banca Commerciale Italiana je svoj portfelj najrazličnejših industrijskih delnic prodala družbi Società Finanziaria Industriale odnosno družbi Consorzio Mobiliare Finanziario. Komunikacije zatrjuje, da pri tem banka ne bo utrpela izgube in da vsa transakcija ne bo vplivala inflacionistično. Pri tem ni povsem jasno, kdo bo dal na razpolago potrebna denarna sredstva; glavni udeleženci pri tej transakciji bo končno brez dvoma italijanska država sama odnosno italijanska novčaniška banka. Kakor poročajo iz Rima bo nakup oziroma paketa industrijskih delnic Banca Commerciale deloma izvršen s sredstvi konzorcijske industrije, večinoma pa z izdajo obligacij, ki bodo imele državno garancijo in ki jih bo deloma prevzela država sama.

Pravna postopanje je uvedeno o imovinski dolžniku Ludviku Orniku, trgovca v Mariboru, Koroška cesta 9 (poravnalni upravitelj Anton Fabjan, davčni upravitelj v pok. v Mariboru; narok za sklepanje poravnave pri okrožnem sod. v Mariboru 21. dec. ob pol 11., oglasitveni rok do 16. dec.

Borze

6. novembra.

Na ljubljanski borzi so se danes devizni tečaj v glavnem obdržali na včerajšnji višini. Devizni New York je ponovno nekoliko popustila, v navihanem obsegu tudi devizi T-st in Pariz. Opretili pa sta se devizi Amsterdam in Bruselj.

Na zagrebškem efektom tržišču se je vojna škoda danes okrepila za nekaj točk. Zaključena je bila za aranžma po 276 in za november prav tako po 276. Dolarski papirji so nadalje stabilni, toda brez prometa. Do zaključka je prišlo edino še v begluhih obveznicah po 42,75.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2270.48 — 2277.32, Bruselj 785.94 — 783.30, Curih 1098.45, London 208.12 — 215.62, New York 5604.76 — 5621.76, Pariz 221.17 — 221.83, Praga 166.63 — 167.23, Trst 233.52 — 234.52.

Delavci!

Ako nočete, da bi pošast brezposelnosti zahtevala armado žrtev tudi pri nas, ako hočete, da boste polno zaposleni in da se vam bo omogočilo človeka dostojno življenje, potem pojdite v nedeljo vsi voliti!

Zagreb. Amsterdam 2270.48—2277.32, Bruselj 785.94—783.30, London 208.12—208.94, Milan 283.52—289.42, New York kabe 5626.76 do 5643.76, New York ček 5604.76—5621.76, Pariz 221.17—221.83, Praga 166.63—167.13, Curih 1098.45—1101.75.

Curih. Beograd 9.05, Pariz 20.14, London 19.30, New York 512.12, Bruselj 41.40, Milan 26.50, Madrid 45.—, Amsterdam 206.50, Berlin 121.25, Stockholm 111.—, Oslo 109.50, København 110.50, Sofija 3.71, Praga 15.17, Varšava 58.—, Budimpešta 90.0250, Bukarešta 3.05.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma in kasa 275—276, za nov. 276 do 276.50, za dec. 280 bl., 7% investicijsko 63 do 64.50, 4% agrarne 30—36, 7% Blair 58 do 59, 8% Blair 65—68, 6% begluške 42.75 do 43.

Beograd. Vojna škoda 275, 274.75, 273 zaklj., investicijsko 63—64, 4% agrarne 35 bl., 6% begluške 42.50, 43, 43.25 zaklj., 8% Blair 66—67, 7% Blair 60 zaklj., Narodna banka 4900—5000.

Blagovna tržišča

LES

+ Ljubljanska borza (6. nov.). Tendence za les slaba. Zaključkov ni bilo. Povpraševanje je za 15 m³ javorjavih hlodov (40 do 35 cm premera, za izdelovanje furnirja), za 100—200 m³ borovih bordonalov (ostrorobih, deb. od 20x20 cm navzgor, dolž. 5—12 m, medija 8.50 m), za 1 vagon prima javorjavih plohov (1/4), fco. avstr. meja), za bukove neobrobene plohe od 2 m navzgor, od 16 cm širine navzgor, medija 30 cm, I. II. III., 25, 35, 40 in 50 mm) in za neparjeno bukovo (38 in 58 mm deb., od 14 cm navzgor, medija 21/22 cm, dolž. od 2 m navzgor).

ZITO

+ Chicago. (6. t. m.) Začetni tečaj. Pšenica: za december 64, za marec 67.50, za maj 68.875, za julij 70; koruza: za december 44.625, za marec 47, za maj 50; ri: za marec 52, za maj 53.25.

+ Winnipeg (6. t. m.) Začetni tečaj. Pšenica: za december 69.50, za maj 73, za julij 73.50.

+ Novosadska blagovna borza (6. t. m.). Tendence nespremenjena, za koruzo čvrsta. Promet 31 vagonov. Oves: sremski, slavonski 130—132.5. Ječmen: baški, sremski, 63/64 kg. 120—126. Koruza: baška stara 99 do 101; baška, sremska nova, za dec., jan. 67.50—70; za marec-maj 80—86; gornjebanatska stara 96—97.50; južnobanatska 90 do 92.50; sremska okolica Indija 99—101; okolica Sid 101—103; baška sušena 82—84; sremska sušena 83—86; banatska sušena 76 do 78. Moka: baška, banatska »0« in »00« 355—375; »2« 335—355; »3« 300—310; »4« 250—265; »7« 190—200; »8« 122.50 do 127.50. Otrubi: baški 87.50—92.50.

+ Somborska blagovna borza (6. t. m.). Tendence nespremenjena. Promet: 100 vagonov. Koruza: baška stara 100—102; nova 59—61; za dec.-jan. 65—68.50; za marec-april 80—82.50; sušena za nov.-dec. 78—80. Ječmen: baški, sremski, 63/64 kg. 122.50 do 127.50. Oves: baški, sremski 127.50—132.50. Ri: baška 147.50—152.50. Moka: baška »0« in »00« 355—375; »2« 335—355; »3« 300 do 310; »4« 250—265; »7« 190—200; »8« 122.50 do 127.50. Otrubi: baški 87.50—92.50.

+ Budimpeštanska termiska borza (6. t. m.). Tendence slabša; promet srednji. Pšenica: za dec. 11.08—11.10, za marec 12.16 do 12.18; ri: za dec. 12.45—12.46, za marec 13.46 do 13.47; koruza: za marec 13.90—13.95.

ZIVINA

+ Živinski sejem v Ljubljani. Na zadnji živinski sejem preteklo sredo je bilo prignanih 195 konj, 81 volov, 102 kravi, 18 telet in 299 prašičkov; prodanih pa je bilo 14 konj, 26 volov, 30 krav, 13 telet in 165 prašičkov. Cene so ponovno nekoliko popustile, tako pri volih kakor tudi pri kravah in teletih. Za kilogram žive teže notirajo (v oklepajih cene na zadnjem sejmju): voli I. vrste 5.50 do 6 Din (6—6.50), II. vrste 4.50—5.50 Din (5—5.50), III. vrste 3.50—4.50 Din (3.50—5), krave debele 4.50—5.50 Din (2.50—3.50), teleta 6—7 Din (6.50—8.50). Prašički za rejo so se prodajali po 100—120 Din komad.

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Sobota, 7.: Dve vesti. Izven.

Nedelja, 8.: ob 15. uri Princiska in pastirček. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri Dve vesti. Izven.

Ponedeljek, 9.: Dogodek v mestu Gogi. C.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob 20.

Sobota, 7.: Kočana Premijera Izven.

Nedelja, 8.: ob 15. uri Viktorija in njen huzar. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri Knez Izvor. Gostuje Josip Krizaj. Izven.

Ponedeljek, 9.: Zaprt.

Torek, 10.: Baletni večer pariškega baleta Loie Fuller. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Sobota, 7.: Cirkusna princesa.

Nedelja, 8.: Zemlja smehljaja.

Prva mladinska predstava bo to nedeljo v dramskem gledališču. Vprizori se Golieva vesela pravljica »Princeska in pastirček«, ki je v lanskem sezoni bila izvajana s tolikim uspehom ter imela 11 vprizoritev. Vlogo pastirčka igra tudi letos mali Mitja Gorec in ostala zasedba je ista. Za to mladinsko predstavo veljajo znižane dramske cene. — Ob 20. bo druga repriza Golarjevih »Dveh nevost«.

Premijera Konjovičeve opere »Kočana« bo drevi ob 20. »Kočana« nam slika življenje v južni Srbiji, besedilo je izredno bogato na narodnih izrazih, ki so sicer nam težje razumljivi, vendar jih vse pojasnjuje Gledališki list, ki prinaša tudi obširno vsebino opere. V muzikalnem poledu pa je smatrati to delo za eno najboljših jugoslovenskih opernih del, v katerem je z veliko spretnostjo in barvitostjo obdelan ogromni zaklad naše južno-srbske narodne pesmi.

Posebnost tvorijo tudi v opero vpleteni plesni, ki jih je pripravila najboljša jugoslovenska baletna strokovnjakinja. Članica zagrebške opere gospa Margareta Fromanova ki je sploh izrežirala vso opero v Ljubljani, kakor tudi že prej v Zagrebu. Naštudiral je opero ravnatelj Polič. Najvažnejše vloge so v rokah gg. Gjurgjenac, Rump, Primožiča in Banovca. Dejanje se godi v Vranju ob koncu devetnajstega stoletja. Premijera je izven abonmaja.

Nedelja v ljubljanski operi. Ob 15. se ponovi opereta »Viktorija in njen h

KULTURNI PREGLED

Ob petnajstletnici „Tiskovne zadruge“

Njen program za leto 1932

Ljubljana, 5. novembra. Te dni izide založniški prospekt Tiskovne zadruge za l. 1932. Novo poslovno leto je za Tiskovno zadruzo jubilejno: petnajst let deluje za razvoj in razvoj slovenske knjige. Pregled dosedanjega dela bo nudil obsežen knjižni katalog, ki je tudi že v tisku. Sedanjí prospekt nas seznaja z načrti za najbližjo dobo, tja do konca prihodnjega leta. Novi založniški program je sestavljen realno in previdno, kakor zahteva čas splošne gospodarske krize. Zaradi tega so se izvršile nekatere bistvene izpremembe, ki se kažejo predvsem v fuziji posameznih zbirk. Tako revidirani program ima to vrhlo, da je vsaka točka v njem dobro preudarjena in pretehtana. Založnica pravi, da je pri tem najprej upoštevala položaj slovenskega izvirnega leposlovja, ki ga je preoblikoval prevod iz tujih književnosti potisnila v ozadje. V ta namen je sklenila izdati novo zbirko z imenom »Slovenske potice«, ki jo bo urejal pisatelj Juš Kozak. »Slovenske klasike« in »Sodobnike« je za leto združila pod skupni naslov »Slovenski pisatelji«. Tudi roman tujih klasikov (»Moistrov«) in »Sodobnikov« je strnila v eno zbirko in sprejela vanjo le tista dela, ki so naša prevodni književnosti neobhodno potrebna.

Potemtakem bo »Tiskovna zadruga« izdala v tekočem poslovnem letu naslednje knjige:

I. V zbirki »Slovenske potice«:

- 1.) Josip Vidmar: Problemi (eseji).
- 2.) Jože Kranjc: Pod nad prepado (povesti).
- 3.) Miško Kranjc: Težak (povest).
- 4.) Stanko Leben: Esei.
- 5.) Juš Kozak: Celica (lepa proza).
- 6.) Peter Pajk: Prešeren, Levstik, Cankar (eseji).

II. V zbirki »Slovenski pisatelji«:

- 1.) Veliki roman Teoeta Seliskarja »Nasedli brode«.
- 2.) Dr. Ivana Tavčarja Zbranih spisov I. zvezek in redakcija dr. Ivana Prijatelja.

III. V zbirki »Moistri in sodobniki«:

- 1.) R. L. Stevenson: Ugrabljen. Roman. (Prigod Davidu Balfourja prvi del).
- 2.) R. L. Stevenson: Catriona. Roman. (Prigod Davidu Balfourja drugi del). Obe knjigi v prevodu Vladimirja Levstika.
- 3.) Georges Duhamel: Prizori iz bodočega življenja. Prevod Otona Zupančiča.
- 4.) Emile Zola: Germinal. Roman.

Brinjeva vejica s Krasa

Izbrane pesmi Srečka Kosovele

Tiskovna zadruga v Ljubljani je pravkar izdala »Izbrane pesmi Srečka Kosovele« v izboru in z uvodom kritika Antona Ocvirka. Ze samo dejstvo, da se je v razmeroma kratkem času pokazala potreba nove, to pot pregledane in komentirane izdaje Kosovelovih pesmi, govori v prilog mlademu, prežgani umrlemu kraškemu pesniku, dokazuje pa tudi, kako prazne so tiste besede, ki tožijo, da je v Sloveniji umrl smisel za čisto in resnično poezijo.

Ko je letos pred petimi leti sprejela kraška prst na tomajšek pokopališču telesne ostanke 22letnega vseživljenjskega Srečka Kosovele, je bil le osek kroga, ki se je zavedal,

kaj je s to smrtjo izgubila naša mlada književnost. Javnosti se je to spoznanje odpiralo le polagoma, ko se je leto za letom bogatejša odkrivala v tisku pokojnikova literarna zapuščina. Tako je dozorela misel nove, popolnejše izdaje Kosovelovih pesmi. Misel, ki je sprožila pred letom dni, je bila tem bolj utemeljena, ker je prva knjiga pošla. Važno pa je obenem postalo dopolnilo pesnikovega obraza, zakaj od l. 1927. do zadnjega časa se je v revijah nabralo toliko gradiva, da je nova knjiga postala upravljajna.

Anton Ocvirk, ki je knjižni napisal obširen uvod, obravnava pokojnikovo življenje, osebnost in delo. Pri sestavljanju teh člankov se je s pridom posluževal obilnih podatkov v zapuščini, z največjim uspehom pa pesnikovih beležnic, iz katerih je zajel kopico stavkov in misli, ki dobera odkrivajo Kosovelovo notranjost in odpirajo pogled v pesnikovo delavnico. Po tej strani je Ocvirkova študija doslej najzvernejši in najbolj avtentičen opis življenja, osebnosti in dela Srečka Kosovele. Kolikor mu je dovolila izdaja, je podal tudi estetsko analizo pesmi, akual osvetliti pesnikovo razmerje do problema, ki so vznemirjali njegovo notranjost ter podatki prežetosti rod, ki je dosegal v letih Kosovelovega razvoja in razmaha. Pesniško gradivo pa je razdelil v tri razdelke, katerim je dodal na koncu simfoničen »Oceane«.

Pesmi kraškega cikla uvaža motivno vrlo značilna »Balada«, v kateri je zajeta vsa tih iosen na samotnem Krasu, ko se pojavja sredi gmaine lovec s puško. Strel poči, poedi se curek krvi. In brinjeva — obleži, obleži. Ostale pesmi opjevajo blad, samoti in bore, kraško pokrajino in legendarni Tor-karjev oreh, kraško ocnikiše s prasketajočim ognjem, praznik sv. Stefana, ko tibo na žerjavici zadnji brinje: potem pridejo mimogrede na vrsto erotični motivi, za njimi pa se

Kot izredna publikacija Tiskovne zadruge za leto 1932, ki jo založnica daje naročnikom v obliki obročnih odplačil, izide septembra velik jubilejni gledališki zbornik:

Štrideset let narodnega gledališča v Ljubljani.

Zbornik, ki bo krasno ilustriran, bo uredil režiser Ciril Debevec. Uvodne besede bo napisal Oton Zupančič, razprave trajne vrednosti pa bodo prispevali Ciril Debevec, prof. France Koblar in dr. Stanko Vurnik.

Pogoji za naročanje teh knjig so letos izredno ugodni. O tem ditamo v prospektu: »Največjo pozornost pa je posvetila Tiskovna zadruga padli kupni moči vseh slojev in se potrudila, da omogoči nakup svoje odlične knjige vsakomur, ki mu je iskanje izhoda iz sodobnih zmed notranja potreba. Nabavni pogoji so preračunani tako, da daje založnica svoje dragocene knjige po skrajnih ugodnostih.«

Pogoji so zares taki, da ustrezajo času gospodarske krize. Treba je imeti samo ljubezen do knjige: majhne obroke si bo lahko vsak, gospodarsko še tako prizadet človek, pritrgal.

Za svoje jubilejno leto je torej »Tiskovna zadruga« napovedala ožji, vendar pa skrbno izbrani program. Tako bo z delom za lepo domačo knjigo najlepše proslavila svojo petnajstletnico. Nje stremjenja najbolje izraža program sam, ki daje izvršni produkti prednost pred prevodi, pri prevodih pa se omejuje na standardna dela. Lepe so besede, ki jih je založnica zapisala v uvodu: Izražajo namreč prepričanje, »da je v teh časih nemirnega iskanja dobra knjiga, ki odpira človeku svobodne poglede na življenje in svet, važnejša in neobhodnejša kakor kdaj poprej.« Dobra knjiga pa je izbrana tako, da ustreza tako neposredni dojetnosti preprostega človeka, kakor razvajanemu okusu izobraženca.

Ko smo pred tedni objavili na tem mestu no informacijah, ki smo jih dobili iz krogov Tiskovne zadruge, njen široki založniški načrt, je bilo že tedaj verjetno, da v novem poslovnem letu ne bodo moglo iziti vse knjige, ki so bile sprejete v osnutke. Danesnje informacije ne kažejo samo obrisov programa, marveč njegove trdne točke.

Iz prospekta, ki bo priložen »Jutru«, pa bo lahko čitatelj posnel podrobne podatke in pogoje.

ju tudi nekaj primerov konstruktivističnih pesmi ter nekaj vzorcev programske in idejne poezije Srečka Kosovele, je imel spričo obširne ostaline, ki obsega nad 600 objavljanih in neobjavljenih pesmi, nad 250 kratkih črtic in prozačnih osnutkov, okrog 30 dramskih zasnov in odlomkov in nad 100 kratkih esejev, razprav in misli, mnogo dela in je

Kipar Francè Gorše razstavlja

Prvi pogled v razstavo kiparja Goršeta me je potrdil v moji stari domnevi, da Meštrovičev ekletični monumentalizem ne bo našel med Slovenci mnogo odmeva in posnemalec. Če izvzamemo Dolinarja, ki stoji v znamenju hrvatskega mojstra, ne najdemo med mladimi slovenskimi kiparji niti enega, ki ne bi kazal v svojih delih tendence, da ubeži iz začaranega kroga skulptur tega velikega Hrvata. (O zadevi kurioznega sinhroničnega in neodvisnega sovsvarjanja Meštrovičeva in Dolinarja so napolnili naši listi dolge kolone, polne bogatih in nemogočih zaključkov, tako da bi bilo že enkrat potrebno posvetiti v ta krater fraz in brezglavega besedičenja.)

Gorše je izšel iz Meštrovičeve šole. Umljivo je, da je tu in tam opaziti sledove mojstrovega vpliva. (Materinstvo 1928, Madona 1930, Madona 1926.) V vseh delih novejšega datuma pa lahko opazimo, da je Gorše odložil stilizirano brezčasno haljo in se prosto razgibal v vsej svoji umetniški poštenosti.

Portreti so nedvomno višina te njegove razstave. Izborna glavo Magajne poznamo z Velesejske razstave. Močan v izrazu in dovršen v formi je njegov F. Vodnik. Silajno je rešil plastično vprašanje očal. Portret g. P. pokazuje vso Goršetoovo zmoglost ostre karakterizacije — glava, kakršnih ne najdemo dosti po največjih svetovnih razstavah. Izredno živa je glaviča št. 28.

Mislím, da nam bo Gorše — portretist dal mnogo močnega. V plastiki večjega formata nam je dal tri pomembnejše stvari: Meščanko, Materinstvo in Pridirjarja.

Meščanka me ni ogrela. Nekam nelazrita se mi zdi. Občutil sem, da kipar sam ni bil na jasnem — ali pa naslov ne ustreza. Dobra je otrokova glava.

Materinstvo (les). Problem, ki je umet-

moral žrtvovati mnogo truda, da je iz vsega tega gradiva odbral polovico novih, doslej v knjigi nenatisnjenih pesmi, s katerimi je predložil pesnika v popolnosti, kakor je doslej nismo imeli. Knjiga je torej zanimiva z dveh vidikov: kot izbor poezije Srečka Kosovele in kot dokument rodu, ki je v pesniških letih dorasčal. Kdor bo segel po njej, bo imel od nje dvojni užitek.

Izbranim pesmjem je priložena slika Srečka Kosovele in faksimile soneta »Krik po samotici«. V platno vezano izdajo je prav pri- kupno opremil inž. arh. D. Serajnik.

niko zanimal od pamtveka. Gorše ga je rešil na precej konvencionalen način — takih »materinstev« smo že vse preveč navajeni. Noge so konstruktivno pogrešene, kar moti v profilu in v levem 3/4 pogledu. Otrokov hrbet je mlahav; materina glava je občutna.

Pridirjar je od imenovanih treh del najboljše. Plastično je dovršen. Napravi dvojen vtis: ves gib, posebno dvignjena roka, deluje sugestivno, vliiva vero v besede — živa, karikirana glava z odprtimi ustmi pa — v nasprotju z gibom — govori vse ne-kaj drugega. Kakor pri Meščanki tudi pri Pridirjarju ne vem, kaj je kipar hotel — vem pa, da je mislil iskreno. In še vem, da si bom Pridirjarja večkrat ogledal.

V lesu je Gorše doma. Dal nam je par prav odličnih stvari. (Sedeča opica!) V religijah je živahen, posebno manjše stvari so naivno, intimno občutene in zato tople. Včas (posebno pri plitvih religijah) malo pozabi na traktman (št. 25, moška glava).

Zanimive so »Maske«, odlična »Grote-ske«.

Goršetoove risbe izdajajo kiparja. Karikature Križe, Kocjančiča in Kosmača so zelo močne. Podbevskova je pogrešana. Risbo pianistke Perdanove bi lahko izpu-stili.

Lesorezi št. 47, 48, 49 so prav dobri. V risbah je Gorše včas malo površen in sicer na dve strani: sujet oplazi bolj mimogrede, ne da bi se poglubil vanj; eksaktnosti risbe ne posveti dovolj pažnje. Da se razumemo: risba more biti brzo, tempera- mentno in mimogrede navržena le — če je bil doživljaj močan.

V glavnem morem trditi, da se je Gorše podal na svojo pot, da ustvarja iz notranje poštenosti brez patosa in dekorativnih ne-potrebnosti, da je njegova moč na tej raz-stavi v realističnem portretu.

Nikolaj Pirnat.

Borisav Stanković

geniaini srbski pripovednik, avtor drame »Koštane«, ki jo je skladatelj Konjović po-rabil kot libreto za svojo opero. Stanković je razen »Koštane« spisal še dramo »Ta-šana«, ki pa ni dosegla uspeha »Koštane«. Njegov roman »Nečista krva« je eno naj-bolj rasihih del v literaturah celotnega Bal-kana. Zapolnil je tudi več zvezkov novel in knjigo vojnih spominov, ki je izšla šele po

Roksanda Luković

25 let umetniškega dela

Beograd, 6. novembra. Velikopotezno in navdušeno pripravljala prestolnica proslavo 25letnice umetniškega delovanja ene največjih in najuglednejših naših igralk, gospe Roksande Lukovičeve. Ze pred tedni se je bil sestavljal poseben slavno-stni odbor, v katerega so stopile same dru-žabno ugledne osebnosti, med njimi več ak-tivnih ministrov. Proslavo določijo na dne 9. novembra. Takrat bo v gledališču prem-ljera »Starega Heidelberga«, v katerem bo ga. Lukovičeva nastopila kot Kati. To ulogo si je bila izbrala zaradi tega, ker si je ž no nekoč uprav triumfalno pridobila občinstvo. Prestolniski listi posvečajo temu igralskemu jubileju izredno pozornost, v radiju pa je o umetnici predaval ena najhujbojstijših srbskih žena, znana filozofka dr. Ksenija Ata-nasijevićeva.

Roksanda Lukovičeva je živi steber beo-gradske drame; nje umetnost, razvita in kle-palična v teh pet in dvajsetih letih do pre-klosti, ki jo dosežajo samo velike umetnice, je značilna za prestolnisko dramo in s tem za vse gledališko ustvarjanje v srbskem de-lu našega naroda. Da ima jubilarica velik in mnogostanski repertoar, v katerem so zastopani skoraj vsi tipi igralskih kreacij od navike gori do tragedike, tega skoraj ni treba niti omenjati. Njena popularnost je danes ob-ča in njen sloves se komaj lahko meri s slo-vo katere druge prestolniskice umetnice.

Zaradi tega ni čuda, če bo 9. novembra za družabni Beograd dan velikega dogodka, ko se bo na premijeri novo naštudiranega »Starega Heidelberga« pokazala prestolniska elita. Igralka bo lahko triumfirala za teh pet in dvajset let dela in večnega stremjenja kvišku. Godba kraljeve garde in petje aka-demskega pevskega zbora »Obilice« bo dalo poleg mnogih govorov, vencev in daril ži-vahen okvir tej pomembni slavnosti Roksan-de Lukovičeve.

Najnoviša knjiga drja J. Kugija »Ar-beit — Musik — Berge — Ein Leben.« (»Delo — glasba — gore — življenje«) je naslov najnovejši knjigi znanega nemške-ga alpinista, našega iskrenega prijatelja drja Julija Kugyja. Kakor se je njegova knjiga »Aus dem Leben eines Bergstel-gers« (Iz življenja hribolazca) čitala z ve-selem in zadoščanjem ter je ena najlep-ših knjig alpinizma, je tudi nova knjiga

Gospodarska kriza in svetovno gledališče

Emil Synek je nedavno objavil v »Če-skem slovu« zanimiv članek, v katerem izvaja med drugim:

Težkoče in težave finančne socialne-ga in gospodarskega značaja, ki so se pri-velile na svet v septembru, so se počasi razširile na vse panoge. Danes ljudje ne govorijo o ničemer drugem kot o krizi, in kolikor gre za umetnost, niso prizadete samo dežele s kulturno in umetnostno radicijo, marveč tudi dežele, ki jih je n. pr. gledališče osvojilo šele nedavno. O katastrofah gledaliških podjetij ne poro-čajo samo iz evropskih velemet, ampak tudi iz Rio de Janeira ali Sydneya. Po-temtakem gre za pojav obsega značaja in pomena in ne bo odveč, če si po več kot dvemesečnem trajanju te krize ogledamo nje potek in posledice na gledališkem področju.

Kakor vedno, kadar gre za visoke šte-vilke, je tudi zdaj na prvem mestu Ame-rika s konkurzom mogočnega gledališke-ga koncerna, ki je upravljal v Zedinjenih državah 180 gledališč. Polom te družbe je značilen tudi zaradi tega, ker se čisto celo takozvanih »tingl-tangl« gledališč, torej odrov, ki so pretežno namenjeni ljudski za-bavi. Še pred letom je glavni uradnik part-ške »Comedie« Gabriel Boissy v polemiki z dramatikom Verneuilom izjavil samoza-vestno: »Dobre igre in dobri igralci ne bo-dou nikdar v nevarnosti. Kriza bo pokopa-la samo slabo gledališče.« Kmalu so to stališče revidirali in je dobilo tole formu-lacijo: »Ljudje ne marajo zahajati k rez-nim igrar. Samo z veselimi komadi jih lahko pridobimo.« Danes pa vse kaže, da tudi to načelo ne velja vedno in povsod. Gotovo je, da je gledališče vsekdar utri-palo s svojim časom, toda nikdar se ni tolikanj kot danes odzivalo gospodarskim tresljajem. Nemara zaradi tega, ker so-dobno gledališče ni več to, kar je bila gledališče nekoč: zaželen in vabljev ob-jekt, ki je ustrezal človeški potrebi po iz-življanju. Ameriško gledališče z izjemo Guild Theatra in njemu podobnih velja vprav za prototip odra, ki v vsem ustreza okusu množice. In vendar čitamo, da je zašel v konkurz celo ameriški gledališki magnat Schubert, ki je upravljal samo v New Yorku 29 gledališč!

O tem, da je gledališče kriza v ozki zvezi s splošnim gospodarskim položajem, najbolj pričajo vidne razlike med položa-jem v Angliji in Franciji. Anglija je danes v gospodarskih stiskah: nje libra se je omajala in finančno prvenstvo je prešlo na Francijo Minule dni je bilo v Londonu le s težavo prodano gledališče »Prince of Wales« za malenkostno ceno 700 liber. Gledališče za angleškega podjetnika ni več »business«. Francija je postala najbo-gatejša dežela sveta, zato je lahko celo povzela subvencijo svojim gledališčem (tako bo v novem budžetnem letu podelila Veliki operi pol milijona, Komični operi pa tudi toliko, med tem ko je za propa-gando francoske gledališke umetnosti v Londonu namenila 200.000 frankov). Ljud-mila Pitovljeva igra danes v Parizu v razprodani hiši Ibsenovo »Noroe«; ali je še kje velemesto v Evropi, ki bi se bilo mo-glo s tem pohvaliti? Še značilnejša je sta-tistika, ki jo je ondan priobčil »Le Jour-nal«: V letu 1930 je dajalo 62 pariških gledališč 21.335 predstav, ki so vrgle 183.131.050 frankov vstopnine. Pri vsem tem so pariška gledališča hudo obdavče-na. Brez dvoma se tudi v Franciji ogla-žajo tožbe in pritožbe, da to ali ono ni v najboljšem redu. Toda ne da se zanikati, da dežela, ki ima najmanj brezposelnosti in najvišjo prosperiteto, ne kaže niti v gledališkem življenju znaka, ki bi pričal o krizi.

Kratek pogled v ostale dežele samo po-trjuje zvezo med gledališko krizo in go-spodarskim položajem. Ob negotovosti, v kateri se nahaja današnja Španija, ni čuda, če bo sloveča barcelonska opera »El Liceo« ostala letos zaprta. O igralski stanki na Poljskem in o zapiranju ondotnih gleda-lišč so listi že mnogo pisali. Takisto je znan predlog madžarskega prosvetnega mi-nistra, da se znižajo igralske gaje. Na Dunaju bo »Burgtheater« bržčas ostal za-prt; Reinhard je vpeljal izredno znižane abonmaje in splošno se na novo urejajo gaje. Tudi povsod drugod se čuti depre-sija. Iz Nemčije prihajajo vesti dveh vrst: Predstave v berlinski operi in kon-certi Stravinskiga, torej dogodki družab-nega značaja, so razprodani, toda najširši sloji gledajo popolno ravnodušnost naspro-ti gledališču. Podobno je tudi v Italiji; baš v umetnosti se najmanj kaže narodni elan, ki je sicer tolikanj značilen za so-dobno Italijo.

Na Češkoslovaškem, pravi Synek, ni mogoče govoriti o posebno vznemirljivi gledališki krizi, to pa zaradi tega, ker dr-žava kaže sorazmerno spodobno gospodar-sko stabilnost. Danes, ko se vidi, kako iz-črpan je tuj repertoar, nastopa že vidna konjunkturna za domačo dramatiko; tuje, razdrčane bulvarne igre zaenkrat izgubljajo mik, nove domače veselice pa se igrajo pred polnimi gledališči. Vendar se tudi na Češkem pojavljajo gledališke tež-koče, ki pa niso na vsej črti v zvezi z go-spodarsko krizo.

Jugoslavija je v primeri z zgornj nave-denimi deželami dežela zatijša; pri nas se gospodarska kriza v gledališčih ne čuti niti malo katastrofalno. Upati je, da bo naše mlado gledališko življenje srečno prebrodlo nevarno pot preko sedanjih go-spodarskih težav in da bo volja do dela in ustvarjanja, volja do razmaha vseh kulturnih sil, z novo politično stabilizacijo, ki je na pohodu, še nadalje varovala naše kulturne naprave, dokler se tudi pri nas in okoli nas ne razvedri zamračeno gospo-darsko obzorje.

Petar Konjović

skladatelj »Koštane«, ene najboljših jugo-slovenskih oper, katere premiera bo drvi v ljubljanskem opernem gledališču. Konjović je že prej spisal uspešno opero »Miloševa ženitba«, Uprizoritev »Koštane« v Zagrebu in Beogradu je bila umetniški dogodek. Brez dvoma bo to tudi v Ljubljani.

kot dopolnilo prejšnje polna lepe vsebine in posebno zanimiva za nas Slovence. Dr. Kugy v tej knjigi podaja svoje spomine izza mladeniških let in pripoveduje, kako se je razvijal v alpinista. Popisuje svoje bivanje v Trstu in svoje izlete v kraško okolico in vedno dalje po Slovenskem. Knjiga je pisana prav srčno ter se čita s pravim užitkom. Knjigo priporočamo vsem ljubiteljem prirode. Obsega 374 strani oktave in stane vezana Din 98.—, broširana Din 75.—. Dobiva se tudi v naših knjigarnah.

»Literatura«. V novem (4. in 5.) zvezku zagrebške »Literature«, ki jo ureja S. Ga-logaža, so izšli članki Romaina Rollanda, Uptona Sinclairja, M. Mstislavskega in nekaterih domačih avtorjev, ilustracije Daumierja, Masarela, Kollwitzove in šte-vilne drobne vesti literarnega in splošne-ga značaja. Iz njih posnemamo samo ne-katere informacije. V Zagrebu izide pes-niška zbirka nadarjenega lirika Dobriše Cesarica. — Husnjia Cengić je izročil za-grebški gledališki upravi svojo novo dra-mo »Sukob« — Zagrebška knjigarna »Merkantile« namerava izdati v srbohr-vaškem prevodu književne studije in članke Uptona Sinclairja.

Nove knjige. Prejeli smo naslednje no-ve knjige: V založbi Jugoslov. knjigarne je izšla novelistična zbirka Narta Veliko-ne »Otroci«. Knjiga obsega 254 strani. Vsebuje večje število krašjih in daljših črtic in novel, spisanih sveže in prepričeval-no; v današnji domači prozi je Velikonje-va zbirka razveseljiva novost. Stane vez. Din 60.—, broš. Din 45.—. V isti založ-bi je izšel prevod romana Henrika Sien-kiewiczza »Skozi pustinje in puščavo«. Ro-man sta prevela dr. Leopold Lenard in Ivan Vok. Sienkiewiczov romanov je slovensčini, ki jih je že precei, se je pri-družila še ta: brez dvoma dobra ljudska knjiga! Stane vez. Din 60.—, broš. Din 40.—. Istotam je izšla mladinska knjiga Gabriela Scotta »Mala trojka«. Stane vez. Din 40.—. Iz založbe A. Čelap v Zagrebu so prejeli šolsko izdanje Jakšičeve tra-gedije »Stanoje Glavaš«. Knjiga je pred-nisana za srednje šole kot domače štivo. Dr. Vlado Petz je Čelapovo izdajo opre-mil z uvodom in komentarjem. Izšla je kot 2. zvezek zbirke »Odbrani pisci za škol«. Stane Din 20.—. Priporočamo jo tudi našim dijakom, zlasti še zaradi bo-gatega jezika.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Po blejskem turnirju je šahovski svet uverjen o izdatni in absolutni premoči svetovnega prvaka dr. Alješina. Nihče mu ni kos, to je splošno mnenje. Ne Capablanca, ne Bogoljubov, ne Njemočević. Nihče ne primerja več.

Nehoté pa uhajajo opazovalci misli na prejšnje čase. Kaj pa Lasker? Dr. Lasker je živl. Z ogromnimi praktičnimi uspehi je šel v zaslužni pokoj. Zelo je bil močan. Pa saj je bil svetovni prvak dolgo vrsto let.

Lasker je bil nedvomno zvezda iste jakosti na šahovskem nebu kakor Alješin. Če ni bil še večji. Igral je drugače, po svoje, kakor vsak veliki mojster igra po svoje. Škoda, da ta velikan ne igra več, da je prestar.

V starejši gardi pa je bil še en vele-mojster, ki mu po mojem mnenju sploh ni bilo para. Pillsbury. Ta genijalni Američan je igral nenavadno energično, silen šah. Vse premalo ga sedanjí šahovski svet pozna. Če bi ga poznal, bi ne verjel več v nedosegljivost Alješinove igre. Ne verujete? Pogledajte partijo, ki jo danes prinašam. Stara je že skoraj trideset let. Pa je lepa, živa, ogromna.

Nečem jemati Alješinu zaslug. Rad pa bi reducirai splošno sodbo na pravo mero. Svet navadno slepo obožuje uspeh. Vestna raziskavanja pa vedno dajejo drugačno sliko. Naj bo partija, ki danes o nji govorim, skromen prispevek p objektivni šahovski analizi in hkratu opomin, da je šahovska zgodovina bogatejša nega se zdi.

Bel: H. N. Pillsbury Črni: H. Wolf

Damski gambit
Igral v februarju l. 1903. v Monte Carlu.

1. d2—d4 d7—d5

2. c2—c4 e7—e6

3. Sb1—c3 Sg8—f6

Pred tridesetimi leti indijska obramba

še ni imela veljave.

4. Lc1—g5 Sb8—d7

5. Sg1—f3 Lf8—e7

6. e2—e3

Tako igramo damski gambit tudi danes.

6. — 0—0

7. Ta1—c1

Vse to je še moderno.

7. — b7—b6

Dolgo vrsto let je ta poteza veljala za

mašljavo. Pa jo je češki velenjster Duras

demoliral, ko je dokazal, da slabi bela po-

lja a6 in c6. Dandanes igramo c7—c6. Wolf

pa še ni poznal Durasove metode. Pills-

bury pa tudi ne.

8. c4—d5 d6—d5

9. Sf3—e5

Pillsbury je vedno prav zgodaj v dam-

skem gambitu postavljai skakača na e5

in ga podpiral z f-kmetom. Danes vemo,

da ta manever ni tako jak kakor se zdi.

Duras je igral damo na a4 in lova na b5.

9. — Le8—b7

10. f2—f4 a7—a6

Črni namerava napadati na damskem

krilu. Poteze c7—c5 in b6—b5 naj uvaajo

ta napad. Leta 1895. je v Hastings dunaj-

ski velenjster Schlechter na ta način pre-

magal Pillsburyja.

11. Lf1—d3 c7—c5

12. 0—0 c5—c4

13. Ld3—f5! b6—b5

14. Tf1—f3

Bel igra na napad. Na kraljevem krilu

šee odločitve. Nešteto krasnih partij je

Pillsbury na ta način dobil. Tudi to pot

igra z izredno odločnostjo, energijo in silo.

14. — Tf8—e8

15. Tf3—h3

To že grozi. Na 15. — Sd7—f8,

kar je Wolf obvidno pripravil, ko je

igral Tf8—e8, bi sledilo n. pr.: 16. Lg5—

f6, Lef7—f6, 17. Lf5—h7+! Sf8—h7, 18.

Dd1—h5 in dobil.

15. — g7—g6

Na kmet potrobn.

16. Lf5—b1

Zakaj se lovec umika? Poto, ker je črni

omogočil s svojo zadnjo potezo napad z

f-kmetom.

16. — Sd7—e5

Na ta način odvraca črni nevarnega f-

kmeta.

17. f4—e5

Bel namreč neče črnemu skakaču od-

preti polja e5, zato jemlje z f-kmetom.

17. — Sf6—d7

Ta skakač naj sedaj gre na f8 branit

kraljevo krilo.

18. Lg5—e7 Te8—e7

19. Dd1—f3 Sd7—f8

20. Tc1—f1

Teška artiljerija je postavljena.

20. — Dd8—d7

21. Df3—f4 b5—b4?

Pogreška. Črni je mislil, da skakač ne

sme na a4.

22. Sc3—a4 Dd7—c7

Na 22. — Te7—e6 sledi seveda

preprosto 23. Df6—f2 in črni skakača ne

sme vzeti.

23. Sa4—c5 Lb7—c8

24. Th3—h6!

Težki topovi obstrlejujejo trdnjavo, ki

se je v nji zabarikadirai sovražni kralj.

24. — a6—a5

Črni bi se ne bil smel brigati za malen-

kosti. Boljše je bilo Ta8—b8. Pillsbury bi

kmeta a6 itak ne bil vzel, ker mu je na-

pad važnejši. Črna trdnjava pa zelo manj-

ka v bojni črti.

25. Tf1—f4

Prekasko. Bele čete so že vee na svojih

mestih in vee je že pripravljeno za odlo-

čilni udar.

26. Lb1—g6!! Tb8—b6

Na 26. — Sf8—g6 bi sledilo 27.

Th6—g6+! h7—g6 28. Tf4—h4.

Sedaj je jasno, zakaj je Pillsbury v 25.

potezi igral trdnjavo na f4.

27. Df6—b6!

Poteza je dobra. Saj donaa hvaliteto.

na 27. — Dc7—b6 bi seveda sledile

Lg6—h7+ in Th6—b6. Toda Pillsbury bi

bil lahko še hitreje odločil bitko, namreč

s 27. e5—e6!! Lc8—e6 28. Th6—h7 Sf8—h7

29. Lg6—h7+ Kg8—h7 30. Tf4—h4+ Kh7

—g8 31. Th4—h8+ in mat. V tej varijanti

bi črnemu žrtev kvalitete na b6 ne po-

magala. Na 27. e5—e6, Th6—e6 28. Se5—e6

Lc8—e6 bi seveda zopet sledilo 29. Th6

—b7.

27. — Sf6—g6

28. Db6—f6 Te7—e8

Črni je upal, da bo na f4 zopet dobil

kvaliteto. Uvidel pa je, da po 28. — Sg6—f4

29. e3—f4 proti grožnji Th6—h5

—g5 ni rešitve.

29. Tf4—f1 Lc8—e6

30. Df6—g5

Napad se seli na h-linijo.

30. — a6—a5

31. Dg5—h5 Kg8—h8

32. Sc5—e6 Sg6—f8

33. Th6—e6 Te8—e6

Črni se vda, ker proti 33. — Sf8—

e6 34. Tf1—f7 nima obrambe.

SPORT

Službene objave LNP

(Seja dne 4. novembra 1931)

Prisotni: dr. Stanko. Kuret, Novak, ravn.

Šetina, Kralj, Pavlek, Seunig, Buljevič, inž.

Kuljiš, Dorčec, Friedl, Logar.

Poziva se SK Ilirija v zvezi z njenim

dopisom od 27. oktobra t. l. in 4. t. m., da

javi LNP do 11. t. m., zakaj ni imela

zastopnic pri prvenstveni tekmi Ilirija-

Grafika, a SK Grafika ima do istega dne

v zvezi z njenim dopisom št. 54 od 28.

oktobra t. l. dostaviti dokaz o svojih tr-

ditvah v navedenem dopisu. — Vzame se

na znanje zapisnik seje Mo Trbovlje od

2. XI. 1931. Mo Maribor od 26. X. 1931

in Mo Celje od 26. X. t. l. ter dopis Mo

Celje št. 8 od 27. X. t. l. Dopis SK Zagorje

št. 222 brez datuma se odstopi s prilože-

ni zdravniškim spricavalom P. f. SK

Svobodi Vič se sporoča k njenemu dopi-

su brez datuma, da ji SK Disk z ozirom

na njegov dopis št. 140 od 17. X. ničesar

ne dolguje. SK Svobodi, Maribor se na

dopis št. 280 od 23. X. votira podpora v

znesku 500 Din. Pritožba SK Rapida se

se priporočilo za ugodno rešitve odpošlje

JNS. SK Celje se na dopis št. 79 sporoča,

da je po pravih nemogoč predčasn nastop

prestopil igralcev. Vzame se na znanje

dopis G. Czernyja Avgusta od 13. X. t. l.

v katerem javlja, da zaradi pre-

stestivne odlaga odb. mesto v p. o. Na-

dalje se v istem odboru razrešuje odbor-

niške dolžnosti zaradi poklicne zadržano-

sti G. Tuma. Kooptira se v p. o. LNP gg.

Petrič S. in Kovač J. Pritožba SK Reke z

dne 17. X. ter z njenimi dodatnimi pisme-

niimi popravki se odpošlje JNS. Na znanje

se vzame dopis SK Rudar št. 30 od 30. X.

dopisa SK Svobode, Maribor št. 267 od 19.

X. in št. 286 od 27. X., kar se s prilože-

ni zdravniškim spricavaloma odstopi P.

f. JNS. SK Jadrana prejme na njegov dopis

št. 89 od 4. t. m. pismen odgovor.

Ker je zadostil pogojem, se sprejme za

začasnega člana SK Rudar, Hrastnik, ter

predlaga JNS v sprejem za rednega člana.

SZNS v Ljubljani se navroša, da čimprej

pregleda igrišče SK Korotana ter o tem

poslje referat LNP v svrhu verifikacije

igrišča.

Ugodi se pritožbi J. Koniča proti izre-

čeni kazni v toliko, da se mu kazen izre-

či po čl. 24. k. p. JNS, zmanjša za me-

sec dni in to na osnovi čl. 6 in 7 istega

pravilnika. Kazen poteče inkl. 9. XI. 1931.

Sporoča se vsem Mo, da bodo propo-

zicije za odigravanje tekem v prid P. f., ki bodo veljale istočasno kot kvalifikacijske tekme za prehodni podsavezni pokal, čimprej objavljene. V teh tekmah nastopijo v Mariboru: ISSK Maribor, SK Zeleničar, SK Rapid in SK Svoboda. V Celju: Atletik SK, SK Celje in SK Olimp. V Trbovljah štirje prvoplasirani klubi, v Ljubljani: SK Ilirija, ASK Primorje, SK Svoboda in prvak vse sezone 1931, predvidoma SK Slovan. Mo naj pare čimprej žrebajo. Žreb za ljubljanske klube je do- ločil: prvi par SK Ilirija: prvak I. razre- da (SK Slovan), drugi par ASK Primorje: SK Svoboda.

Opozarja se klube, da z izjemo ljubljanskih in iz kranjskega okrožja, pošiljajo vsak dopis za LNP po svojem Mo. Od tega so izvzeti le protesti, o čemer pa je poslati prepis Mo. V bodoče bo LNP dopise klubov, ki se ne bodo po tej odredbi ravnali, zavračal. Za nedeljo 8. t. m. niso dovoljene nikake tekme, kakršnegakoli značaja z namenom, da se omogoči vsem nogometašem izvršitev volilne dolžnosti. Tajnik I.

(Nadaljevanje s seje p. o. 4. t. m.)

Odobri se mednarodna tekma SK Rapid, Maribor: Leibnitzer SK 15. t. m. v Leibnitzu. Zavrne se prijava prijateljske tekme ASK Primorje II.: SK Celje 8. t. m. v Celju. Verificirajo se prvenstvene tekme Korotan: Svoboda, Vič 6: 1, Zeleničar II.: Svoboda 7: 1, Primorje II.: Svoboda 2: 0, Hrastnik: Trbovlje 2: 3, Primorje: Svoboda 2: 1, Sparta: Disk 3: 2, Zeleničar: Atletik 5: 3, Slovan: Jadrana 1: 0, Retje: Zagorje 2: 1. Tajnik II.

Prijateljska tekma Ilirija: Primorje, ki bi se imela igrati jutri, je po sporazumu obeh klubov preložena na poznejši termin.

Kolesarje kolesarske sekcije ASK P. l. morja poziva odbor, da se zberejo jutri, v nedeljo, od pol 9. do 9. zjutraj pred restavracijo »Zvezda«.

Medklubiški cross-country tek za smučarje razpisuje SK Ilirija za verificirane člane klubov JZSS 15. t. m. v Ljubljani. Dolžina proge je 10 km in vodi z igrišča Ilirije mimo hotela Bellevue, skozi Kozlovo dolinico do Mosteca, od tod na Večno pot do Glanšice, ob Glanšici zopet do Večne poti (400 m nižje od Strelišča), od tod čez Rožnik na cilj na igrišču.

ljalo — v teh rečeh sem se pač vrget po tistih starih vedežih, ki so od nekda živeli po naših vaseh in ki so doma za svetimi podobami zmerom hranili lakov in rož, da so znali z njimi sebe in vse ljudi obvarovati pred smrtjo in pred hudim in ki v ničemer niso bili podobni modernim doktorjem, ki se v avtomobilih vozijo okrog in bi radi s svojimi medikamenti in instrumenti iz vsega sveta iztrebili tuberkulozo, sami se pa kar vidoma sesedajo in propadajo od nje. In tako ti tudi jaz ne bi nikoli pisal tegale pisma, če ne bi vedel, da ga pišem obenem tudi sebi ali vsaj tistemu svojemu človeku, ki ga še ni, ki pa bo danes ali jutri za gotovo moral priti.

Zmerom sem na tihem vedel, da tako ne bo moglo iti dalje, da se bo to moralo nekam preokreniti. Gledal sem te od daleč in sem bil nenehoma v skrbeh. Človek ne mora kar tako viseti med nebom in zemljo, malo je zmerom dobro, da se prah drži njegovih čevljev — in če že nisi nikamor namenjen, potem je dobro, da si vsaj na begu od nekod. Gledal sem te, kako postajaš po ulicah in na križiščih, kako si mečeš roke na hrbet in hodiš zdaj malo sem, zdaj malo tja, kako posedaš po kavarnah in krčmah in kako na vsem svetu ne moreš najti prostora, v katerem bi ti bilo vsaj malo dobro in prav. Da, tudi s teboj je prišlo nazadnje že tako daleč kakor s tistimi najboljšimi zavrnjenimi vagabundom, ki so mu bile nazadnje noči najbližji, najdražji dom in ki so mu bile zvezde in obzorja edino. kar ga je krilo pred vetrom in viharjem. Da, tudi v tebi je moral nekdo zdavnaj zavzeti tisti sirenski klic neskončnosti, ki dremlje na dnu vsega in vas vseh in ki ga niti ti časi tehnike in civilizacije s svojim vikom in krikom niso mogli zadušiti, tisti neznanski klic, ki se nekega dne nenadoma utrga v človeku in za katerim potem gremo, gremo na kraj vsega, tih, vdani, priprav-

NE IDITE MIMO SREČE!

KATEREGA MESECA STE ROJENI?

Januar
Februar
Marec
April
Maj
Junij

St. 89651 do 8982
45301 do 350
13601 do 631
99651 do 665
23531 do 600
4301 do 234

Julij
Avgust
Septembar
Oktober
November
December

St. 13632 do 49
89833 do 899
99665 do 700
4536 do 50
63531 do 400
39001 do 47

Zahtevajte številko mreže razredne loterije v mesecu, v katerem ste se rodili. Ta številka se dobi pri novi

GLAVNI KOLEKTURI „HERMES“ D. D., ZAGREB

1382. Jeladicev trg 7 — Pod Zidom 8. Šročno naročilo s navadno dopisnico ali po telefonu št. 32-35.

Prvoplasirani prejme kip, ki postane njegova last po dvakratni zaporedni zmag

Iz življenja in sveta

Lavalov povratek v Pariz

Množica navdušeno pozdravlja ministrskega predsednika Laval ob njegovem povratku iz Amerike

Svetovna mesta pred 2000 leti

Nič novega pod solncem — Milijonska mesta v starem veku

Pojm »svetovnega mesta« se je stvaril v zadnjih tisočletjih in še naša dedja ga niso poznali, vendar pa ni svetovno mesto samo na sebi nič novega. Vsaka velika kultura v človeški zgodovini je bila zvezana z imenom kakšnega svetovnega mesta: Bagdad, Babilon, Aleksandrija, Atene, Rim itd. In ta zveza med kulturo in mestom je bila celo večja nego v naših časih, saj se je običajno začela in končala s tem mestom samim.

Za primer naj si vzamemo dve antični mesti, ki še posebno dobro dovoljujejo paralele z modernimi svetovnimi mesti: Aleksandrija in Rim.

Aleksandrija je nastala v 4. stoletju pred Kristusom in se je razvila tako hitro in v takšen obseg, da je niti Rim ni mogel izpodrinuti. Velikanske karavane so prenosile ogromne množice blaga. Iz vseh delov sveta po njenih skrbno negovanih »ameriških« cestah Razkošni hoteli so se dvigali vsepoval, obrtniki, trgovci, spediterji, ladjedelci so bili organizirani v svojih zvezah nič manj nego dandanes, velike banke, vsem na čelu aleksandrijske osrednje banke, so urejale težavne denarne razmere tistega časa, karteli so ustanavljali svetovne razstave so se prirejale, v pristanišču so bile ladje raznih družb, ki so si konkurirale kakor dandanes z njih velikostjo in opremo. Ladja z 900 mož posadke ni bila, n. pr. noben čudež. Javne zgradbe, vrtovi, trgi, ravne ceste, ki so se sekale v kotu 90 stopinj, bi še danes vzbujale spoštovanje. Pred mestom na otoku je stal 160 m visok, osmnadestropni svetilnik kakor znameniti kip Svobode pred New Yorkom, le da meri ta kip v višino komaj 93 m. Državna knjižnica v Aleksandriji je štela 700.000 knjižnih zvitkov!

Rim! V Avgustovi dobi je šlo to mesto poldrugi milijon prebivalcev, ki so se stiskali pretežno po velikanskih najemniških kasarnah. Rim je bil tudi v dobi največjega sijaja razmeroma majhno mesto, ki je obsegalo okoli 20 km. Manjkal mu je tal in ni čuda, da je bila v njem razvita obsežna spekulacija z zemljišč, kakršne ne pozna morda nobeno moderno vlemesto. To je bilo vzrok, da so začeli v Rimu graditi prave »nebotičnice«, po osem nadstropij visoke stanovanjske hiše, ki so zavzele cele četrti in nosile značilno ime »otoki« (insulae). Takšnih najemniških kasarn je bilo do 40.000 v Avgustovih časih, dočim je bilo bogataškov v vseh odličnih četrtih vsega skupaj komaj 2000.

V tem pogledu je bil Rim torej na slabem, toda v drugih se ni dosti razlikoval od modernih svetovnih centrov. Banke, borze, kanalizacija, vodovodi, igralni klu-

bi, boksaške tekme, zamorski plesi, sploh zabava — glede tega bi ga moglo premožno dandanašnjih večemest enostavno zavidati. Orjaški Kolosej, center vsega rimskega zabavišnega življenja, je imel prostora za 80.000 sedežev in 20.000 stoječih! Vodovodne naprave pod zemljo in na orjaških vrstah zidanih lokov so dale toliko vode, da so jo mogli Rimljani direktno razpivati. Po mestu so vsepoval hrbotali vodometi in vodnjaki, v kopališčih je bilo prostora za tisočglave množice, ki so jim bile na razpolago mrzle, mlačne in tople ter parne kopeli, vodo si je smel vsakdo brezplačno napeljati v svoje stanovanje. Komplikirane vodovodne naprave so bile tako sijajno zgrajene, da so jih mogli v izkopanih Pompejih brez nadaljnje spremembe v obrat — po 2000 letih! Kar se pa tiče rimskih cest, je vsaka gostobesednost odveč. Zgrajene so bile kakor za večnost in mnoge so še danes uporabne. Te ceste, ki so vodile iz centra tedanjega sveta na vse štiri vetrove, so bile prav za prav tiste, kar je ustvarilo »Evropo«.

Pristopajte k Vodnikovim družbi

Novi predsednik delavske frakcije

Georg Lansbury

stari socialistični poslanec, je bil izvoljen za voditelja močno skrčene delavske frakcije v spodnji zbornici. Henderson ostane še nadalje strankin predsednik

Finančne sposobnosti Edisonove žene

Žena pokojnega velikega izumitelja Edisona je bila tista, ki je upravljala njiju finance, in sicer s tem uspehom, kakor poročajo ameriški listi, da si je pridobila imetje skoraj poldruga milijarde dolarjev, dočim se je izumitelj sam zadovoljil s polovico te vsote.

Edison se sploh ni zanimal za svoje finance. Prepuščal jih je ženi. Oddajal ji je redno vse svoje dohodke, ki so znašali v zadnjih štirinajstih letih tedensko povprečno 1.300.000 Din. Ona je ta denar vedno dobro nalagala in tako ni čudno, da je prišla med milijarderje in — da se je Edison v svoji oporoki ni še posebej spomnil.

S to oporoko je v ostalem križ. Proti njej je vložil tožbo Edisonov najstarejši sin iz prvega zakona, češ, da je nastala popolnoma pod vplivom njegove matere in da izumitelj ni bil več v polni posesti svojih duševnih sil, ko jo je sestavljal. Fakično sta prejela njegova polbrata vsak okroglo 300 milijonov dolarjev, njemu pa je oče zapustil komaj kakšnih 15 milijonov.

Predsednik angleške zbornice

Edvard A. Fitzroy,

predsednik spodnje zbornice od 1. 1928 naprej, je bil ponovno izvoljen za predsednika v soglasju vseh strank. Fitzroy je direktni potomec Stuartov

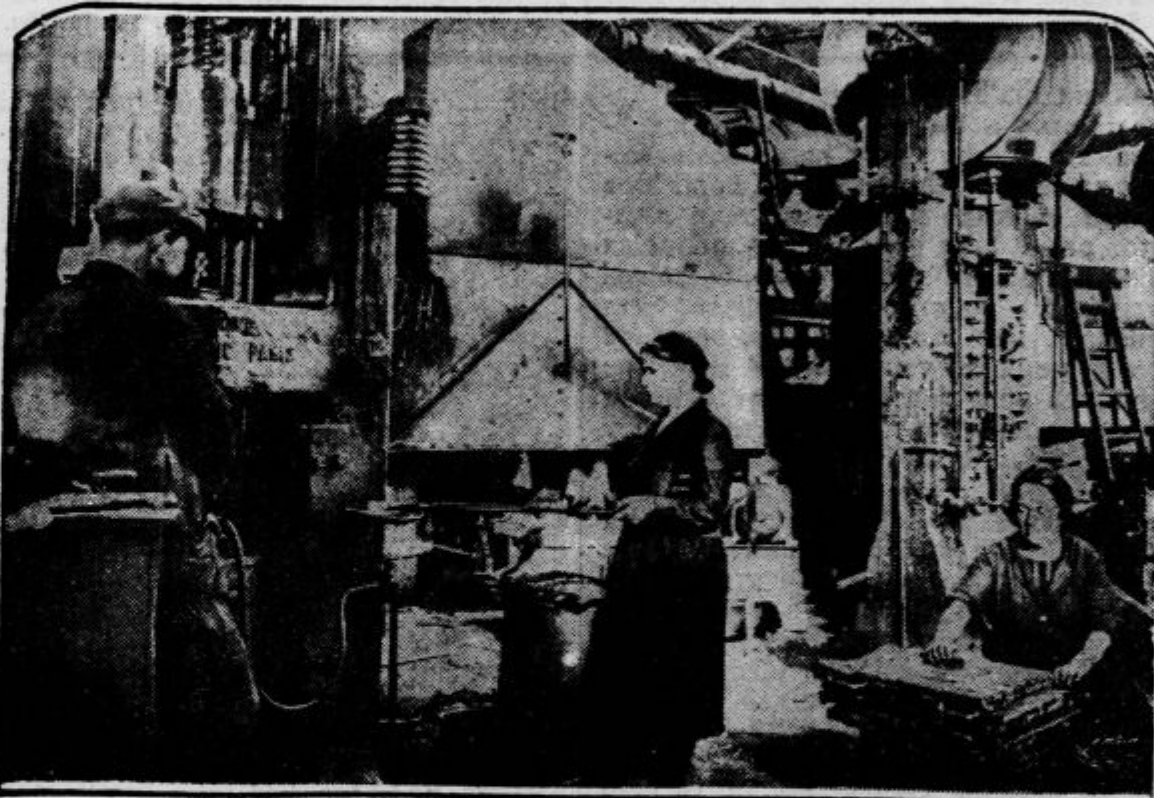
Indski problem

Aga Khan,

vodja indskih muslimanov, ki se udeležuje indske konference v Londonu

Ženske gradijo ladje

Francija je začela graditi ogromen prekomornik, ki bo meril v dolžino 310 m, v širino 39 m in bo obsegal okroglo 70.000 ton. Opremljen bo s štirimi vijaki, ki jih bo gibal stroj 160.000 k. a. Velikan bo dosegel brzino preko 30 morskih milj na uro in bo opravil progo iz Havre v New-York v 108 urah. S pripravljalnimi deli je zaposlenih 1431 oseb, med njimi 140 žensk, kakor nam kaže tudi priložna slika

S prihrankom 50.000 Din umrla od gladi

V Toulouseu na Francoskem sta umrli stara zakonca iz same skoposti dobesedno od gladi. Živela sta že več let v revnem podstrešnem stanovanju v centru mesta. Mož je bil popolnoma pod vplivom svoje žene, ki je bila tako skopa, da ni cele dni izdala niti bečica za živila. Sredi oktobra je hišni lastnik posetil oba stara človeka, ki sta bila kakor okostnjaka, in je skušal ženo prepovoriti, naj se svoji bolni strasti odpove.

Te dni ju je spet obiskal. Ženska je bila v postelji že mrtva, poleg nje je umiral mož. Zdravnik je ugotovil, da sta pričakala smrt od same skoposti, ker nista ne jedla ne pila. V omari pa so našli hranilno knjižico, ki se je glasila na okroglo 50.000 Din.

NAJNOVEJŠA ŠTEVILKA

ilustrovane tedenske revije

„ŽIVLJENJE IN SVET“

vsebuje naslednje zanimivosti:

ALI ŽIVIMO ŠE VEDNO V LEDENI DOBI? (s slikami). — OGROMNO DVI-GALO ZA LADJE (s sliko). — O LEVSTIKOVH V PODGORI (Dr. Alojz Turk — s slikami). — MESTO BODOCNOSTI (Th. A. Edison — s sliko). — † ARTHUR SCHNITZLER. — † PAVEL BIRJUKOV. — POT DO NARODNEGA BLAGOSTANJA (Fr. Seunig). — STROJ ZA MRZLICO. — SE EN »KORIDOR« (s sliko). — POT OD UST DO ZELODCA. — SLIKE IZ ŽIVLJENJA IN SVETA. — V OBLASTI OPIČJAKOV (z ilustracijami Fr. Škodlarja). — IZ POLJSKE TATRE (slika). — OTOK CIPER (s slikami). — POSTNI GOLOBJE (s slikami). — KAKO NAJ ŽIVI SPORTNIK? — TEDENSKI JEDILNI LIST. — CLOVEK IN DOM. — KARIKATURE. — ESTETIKA NOG. — KULTURA POSTELJE. — LEPOPNE OPERACIJE. — HUMOR V SLIKAH.

»ŽIVLJENJE IN SVET« izhaja tedensko in stane mesečno samo 8 Din. Naroča se pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Žene in dekleta!

Ako hočete, da bodo vaši očetje, možje in bratje imeli dela in zaslužka, recite jim, naj gredo v nedeljo voliti!

In ve, žene in dekleta iz kmečkih domov, ako hočete, da se bodo kmetijski pridelki zopet bolje prodajali, recite očetom, možem in bratom, naj gredo v nedeljo voliti!

Čim večja bo udeležba pri volitvah, tem večja bosta vpliv parlamenta in moč države, tem prej bomo premagali gospodarsko krizo.

Otvoritev največjega visečega mostu na svetu

Novi Washingtonov most med Manhattanom in New Jerseyem na dan otvoritve

Novi uspehi medicinskega raziskovanja

Uspešno zdravljenje s Steinhovimi hormonskimi preparati — Neškodljivost Calmettovega cepiva proti jetiki

Prof. Steinhach je s živalskimi poskusi že davno ugotovil, da se tvori v možganskem podaljšku hormon, ki spodbuja pri živali kakor pri človeku delovanje spolnih žlez in organizem »pomlajuje«, dočim kažejo organizmi znake ostaranja, če se v izločevanju tega hormona izvrši kakšna motnja. Zdravljenje s hormonom možganskega podaljška pa je bilo doslej v toliko negotovo, ker zdravniki niso vedeli, kakšne doze naj rabijo za človeka.

Najnovejša raziskovanja v Steinhachovem laboratoriju so rešila to vprašanje za višje živali kakor za človeka. Dumaški ginekolog prof. Novak uporablja Steinhachove hormonske preparate, n. pr. že z zadovoljivim uspehom pri menstruacijskih mot-

njah in različnih težavah »nevzdržne« let. Sedaj pa jih preizkušajo tudi za pobjanje infantine zaostalosti in predčasnega ostaranja tako pri ženskah kakor pri moških, ker učinkuje hormon na oba spola enako. Ugotovili so, da so pri zadnjih injekcijah potrebne količine hormona, ki več tisočkrat presegajo množino, kakršne so zado-stovale pri poskusih s podganami.

Asistent otroške klinike graškega vseučilišča dr. Karel Rupilius je v zadnjem času veliko eksperimentiral s Calmettovim cepivom proti tuberkulozi, ki je postalo tako aktualno po dogodkih v Lübecku. Te eksperimente je vršil na mnogih živalih in na 33 otrokih ter je ugotovil, da učinkujejo najbolj velike doze cepiva, ki se otroku dajejo v večkratnih presledkih. Nikoli ni opazil na cepjenih kakšnih škodljivih posledic, pač pa je našel, da traja učinek cepiva dalj nego leto dni.

Denarni vladar

John Pierpont Morgan, vladar najmočnejših bančnih koncernov na svetu, se je podal na potovanje v Evropo

Vsak dan ena

Zdravnik: »Imam bolnika, ki mi dela velike skrbi.«
»Ali vam ne morete plačati?«

Kakor smo poročali, je povzročila plinska katastrofa v rudniku »Bowhill Colliery« pri Edinburghu smrt 10 rudarjev. Slika kaže pramož žrtve

Žrtve rudniške katastrofe na Škotskem

Iz življenja in sveta

Lavalov povratek v Pariz

Množica navdušeno pozdravlja ministrskega predsednika Laval ob njegovem povratku iz Amerike

Svetovna mesta pred 2000 leti

Nič novega pod solncem — Milijonska mesta v starem veku

Pojm »svetovnega mesta« se je stvaril v zadnjih časih in še naši dedje ga niso poznali, vendar pa ni svetovno mesto samo na sebi nič novega. Vsaka velika kultura v človeški zgodovini je bila zvezana z imenom kakšnega svetovnega mesta: Bagdad, Babilon, Aleksandrija, Atene, Rim itd. In ta zveza med kulturo in mestom je bila celo večja nego v naših časih, saj se je običajno začela in končala s tem mestom samim.

Za primer naj si vzamemo dve antični mesti, ki se posebno dobro dovoljujejo paralele z modernimi svetovnimi mesti: Aleksandrijo in Rim.

Aleksandrija je nastala v 4. stoletju pred Kristusom in se je razvila tako hitro in v takšen obseg, da je niti Rim ni mogel izpodrinuti. Velikanske karavane so prenosile ogromne množice blaga. Iz vseh delov sveta po njenih skrbno negovanih, »ameriških« cestah Razkošni hoteli so se dvigali vsepo vso, obrtniki, trgovci, špediterji, ladjedelniki so bili organizirani v svojih zvezah ni manj nego dandanes, velike banke, vsem na čelu aleksandrijske osrednje banke, so urejale težavne denarne razmere tistega časa, karteli so se ustanavljali, svetovne razstave so se prirejale, v pristanišču so bile ladje raznih družb, ki so si konkurirale kakor dandanes z njih velikostjo in opremo. Ladija z 900 mož posadke ni bila, n. pr. noben čudež. Javne zgradbe, vrtovi, trgi, ravne ceste, ki so se sekale v kotu 90 stopinj, bi se danes vzbujale spoštovanje. Pred mestom na otoku je stal 160 m visok, osm nadstropni svetilnik kakor znameniti kip Svobode pred New Yorkom, le da meri ta kip v višino komaj 93 m. Državna knjižnica v Aleksandriji je štela 700.000 knjižnih zvitkov!

Rim! V Avgustovi dobi je šlo to mesto poldrugi milijon prebivalcev, ki so se stiskali pretežno po volkanskih najemniških kasarnah. Rim je bil tudi v dobi največjega sijaja razmeroma majhno mesto, ki je obsegalo okoli 20 km. Manjkalo mu je tal in ni čuda, da je bila v njem razvita obsežna spekulacija z zemljišč, kakršne ne pozna morda nobeno moderno velenje. To je bilo vzrok, da so začeli v Rimu graditi prave »nebotičnike«, po osem nadstropij visoke stanovanjske hiše, ki so zavzemale cele četrti in nosile značilno ime »otoki« (insulae). Takšnih najemniških kasarn je bilo do 40.000 v Avgustovih časih, dočim je bilo bogataških v 17 odličnih četrtih vsega skupaj komaj 2000.

V tem pogledu je bil Rim torej na slabem, toda v drugih se ni dosti razlikoval od modernih svetovnih centrov. Banke, borze, kanalizacija, vodovodi, igralni klu-

bi, boksaske tekme, zamorski plesi, sploh zabava — glede tega bi ga moglo premoogo dandanašnjih velenjem enostavno zavidati. Orjaški Kolosej, center vsega rimskega zabavišnega življenja, je imel prostora za 80.000 sedežev in 20.000 stojišč! Vodovodne naprave pod zemljo in na orjaških vrstah zidanih lokov so dele toliko vode, da so jo mogli Rimljani direktno razsipavati. Po mestu so vsepo vso brbotali vodometi in vodnjaki, v kopališčih je bilo prostora za tisočglave množice, ki so jim bile na razpolago mrzle, mlačne in tople ter parne kopeli, vodo si je smel vsakdo brezplačno napolniti v svoje stanovanje. Komplikirane vodovodne naprave so bile tako sijajno zgrajene, da so jih mogli v izkopanih Pompejih brez nadaljnje skravitosti v obrat — po 2000 letih!

Kar se pa tiče rimskih cest, je vsaka gostobesednost odveč. Zgrajene so bile kakor za večnost in mnoge so še danes uporabne. Te ceste, ki so vodile iz centra tedanjega sveta na vse štiri strani, so bile prav za prav tiste, kar je ustvarilo »Evropo«.

Pristopajte k Vodnikovim družbi

Novi predsednik delavske frakcije

Georg Lansbury

stari socialistični poslanec, je bil izvoljen za voditelja močno skrčene delavske frakcije v spodnji zbornici. Henderson ostane še nadalje strankin predsednik

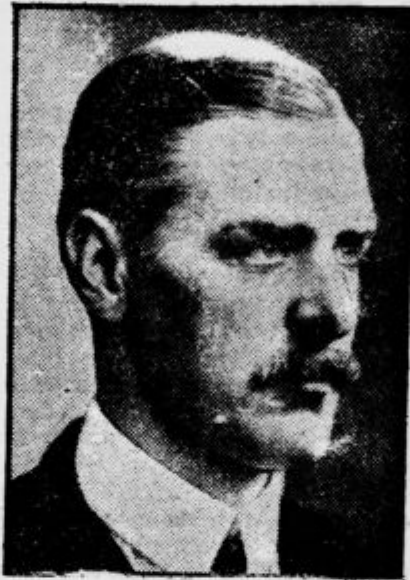
Finančne sposobnosti Edisonove žene

Žena pokojnega velikega izumitelja Edisona je bila tista, ki je upravljala njiju finance, in sicer s tem uspehom, kakor poročajo ameriški listi, da si je pridobila imetje skoraj poldruga milijarde dolarjev, dočim se je izumitelj sam zadovoljil s polovico te vsote.

Edison se sploh ni zanimal za svoje finance. Prepuščal jih je ženi. Oddajal ji je redno vse svoje dohodke, ki so znašali v zadnjih štirinajstih letih tedensko povprečno 1.300.000 Din. Ona je ta denar vedno dobro nalagala in tako ni čudno, da je prišla med milijarderje in — da se je Edison v svoji oporoki ni še posebej spomnil.

S to oporoko je v ostalem križ. Proti njej je vložil tožbo Edisonov najstarejši sin iz prvega zakona, češ, da je nastala popolnoma pod vplivom njegove mame in da izumitelj ni bil več v polni posesti svojih duševnih sil, ko jo je sestavljal. Faktično sta prejela njegova polbrata vsak okroglo 300 milijonov dolarjev, njemu pa je oče zapustil komaj kakšnih 15 milijonov.

Predsednik angleške zbornice

Edward A. Fitzroy,

predsednik spodnje zbornice od 1. 1928 naprej, je bil ponovno izvoljen za predsednika v soglasju vseh strank. Fitzroy je direktni potomec Stuartov

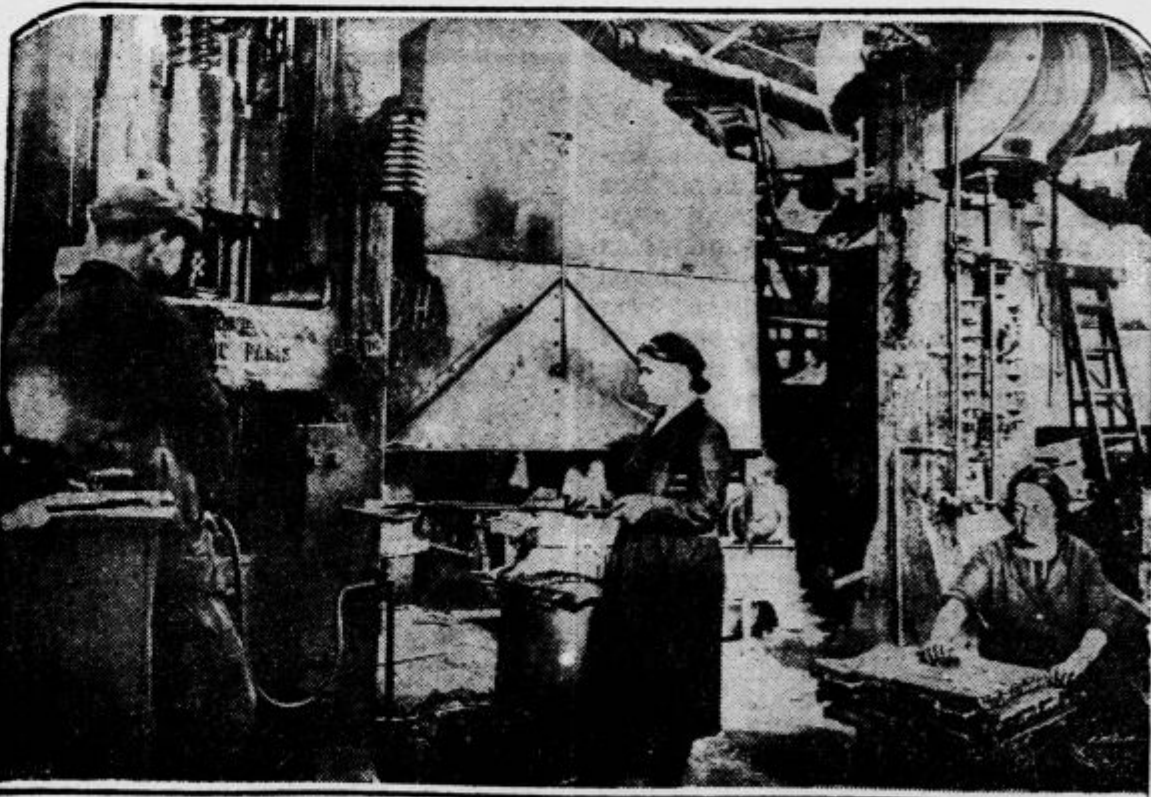
Indski problem

Aga Khan,

vodja indskih muslimanov, ki se udeležuje indske konference v Londonu

Ženske gradijo ladje

Francija je začela graditi ogromen prekomornik, ki bo meril v dolžino 310 m, v širino 39 m in bo obsegal okroglo 70.000 ton. Opremljen bo s štirimi vijaki, ki jih bo gnal stroj 160.000 k. a. Velikan bo dosegel brzino preko 30 morskih milj na uro in bo opravil progo iz Havre v New-York v 108 urah. S pripravljalnimi deli je zaposlenih 1431 oseb, med njimi 140 žensk, kakor nam kaže tudi pričujoča slika

S prihrankom 50.000 Din umrla od gladi

V Toulousu na Francoskem sta umrli stara zakonca iz same skoposti dobesedno od gladi. Živela sta že več let v revnem podstrešnem stanovanju v centru mesta. Mož je bil popolnoma pod vplivom svoje žene, ki je bila tako skopa, da ni cele dni izdala niti beliča za živila. Sredi oktobra je hišni lastnik posetil oba stara človeka, ki sta bila kakor okostnjaka, in je skušal ženo pregovoriti, naj se svoji bolni strasti odpove.

Te dni ju je spet obiskal. Ženska je bila v postelji že mrtva, poleg nje je umrla mož. Zdravnik je ugotovil, da sta pričakala smrt od same skoposti, ker nista ne jedla ne pila. V omari pa so našli hranilno knjižico, ki se je glasila na okroglo 50.000 Din...

NAJNOVEJŠA ŠTEVILKA

ilustrovane tedenske revije

„ŽIVLJENJE IN SVET“

vsebuje naslednje zanimivosti:

ALI ŽIVIMO ŠE VEDNO V LEDENI DOBI? (s slikami). — OGROMNO DVI-GALO ZA LADJE (s sliko). — O LEVSTIKOVH V PODGORI (Dr. Alojz Turk — s slikami). — MESTO BODOČNOSTI (Th. A. Edison — s sliko). — † ARTHUR SCHNITZLER. — † PAVEL BIRJUKOV. — POT DO NARODNEGA BLAGOSTANJA (Fr. Seunig). — STROJ ZA MRZLICO. — SE EN »KORIDOR« (s sliko). — POT OD UST DO ŽELODCA. — SLIKE IZ ŽIVLJENJA IN SVETA. — V OBLASTI OPIČIAKOV (z ilustracijami Fr. Škodlarja). — IZ POLJSKE TATRE (slika). — OTOK CIPER (s slikami). — POŠTNI GOLOBJE (s slikami). — KAKO NAJ ŽIVI SPORTNIK? — TEDENSKI JEDILNI LIST. — ČLOVEK IN DOM. — KARIKATURE. — ESTETIKA NOG. — KULTURA POSTELJE. — LEPOPNE OPERACIJE. — HUMOR V SLIKAH.

»ŽIVLJENJE IN SVET« izhaja tedensko in stane mesečno samo 8 Din. Naroča se pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Žene in dekleta!

Ako hočete, da bodo vaši očetje, možje in bratje imeli dela in zaslužka, recite jim, naj gredo v nedeljo voliti!

In ve, žene in dekleta iz kmečkih domov, ako hočete, da se bodo kmetijski pridelki zopet bolje prodajali, recite očetom, možem in bratom, naj gredo v nedeljo voliti!

Čim večja bo udeležba pri volitvah, tem večja bosta vpliv parlamenta in moč države, tem prej bomo premagali gospodarsko krizo.

Otvoritev največjega visečega mostu na svetu

Novi Washingtonov most med Manhattanom in New Jerseyem na dan otvoritve

Novi uspehi medicinskega raziskovanja

Uspešno zdravljenje s Steinhachovimi hormonskimi preparati — Neškodljivost Calmettovega cepiva proti jetiki

Prof. Steinhach je z živalskimi poskusi že davno ugotovil, da se tvori v možganskem podaljšku hormon, ki spodbuja pri živali kakor pri človeku delovanje spolnih žlez in organizem »pomlajuje«, dočim kažejo organizmi znake ostaranja, če se v izločevanju tega hormona izvrši kakšna motnja. Zdravljenje s hormonom možganskega podaljška pa je bilo doslej v toliko negotovo, ker zdravniki niso vedeli, kakšne doze naj rabijo za človeka.

Najnovejša raziskovanja v Steinhachovem laboratoriju so rešila to vprašanje za višje živali kakor za človeka. Dunajski ginekolog prof. Novak uporablja Steinhachove hormonske preparate, n. pr. že z zadovoljivim uspehom pri menstrualnih mot-

njah in različnih težavah »nevarenih« let. Sedaj pa jih preizkušajo tudi za pobijanje infantilne zaostalosti in predčasne ostaranja tako pri ženskah kakor pri moških, ker učinkuje hormon na oba spola enako. Ugotovili so, da so pri zadnjih injekcijah potrebne količine hormona, ki več tisočkrat presegajo množine, kakršne so zado-stovale pri poskusih s podganami.

Asistent otroške klinike graškega vseučilišča dr. Karel Rupilius je v zadnjem času veliko eksperimentalno s Calmettovim cepivom proti tuberkulozi, ki je postalo tako aktualno po dogodkih v Lübecku. Te eksperimente je vršil na mnogih živalih in na 33 otrokih ter je ugotovil, da učinkujejo najbolj velike doze cepiva, ki se otroku dajejo v večkratnih presledkih. Nikoli ni opazil na cepjenih kakšnih škodljivih posledic, pač pa je našel, da traja učinek cepiva dalj nego leto dni.

Denarni vladar

John Pierpont Morgan, vladar najmočnejših bančnih koncernov na svetu, se je podal na potovanje v Evropo

Vsak dan ena

Zdravnik: »Imam bolnika, ki mi dela velike skrbi.«
»Ali vam ne more plačati?«

Kakor smo poročali, je povzročila plinska katastrofa v rudniku »Bowhill Colliery« pri Edinburghu smrt 10 rudarjev. Slika kaže pronoč iztež

Cene malim oglasom:

Zentive, dopisovanja, naznanila ter oglasi trgovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja: vsaka beseda 1.— Din. Pristojbina za štiro 5.— Din. Najmanjši znesek 10.— Din. Ostali oglasi: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za štiro 3.— Din. Če naj pove naslov Oglasi oddelka »Jutra«, je plačati se pristojbino 2.— Din. Pri strobinje je vstopati obnem z naročilom. Čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11842.— Telefon številka 2492. 3492

Mali oglasi

Za odjever 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah »Jutra« v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate.

Izšedba

Kako bi izrazil
gledanje, s pomočjo črk,
v polnem pomenu, besedo
tempo. Najboljši osutek
odkupimo. »Tempo«, Sa
londrova 6. 52248-1

Trg. vajenca

s meščanskim, s hrano
in stanovanjem v hiši
takoj sprejema Jos. Plavec,
»Kavčičeva«, 1. d. 52273-1

Učenko

za strojno pletenje sprejem
takoj. Naslov v ogl.
odd. »Jutra«. 52298-1

Izobr. ženca

znana nastopa, sprejme
odlična založba kot re-
presentant. »Kavčičeva«, 1. d.
na Dea. Dalmatinova 5. 52293-1

Učenko

stanjajo pri starih
Ljubljani, sprejem takoj
v modno in konfekcijsko
trgovino v Ljubljani. Na
sl. »Jutra«. 52340-1

Pletilje

riparstvo in navijanje
svojemu tovarnu pletenju
Lana, Rimska cesta št. 2. 52108-1

Specijalno podjetje

(gradba dimnikov) stare in
novonastane, 1. d. pri in-
dustrijski zgradbi ter v po-
stojnih inženjerskih kot
zastopnika. — Po-
nudebe pod »Jutra«. 52337-1

Gospod Ivan Koss

klijavčar iz Nove Gra-
dišče se proci, da se radi
sobe javi v »Sp. Šiški«.
Kavčičeva cesta 5, pritličje
levo. 52364-1

Prodajalke

zina znanost, mlajša,
umiljivo in pošteno spre-
jem. Oferte na oglasni
odd. »Jutra« pod šifro
»Po poštini« s kavičev. 52397-1

Več prešivali

za gorje del in prešival
ka in vseh vrst. »Jutra«
(Hilfsmaschine) ter eno
na Singer šivalni stroj na
dva leti. Sprejme v službo
Jadranske posavske čv.
Lana d. z. o. z. v Kranju.
52395-1

Pleskar. pomočnik

»Jutra«. 52417-1

Trgovski potniki

Fiksum in provizijo
nudi potnikom za obisk
vseh strani. »Jutra«
Ljubljano in okolice ter vo-
darske banovine za ma-
nufakturno blago. — Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod šifro »Vestnik«
in previzije. 52453-1

Resne agente

za prodajo galanterije in
gospodinskih predmetov,
proti stalni plači in pro-
viziji sprejemamo. — Vsek-
dan siguran denar v go-
vo. Klub »Bavarski« križi
Dajana tudi na obz. »Kavčičeva«,
Dunajska c. 36. 52411-5

Tudizel

Jugoslov. Svirar
trgov. prevzame zastop-
stvo prodaje perutnine,
divjaline in jaje za Sveto
Ponudebe na naslov: E.
Fischer, Baden bei
Zürich, Postlagernd. 52343-3

Pouk

Sola za jezik.
Gospodica ulica št. 47.
Vsi moderni jeziki. Tekaj
in pouk posameznikom. Za-
bo zmerno cena. 52290-4

Instruktor

ki poudarja inštruktor
»Kavčičeva«, 1. d. pri in-
dustrijski zgradbi ter v po-
stojnih inženjerskih kot
zastopnika. — Po-
nudebe pod »Jutra«. 52337-1

Edgar Rice Burroughs

Tarzan, kralj džungle

Tarzan, kralj džungle

Lord se je nehoti zgrozil, ko je pomislil
na strašno resnost in brezmočnost svojega
in ženinega položaja. A vendar mu usmije-
na usoda še ni dala zaslužiti vse grozne
resničnosti, ki ju je čakala v notranjosti
goste džungle. Molče sta sedela v čolnu,
zatopljena v mračne misli, in strmela proti
kopnini.

7

Lord se je nehoti zgrozil, ko je pomislil
na strašno resnost in brezmočnost svojega
in ženinega položaja. A vendar mu usmije-
na usoda še ni dala zaslužiti vse grozne
resničnosti, ki ju je čakala v notranjosti
goste džungle. Molče sta sedela v čolnu,
zatopljena v mračne misli, in strmela proti
kopnini.

Tarzan, kralj džungle

Lord se je nehoti zgrozil, ko je pomislil
na strašno resnost in brezmočnost svojega
in ženinega položaja. A vendar mu usmije-
na usoda še ni dala zaslužiti vse grozne
resničnosti, ki ju je čakala v notranjosti
goste džungle. Molče sta sedela v čolnu,
zatopljena v mračne misli, in strmela proti
kopnini.

Tarzan, kralj džungle

Lord se je nehoti zgrozil, ko je pomislil
na strašno resnost in brezmočnost svojega
in ženinega položaja. A vendar mu usmije-
na usoda še ni dala zaslužiti vse grozne
resničnosti, ki ju je čakala v notranjosti
goste džungle. Molče sta sedela v čolnu,
zatopljena v mračne misli, in strmela proti
kopnini.

Tarzan, kralj džungle

Lord se je nehoti zgrozil, ko je pomislil
na strašno resnost in brezmočnost svojega
in ženinega položaja. A vendar mu usmije-
na usoda še ni dala zaslužiti vse grozne
resničnosti, ki ju je čakala v notranjosti
goste džungle. Molče sta sedela v čolnu,
zatopljena v mračne misli, in strmela proti
kopnini.

Tarzan, kralj džungle

Lord se je nehoti zgrozil, ko je pomislil
na strašno resnost in brezmočnost svojega
in ženinega položaja. A vendar mu usmije-
na usoda še ni dala zaslužiti vse grozne
resničnosti, ki ju je čakala v notranjosti
goste džungle. Molče sta sedela v čolnu,
zatopljena v mračne misli, in strmela proti
kopnini.

Tarzan, kralj džungle

Lord se je nehoti zgrozil, ko je pomislil
na strašno resnost in brezmočnost svojega
in ženinega položaja. A vendar mu usmije-
na usoda še ni dala zaslužiti vse grozne
resničnosti, ki ju je čakala v notranjosti
goste džungle. Molče sta sedela v čolnu,
zatopljena v mračne misli, in strmela proti
kopnini.

Tarzan, kralj džungle

Lord se je nehoti zgrozil, ko je pomislil
na strašno resnost in brezmočnost svojega
in ženinega položaja. A vendar mu usmije-
na usoda še ni dala zaslužiti vse grozne
resničnosti, ki ju je čakala v notranjosti
goste džungle. Molče sta sedela v čolnu,
zatopljena v mračne misli, in strmela proti
kopnini.

Tarzan, kralj džungle

Lord se je nehoti zgrozil, ko je pomislil
na strašno resnost in brezmočnost svojega
in ženinega položaja. A vendar mu usmije-
na usoda še ni dala zaslužiti vse grozne
resničnosti, ki ju je čakala v notranjosti
goste džungle. Molče sta sedela v čolnu,
zatopljena v mračne misli, in strmela proti
kopnini.

Akademičarka

instruira vse predme-
te srednje šole kakor tudi
predmete nižje šole. Po-
nudebe prosi na oglas.
»Jutra« pod »Cena«
»Kavčičeva«. 52319-4

Akademik

instruira nemško, mad-
jarsko in vse predmete
srednje šole, proti stan-
ovanju. Event. prevzame
tudi razna druga dela.
»Kavčičeva«, 1. d. pri in-
dustrijski zgradbi ter v po-
stojnih inženjerskih kot
zastopnika. — Po-
nudebe prosi na oglas.
»Jutra« pod »Cena«
»Kavčičeva«. 52319-4

ČAMERNIKOVA

šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36
(Jugoslov. avto) telefon 2236
Prva obala konvencionalna
Prospekt 15 zastoj — pi-
še poji! 251

Prodajalke

zina znanost, mlajša,
umiljivo in pošteno spre-
jem. Oferte na oglasni
odd. »Jutra« pod šifro
»Po poštini« s kavičev. 52397-1

Knjigovodstveni strokovnjak

za organizacijo, reorgani-
zacijo in revizijo knjigov-
odstva, sestavo bilanc,
izpolnjevanje poravnaj, likvi-
dacijske in konkurzijske
priprave, oblikovanje in za-
druženje z vodstvom, proti
umernemu honorarju. Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod »Revizija«. 52335-2

Brivski pomočnik

mlad, dober delavec, 1. d.
mesto s nastopom po do-
govoru. Naslov: Branko
Rakić, pod »Jutra«.
Gjurjeva. 52396-2

Poštno dekle

stara 33 let, vajeno kuhe
in vseh hišnih del, 1. d.
mesto po boljši obitelji.
Nastopi lahko takoj. Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod šifro »Pošta«
na 205-64. 52397-2

Gospodična

večja poleg slovenščine,
srbohrvaščine in nemščine
tudi korespondenco, ste-
nografijo in stroještvo.
Zeli mesto uradnice. Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod »Začetnica«. 52392-3

Poštno dekle

vajeno perila in likanja,
feli kakor službo v Ljub-
ljani. Naslov v oglasnem
odd. »Jutra«. 52393-2

Natakarica

ki govori slov. in nemško
zina kaksrskoli neposre-
dno za razpola z jamčev. Po-
nudebe po plačilu in pa
prevzame tudi na račun.
»Kavčičeva«, 1. d. pri in-
dustrijski zgradbi ter v po-
stojnih inženjerskih kot
zastopnika. — Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod šifro »Vestnik«
in previzije. 52453-1

Iščem

za prodajo galanterije in
gospodinskih predmetov,
proti stalni plači in pro-
viziji sprejemamo. — Vsek-
dan siguran denar v go-
vo. Klub »Bavarski« križi
Dajana tudi na obz. »Kavčičeva«,
Dunajska c. 36. 52411-5

Knjigovez

inženj. v večjem obratu,
zmožen tudi vseh pisarni-
skih del, 1. d. mesto urad-
nice. Po- nudebe na oglas.
»Jutra« pod šifro »Vestnik«
in previzije. 52453-1

Trgovce

Intelligenten, energičen, do-
ber organizator, kalkula-
tor, prodajalec, s popolnim
obvladanjem slov. in nem-
ščine jezika ter zadostnim
znanjem srbohrvaščine, prosi za
primeren honorar. Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod »Reprezentativ«
intelligenten tr-
govce. 52106-2

Napisno desko

leseno ali pločevnasto —
3,30 dolga koplje Dovič, Vil-
harjeva 20. 52393-7

Kapital

Družabnika (1000)
e kapitalu do 100.000 Din
1. d. m. za ustanovitve
rentabil. denarnega zavo-
dstva in inkom. Marbora. Po-
nudebe na podružnici Jutra
v Novem mestu pod šifro
»Rentabilno«. 52291-16

RO-LEX

RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
KNJIGOVODSTVO
»Kartoteka«
Ljubljana
Selenburgova ul. 6.

7000 Din posejila

za 1 leto nujno 18000 Din
1. d. m. 10 % obresti. Ponudebe
na oglasni odd. »Jutra«
pod »7000«. 52391-16

Porez

Nova hiša z vrtom
poceni napravlja. Pratišči
obsega pri Mariboru. Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod »Reprezentativ«
intelligenten tr-
govce. 52106-2

Kot trg. vajenec

inženj. v večjem obratu,
zmožen tudi vseh pisarni-
skih del, 1. d. mesto urad-
nice. Po- nudebe na oglas.
»Jutra« pod šifro »Vestnik«
in previzije. 52453-1

Spretna prodajalka

1. d. mesto v dolikateni
ali »Specijalni« trgovini —
event. mikar. Zmožna
je 2500 Din kavičev. Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod »Začetnica«. 52335-2

Prodajalke

zina znanost, mlajša,
umiljivo in pošteno spre-
jem. Oferte na oglasni
odd. »Jutra« pod šifro
»Po poštini« s kavičev. 52397-1

Knjigovodstveni strokovnjak

za organizacijo, reorgani-
zacijo in revizijo knjigov-
odstva, sestavo bilanc,
izpolnjevanje poravnaj, likvi-
dacijske in konkurzijske
priprave, oblikovanje in za-
druženje z vodstvom, proti
umernemu honorarju. Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod »Revizija«. 52335-2

Brivski pomočnik

mlad, dober delavec, 1. d.
mesto s nastopom po do-
govoru. Naslov: Branko
Rakić, pod »Jutra«.
Gjurjeva. 52396-2

Poštno dekle

stara 33 let, vajeno kuhe
in vseh hišnih del, 1. d.
mesto po boljši obitelji.
Nastopi lahko takoj. Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod šifro »Pošta«
na 205-64. 52397-2

Gospodična

večja poleg slovenščine,
srbohrvaščine in nemščine
tudi korespondenco, ste-
nografijo in stroještvo.
Zeli mesto uradnice. Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod »Začetnica«. 52392-3

Poštno dekle

vajeno perila in likanja,
feli kakor službo v Ljub-
ljani. Naslov v oglasnem
odd. »Jutra«. 52393-2

Kot trg. vajenec

inženj. v večjem obratu,
zmožen tudi vseh pisarni-
skih del, 1. d. mesto urad-
nice. Po- nudebe na oglas.
»Jutra« pod šifro »Vestnik«
in previzije. 52453-1

Spretna prodajalka

1. d. mesto v dolikateni
ali »Specijalni« trgovini —
event. mikar. Zmožna
je 2500 Din kavičev. Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod »Začetnica«. 52335-2

Prodajalke

zina znanost, mlajša,
umiljivo in pošteno spre-
jem. Oferte na oglasni
odd. »Jutra« pod šifro
»Po poštini« s kavičev. 52397-1

Knjigovodstveni strokovnjak

za organizacijo, reorgani-
zacijo in revizijo knjigov-
odstva, sestavo bilanc,
izpolnjevanje poravnaj, likvi-
dacijske in konkurzijske
priprave, oblikovanje in za-
druženje z vodstvom, proti
umernemu honorarju. Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod »Revizija«. 52335-2

Brivski pomočnik

mlad, dober delavec, 1. d.
mesto s nastopom po do-
govoru. Naslov: Branko
Rakić, pod »Jutra«.
Gjurjeva. 52396-2

Poštno dekle

stara 33 let, vajeno kuhe
in vseh hišnih del, 1. d.
mesto po boljši obitelji.
Nastopi lahko takoj. Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod šifro »Pošta«
na 205-64. 52397-2

Gospodična

večja poleg slovenščine,
srbohrvaščine in nemščine
tudi korespondenco, ste-
nografijo in stroještvo.
Zeli mesto uradnice. Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod »Začetnica«. 52392-3

Poštno dekle

vajeno perila in likanja,
feli kakor službo v Ljub-
ljani. Naslov v oglasnem
odd. »Jutra«. 52393-2

Natakarica

ki govori slov. in nemško
zina kaksrskoli neposre-
dno za razpola z jamčev. Po-
nudebe po plačilu in pa
prevzame tudi na račun.
»Kavčičeva«, 1. d. pri in-
dustrijski zgradbi ter v po-
stojnih inženjerskih kot
zastopnika. — Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod šifro »Vestnik«
in previzije. 52453-1

Iščem

za prodajo galanterije in
gospodinskih predmetov,
proti stalni plači in pro-
viziji sprejemamo. — Vsek-
dan siguran denar v go-
vo. Klub »Bavarski« križi
Dajana tudi na obz. »Kavčičeva«,
Dunajska c. 36. 52411-5

Knjigovez

inženj. v večjem obratu,
zmožen tudi vseh pisarni-
skih del, 1. d. mesto urad-
nice. Po- nudebe na oglas.
»Jutra« pod šifro »Vestnik«
in previzije. 52453-1

Trgovce

Intelligenten, energičen, do-
ber organizator, kalkula-
tor, prodajalec, s popolnim
obvladanjem slov. in nem-
ščine jezika ter zadostnim
znanjem srbohrvaščine, prosi za
primeren honorar. Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod »Reprezentativ«
intelligenten tr-
govce. 52106-2

Napisno desko

leseno ali pločevnasto —
3,30 dolga koplje Dovič, Vil-
harjeva 20. 52393-7

Kapital

Družabnika (1000)
e kapitalu do 100.000 Din
1. d. m. za ustanovitve
rentabil. denarnega zavo-
dstva in inkom. Marbora. Po-
nudebe na podružnici Jutra
v Novem mestu pod šifro
»Rentabilno«. 52291-16

RO-LEX

RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
KNJIGOVODSTVO
»Kartoteka«
Ljubljana
Selenburgova ul. 6.

7000 Din posejila

za 1 leto nujno 18000 Din
1. d. m. 10 % obresti. Ponudebe
na oglasni odd. »Jutra«
pod »7000«. 52391-16

Porez

Nova hiša z vrtom
poceni napravlja. Pratišči
obsega pri Mariboru. Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod »Reprezentativ«
intelligenten tr-
govce. 52106-2

Kot trg. vajenec

inženj. v večjem obratu,
zmožen tudi vseh pisarni-
skih del, 1. d. mesto urad-
nice. Po- nudebe na oglas.
»Jutra« pod šifro »Vestnik«
in previzije. 52453-1

Spretna prodajalka

1. d. mesto v dolikateni
ali »Specijalni« trgovini —
event. mikar. Zmožna
je 2500 Din kavičev. Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod »Začetnica«. 52335-2

Prodajalke

zina znanost, mlajša,
umiljivo in pošteno spre-
jem. Oferte na oglasni
odd. »Jutra« pod šifro
»Po poštini« s kavičev. 52397-1

Knjigovodstveni strokovnjak

za organizacijo, reorgani-
zacijo in revizijo knjigov-
odstva, sestavo bilanc,
izpolnjevanje poravnaj, likvi-
dacijske in konkurzijske
priprave, oblikovanje in za-
druženje z vodstvom, proti
umernemu honorarju. Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«
pod »Revizija«. 52335-2

Brivski pomočnik

mlad, dober delavec, 1. d.
mesto s nastopom po do-
govoru. Naslov: Branko
Rakić, pod »Jutra«.
Gjurjeva. 52396-2

Poštno dekle

stara 33 let, vajeno kuhe
in vseh hišnih del, 1. d.
mesto po boljši obitelji.
Nastopi lahko takoj. Po-
nudebe na oglasni odd. »Jutra«

V KRATKEM ČASU

so dobile naše stranke s pri nas kupljenimi srečkami

Din	1,200.000	s srečko št.	68.450
>	1,200.000	>	96.428
>	1,200.000	>	98.354
>	1,200.000	>	42.126
>	1,000.000	>	5.853
>	600.000	>	88.511
>	500.000	>	23.990
>	500.000	>	49.006
>	500.000	>	9.564
>	500.000	>	18.359
>	400.000	>	55.591
>	300.000	>	24.774
>	300.000	>	64.833
>	300.000	>	104.741
>	300.000	>	4.739
>	300.000	>	95.458
>	250.000	>	68.679
>	250.000	>	119.857
>	250.000	>	82.394
>	250.000	>	99.534
>	200.000	>	87.071
>	200.000	>	104.500
>	200.000	>	80.988
>	200.000	>	91.787
>	200.000	>	78.013
>	200.000	>	95.763

in mnogo druge dobitke od 100.000.—, 80.000.—, 60.000.—, 50.000.—, 40.000.—, 30.000.— Din itd.

STROGO SOLIDNA POSTREŽBA!

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE
BANČNO KOMANDITNO DRUŠTVO

A. REIN IN DRUG

ULICA 15

ZAGREB

GAJEVA ULICA 3

OTVORITEV!

Naznanjam cenjenim damam, da sem otvorila 3. novembra salon modnega damskega krojaštva po meri

Izdelovala bom vso damsko garderobo po vseh najnovejših francoskih in angleških žurnalih. Na razpolago imam prvovrstne moči tako, da mi bo mogoče cenjenim damam ustreči z najluksuznejšim, kakor tudi najsolidnejšim strokovnim delom in točno postrežbo.

V blagohotno naklonjenost se priporoča

JOVANKA POTOČNIK

lastnica modnega salona

Ljubljana, Mestni trg št. 5, II. nadstropje

Podpisana se najtopleje zahvaljujem Učiteljski Samopomoči v Ljubljani za znesek Din 12.700.—, ki sem ga prejela kot posmrtnino po dne 31. t. m. umrli svoji materi, ki je bila članica U. S., takoj, ko sem predložila potrebne listine.

V Ljubljani, dne 6. novembra 1931.

13833

JOSEFINA STANONIK.

Snežne čevije in galoše

sprejema v popravilo M. Trebar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 6. 12992

Najboljši liker za želodec je Zdravnik želodca

ki krepi in zdravi **ŽELODEC**

edini proizvajalec **LOVRO SEBENIK** Ljubljana VII

Globoke žalosti naznanjamo tužno vest, da je dne 5. t. m. ob 12. ponoči preminul gospod

Nikolaj Bobrecki

uradnik Državne hipotekarne banke

Pogreb nepozabnega bo v soboto, dne 7. novembra ob 1/2 4. popoldne iz hiše žalosti, Gradišče 11, na pokopališče k Sv. Križu. 13835

Žalujoči ostali.

C. Schmidl:

Mesto mrtvih v Jukatantu

Roman.

»To vam je bila imenitna šala, gospod Stornish. Joe San Augustin in Jim Williams, nerazdružljiva tovariša — saj ju boste še spoznali, gospod Stornish...«

»Nijū poklic je ta, da kradeta Bogu čas, kakor James,« je pripomnila Iris.

Brat se ni dal motiti.

»Oba sta se ženila pri Iridi. Nekoga večera sta bila do grla polna pijače. V Joejevi glavi se je porodila sijajna misel. 'Jim,' je dejal, 'voživa za stavo, iz South-Atlante v Los Angeles.' Iz South-Atlante v Los Angeles, kakšna misel, preko vsega polotoka, ko ga je imel vsak pet steklenk pod klobukom!« Od smeha je komaj govoril. »Zmenila sta se, da se tisti, ki bo prvi tam, oženi z Irido. Polna sta ga bila do vratu, kakor sem rekel. Nu, in sta se odpeljala še tisti večer. Zjutraj so ju našli pol milje od South-Atlante. Voza sta stala na polju, nekaj metrov od ceste. Joe in Jim sta pa sedela vsak ob svojem vodilu in spala kakor dva medveda.«

Spet se je na vse grlo zagrohotal.

Viola me je vprašujoče pogledala. Iris je zaničljivo mrdnila s svojimi malimi usti.

»Lepa stava!...«

Nejevolja me je bila minila. Ta James je bil res človek posebne vrste. Vedel se je tako, kakor da bi bil samo prešeren fant, ki ga ni smatrati za resnega.

Kramljanje se je nadaljevalo, dokler niso prve zvezde oznanile, da se bliža topla južna noč. Govorili so o Iridini vrtni veselici in moral sem trdno obljubiti, da pridem.

Ali sem storil to rad ali nerad? Obljubil sem.

»Kako je, Stefan, ali ste zadovoljni?« je vprašala Viola, ko sva spremljala Wellesleya in njegovo sestro ter stopila v hišo.

»To je, če sem zadovoljen z današnjim dnevom? Ne vem. Viola,« sem odgovoril in ji trdno in globoko pogledal v oči. V zadregi je pobesela glavo.

»Kdaj želite, da vas jutri zbude?«

»Zgodaj, prav zgodaj, a zastran tega ne skrbite, Viola. Na to pazi moj John.«

»Lahko noč!« — »Lahko noč!«

Preden sem legel spat, sem še poklical Dicka k sebi.

»Dick, v South-Atlanti diši po alkoholu.«

Vrli Dick se je v zadregi namuznil. Najbrže je bil tudi on dobil steklenico.

»Pa ne v nedolžnem zmislu beseda, Dick,« sem dejal. Nato sem mu povedal zgodbo o Joeju San Augustinu in Jimu Williamsu, kako sta se hotela za stavo peljati v Los Angeles, in še marsikaj drugega.

»Vse to mi nama dvema nič mar, Dick, a vendar mislim jutri govoriti s commanderjem Smithom. Kriminalist mora paziti na vse. Povam ti te reči, da boš gledal okoli sebe.«

S temi besedami sem ga odločil in stopil v svojo spalnico.

A misli so mi še dolgo rojile. Izpodbujala jih je šumeča godba morskih valov, ki je prihajala v sobo skozi odprto okno.

2. poglavje.

Priprave.

John me je zbudil ob petih zjutraj, kakor sem mu bil naročil. Prijetni morski hlad je skozi odprta okna dihal v sobo in obšla me je želja, da bi šel najprej v park na izprehod.

Lahen veter je majal vrhove palm. Krenil sem proti rožnemu parku na rtu, kjer sva bila včeraj sedela z Violo. Okrepčan po svežem, močnem morskem zraku, sem se spustil na kamenito klop in se zamaknil v krasoto belih, rdečih, rožnatih in rumenih vrtnic, ki so polnile grede in se sklanjale nad stezami.

Malo je manjkalo, da nisem spet zaspal. V tem sanjavi medlenju mi je vstala iz medlorumene »Maršal Niel« slika plavalase Iride in iz temnordečega baršuna bujne stolistnice podoba Violine sladke, neodoljive krasote.

Koraki so me zdramil. Vrtnar je prihajal po stezi. Hitro sem vstal in krenil proti hiši; tam sem našel Dicka, ki se je bil pravkar okopal.

»Brž se pripravi,« sem mu zaklical. »V mesto pojdeva, peš, jutro je tako lepo.«

Šla sva po cesti, po kateri sva bila včeraj prišla, zakaj hotel sem dobiti kar moči popolen dojem o mestu South-Atlanta.

»Tale je Wellesleyeva posest,« je rekel Dick, ko sva stopila skozi vrata clauderiškega parka na cesto, in pokazal na obzidani park onkraj nje. »Vprašal sem že snoči. Nova hiša tam na zahodu, kjer je park tako podivjan, je last zelo bogatega čudaka, nekega Morrisona. Lastnik te-le je pa vpočojeni genera Snyder.«

Le tu pa tam se je bliskal kak bal zid iz somraka gostih dreves. Pod nama, na morski strani, so se razprostirali parki in vile kakor na zemljevidu. Časih je stopal kje kak vrtnar po čistih stezah, drugače je še vse počivalo.

Ko sva prišla v pravo mesto, sva se najprej nekoliko temeljiteje ogledala. Videla sva običajno sliko razkošnega kopališča, hotele in modne trgovine, senčne terase, ceste, obrobjena s širokimi palmami, in na njih življenje, ki se je počasi dramilo. Prišlo mi je na um, da bi stopila do pristanišča. Tam sva med mnogimi podobnimi ladijami kmalu našla »Palomo«, srednje veliko, lepo zgrajeno parno jahto.

Okoli osmih sva poiskala commanderja Smitha, načelnika krajeve policijske oblasti. Ko sva se mu predstavila, naju je pristrčno pozdravil in povabil. Naj mu razloživa namen svojega prihoda.

Violinim skrbem se je smejal. A za vsak slučaj nama je obljubil svojo podporo. Med pogovorom, ki se je nato razvil, mi je ušla opazka;